

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΟΓΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΔΟΓΗΝ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΥΠΟ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄.

1. ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ
2. ΝΙΚΟΚΛΗΣ
3. ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1885

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

1885.391

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤ' ΕΚΔΟΓΗΝ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΥΠΟ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΙΕΡΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄.

1. ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ
2. ΝΙΚΟΚΛΗΣ
3. ΑΡΧΙΑΔΑΜΟΣ

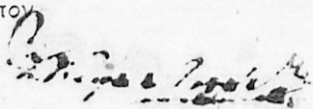
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ «ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ» ΚΑΙ «ΚΟΡΑΗ»

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1885

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν μου καταδίδεται
ὡς κλεψίτυπον

A handwritten signature in dark ink, appearing to be in Greek, written over a horizontal line. The signature is somewhat stylized and difficult to decipher precisely, but it seems to consist of several words or a name.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ

17^α) Οἱ μὲν εἰωθότες¹, ὧ Νικόκλεις², τοῖς βασι-
 λεύσιν ὑμῖν ἐσθῆτας ἄγειν ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργα-
 σμένον³, ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων κτημάτων,
 ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰσίν, ὑμεῖς δὲ πλουτεῖτε, λίαν
 ἔδοξαν εἶναί μοι καταφανεῖς οὐ δόσιν ἀλλ' ἐμπορίαν
 ποιούμενοι καὶ πολὺ τεχνικώτερον⁴ αὐτὰ πωλοῦντες
 τῶν ὁμολογούντων καπηλεύειν⁴· ἡγησάμην δ' ἂν γε-
 νέσθαι ταύτην καλλίστην δωρεάν καὶ χρησιμωτάτην

¹) Εἰωθότες] Παρχμ. β',
 με σημ. ἐνεστ. καὶ ἐπίρμ. εἰ-
 ωθότως = κατὰ συνήθειαν, κατὰ
 τὸν συνειθιτισμένον τρόπον, καθὼς
 συνειθίζεται.

²) Ὡ Νικόκλεις] Ὁ Νι-
 κοκλῆς ἐτυράννευεν ἢ ἐβασίλευε
 τῆς ἐν Κύπρῳ πόλεως Σαλα-
 μῖνος, παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος, ὡς
 τοῦτο δύναται ἐκ ἐννοήσεως
 καὶ ἐκ τοῦ παρόντος λόγου, καὶ
 ἐκ τοῦ ἐτέρου τοῦ μετὰ τοῦτον,
 ὅστις ἐπιγράφεται Νικόκλῆς ἢ
 συμβουλευτικός. Καθ' ὅτι ἡ ἴστο-

ρία τῶν βασιλέων τῆς Κύπρου
 πολλὰς ἔχει καὶ τὰς ἀμφισθη-
 τήσεις καὶ τὰς ἀπορίας· διότι ὁ
 Διόδωρος ὀνομάζει Νικόκλῆα
 καὶ τὸν εὐνοῦχον, ὑφ' οὗ ὁ Εὐ-
 αγόρας ἐδολορονήθη· ὁ δὲ Πο-
 λυδεύκης, καὶ τοῦτον τὸν ἡμέ-
 τερον Νικόκλῆα, πρὸς τὸν ὁ-
 ποῖον εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἴσο-
 κράτους λέγει· ὅτι δὲν ἐγεννήθη
 ἐκ τοῦ Εὐαγόρου ἀλλ' ἐκ τοῦ
 Τιμάρχου, (Μεῦρσ. Κύπρ. Β, γ').

³) Εἰργασμένον] Δειδου-
 λευμένον.

⁴) Καπηλεύειν] Καπη-

καὶ μάλιστα πρέπουσαν ἐμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λα-
βεῖν, εἰ δυνηθεῖν ὀρίσαι, ποίων ἐπιτηδευμάτων ὀρε-
γόμενος καὶ τίνων [ἔργων] ἀπεχόμενος ἄριστ' ἂν καὶ
τὴν πόλιν καὶ τὴν βασιλείαν διοικήης. Τοὺς μὲν γὰρ
ιδιώτας ἐστὶ πολλὰ πᾶ παιδεύοντα, μάλιστα μὲν τὸ
μὴ τρυφᾶν, ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ'
3 ἐκάστην βουλευέσθαι τὴν ἡμέραν, ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ'
οὗς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παρ-
ρησία¹ καὶ τὸ φανερώς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλή-
ξαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρ-
τίαις². πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ποιητῶν τινὲς τῶν
προγεγενημένων ὑποθήκας³ ὡς χρὴ ζῆν καταλελοίπα-
σιν· ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων εἰκὸς αὐτοὺς βελτίους
4 γίνεσθαι. † Τοῖς δὲ τυράννοις⁴ οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦ-
τον, ἀλλ' οὗς ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων,

λέω, εἶμαι κάπηλος, ὃ ἔστι μεταπιπράσκω, μεταπωλῶ τὰ πρὸς τροφήν καὶ πόσιν. Παράγεται ἐκ τοῦ κάπηλος καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ κάπη ὅθεν βουκάπη = φάνη (κάπτω) = χάφτω, τρώγω μὲ ὀρεξίν.

¹) Παρρησία] Ἐκ τοῦ πᾶν καὶ ῥῆσις, ἐλευθερά ὁμιλία, ἀριλοπροσωπία εἰς τὸ ὁμιλεῖν κτλ.

²) Ἐτι δ' ἡ παρρησία καὶ τὸ φανερώς ἐξεῖναι

τοῖς τε φίλοις ἐπιπλήξαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρτίαις.] = ἔτι δὲ ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐξουσία τὴν ὅποιαν οἱ μὲν φίλοι ἔχουσι νὰ ἐπιπλήττωσιν αὐτοὺς ἀμαρτάνοντας, οἱ δὲ ἐχθροὶ νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀμαρτημάτων.

³) Ὑποθήκας] = Παρηνέσεις, συμβουλάς, παραγγέλματα.

⁴) Τοῖς δὲ τυράννοις] Ἐντὶ τοῦ τοῖς δὲ μονάρχαις.

ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι δια-
 τελοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς
 οὐ πλησιάζουσιν, οἱ δὲ συνόντες¹ πρὸς χάριν ὀμιλοῦ-
 σι. Καὶ γὰρ τοὶ κύριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλεί-
 στων καὶ πραγμάτων μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς
 χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκασιν ὥστε πολ-
 λούς ἀμφισβητεῖν, πότερόν ἐστιν ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον
 τὸν τῶν ἰδιωτευόντων² μὲν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων³,
 ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων. Ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέ- 5
 ψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλούτους καὶ τὰς δυ-
 ναστείας, ἰσοθέους ἅπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μο-
 χ¹⁰καραρχίαις ὄντας· ἐπειδὴν δ' ἐνθυμηθῶσι⁴ τοὺς φόβους
 καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ διεξιόντες ὀρῶσι τοὺς μὲν ὑφ'
 ὧν ἤκιστα χρῆν διεφθαρμένους, τοὺς δ' εἰς τοὺς οἰκει-
 στάτους ἐξαμαρτεῖν ἠναγκασμένους, τοῖς δ' ἀμφοτέρα
 ταῦτα συμβεβηκότα, πάλιν ὅπως ζῆν ἡγούνται λυ-

Οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὸν πρὸς τὸ
 δημοκρατικὸν πολίτευμα ἔρωτα
 πᾶν ἄλλο εἶδος πολιτείας ἐκί-
 λουν τυραννίαν, τοὺς ἀνω-
 τάτους ἀρχοντας τυράννοους
 καὶ τυραννίδα τῆς τούτων
 ἀρχῆν.

¹) Συνόντες] Μετοχή
 τοῦ σύνειμι μελ. συνέσομαι,
 σύνθετος ἐκ τῆς συν καὶ εἰμί.
 Οἱ δὲ συνόντες = οἱ δὲ συνκ-
 ναστρεφόμενοι αὐτοῖς.

²) Ἰδιωτευόντων] τῶν
 μὴ ἐν ἀρχαῖς ὄντων.

³) Ἐπιεικῶς δὲ πρατ-
 τόντων] τῶν μήτε πάνυ πλου-
 τούντων, μήτε πάλιν πολὺ πε-
 νομένων.

⁴) Ἐνθυμηθῶσι] Κυρίως
 ἐνθυμῶ, τούτέστιν ἐν νῶ, βάλ-
 λονται καὶ λογίζονται. Ἡ δὲ
 συνήθεια μεταχειρίζεται κατα-
 χρηστικῶς τὸ ἐνθυμοῦμαι ἀντὶ
 τοῦ μνημονεύω.

σιτελεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν ἀπάσης
6 τῆς Ἀσίας βασιλεύειν. Ταύτης δὲ τῆς ἀνωμαλίας καὶ
τῆς παραχῆς ἰ αἰτίον ἐστίν, ὅτι τὴν βασιλείαν ὡσπερ
ἱερωσύνην παντὸς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν¹, ὁ τῶν ἀν-
θρωπίνων πραγμάτων μέγιστόν ἐστι καὶ πλείστης προ-
νοίας δεόμενον.

180 (β'). Καθ' ἐκάστην μὲν οὖν τὴν πράξιν, ἐξ ὧν² ἄν
τις μάλιστα δύναίτο κατὰ τρόπον³ διοικεῖν καὶ τὰ μὲν
ἀγαθὰ διαφυλάττειν, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγειν, τῶν
ἀεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν· καθ' ὅλων δὲ
τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν χρῆ στοχάζεσθαι⁴ καὶ περὶ
7 ἃ δεῖ διατρέβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν. Εἰ μὲν οὖν

1) Τῆς ἀνωμαλίας καὶ
τῆς παραχῆς] Τῆς ἐν τοῖς
βασιλείοις συμβαινούσης.

2) "Ὅτι τὴν βασιλείαν
ὡσπερ ἱερωσύνην παντὸς
ἀνδρὸς εἶναι νομίζου-
σιν]. "Ὅτι νομίζουσιν οἱ βασιλεῖς
οὐδὲν ἥττον τὴν βασιλείαν ἢ τὴν
ἱερωσύνην παντὶ προσήκειν ἀν-
δρὶ· ὅπερ οὐχ οὕτως ἔχει. Καὶ
περ γὰρ καὶ γέρας τινὰ καὶ τιμὰς
ἐξαιρέτους ἔχοντες οἱ ἱερεῖς ὡσ-
περ οἱ βασιλεῖς, οὐ τοσαύτης
δέονται τῆς τῶν πραγμάτων
ἐμπειρίας, ὅσην χρίζουσιν οἱ
καλῶς βασιλεύσοντες.

2) Ἐξ ὧν] Πολὺ μεταχει-
ρίζεται τὸ ἐξ ὧν καὶ δι' ὧν ἀντί-
τοῦ ὅπως, μετὰ τὰ ῥήματα
συμβουλεύειν, σκοπεῖν καὶ τὰ
τοιαῦτα· διότι, τὸ ἐξ ὧν
τρόπων, καί, δι' ὧν
τρόπων, εἶναι ἀνάλυσις τοῦ
ὅπως.

3) Κατὰ τρόπον] Ἑλ-
λειπτικῶς ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν
δέοντα ἢ προσήκοντα τρόπον
καὶ ὡς συνήθως λέγομεν κα-
θὼς πρέπει.

4) Ὦν χρῆ στοχάζε-
σθαι] = Εἰς τὰ ὅποια σὺ μετ'
ἐπιτυχίης πρέπει νὰ ἀποβλέπης.

ἔσται τὸ δῶρον ἐξεργασθὲν ἄξιον¹ τῆς ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιδεῖν· πολλὰ γὰρ καὶ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων καὶ τῶν καταλογάδην² συγγραμμάτων ἔτι μὲν ἐν ταῖς διανοαῖς ὄντα τῶν συντιθέντων μεγάλας τὰς προσδοκίας παρέσχεν, ἐπιτελεσθέντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειχθέντα πολὺ καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ γ'⁸ ἐπιχείρημα καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ παραλελειμμένα καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρχίαις. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους μόνον ὠφελούσιν· εἰ δέ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὠνήσειε³, καὶ τοὺς τὰς δυναστείας ἔχοντας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῖς ὄντας· τοῖς μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πολιτείας πραοτέρας ποιήσειεν.†

190 (γ'). Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον, τί τῶν βασιλευόντων ἔργον ἐστίν· ἂν γὰρ ἐν κεφαλαίοις τὴν δύναμιν ὄλου τοῦ πράγματος⁴ καλῶς περιλάβω-

¹) Εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ δῶρον ἐξεργασθὲν ἄξιον χαλεπὸν] Εἶναι ἠγούμενον ὑποθετικοῦ λόγου, οὗτινος ἀπόδοσις εἶναι τὸ ἐστί, ὅπερ ἐννοεῖται εἰς τὸ χαλεπὸν.

²) Καταλογάδην] Τὰ εἰς τὸ πεζὸν γραφόμενα.

³) Ἀμφοτέρους ἂν ὠνήσειε,] ἀμφοτ. ἤθελεν ὠφελήσει.

⁴) Πράγματος] ἡ λέξις πρᾶγμα παρ' Ἑλληνῶν ἔχει πολλὰς καὶ διαφόρους σημασίας, ὡς, πράγματά μοι παρέχει οὗτος = φροντίδας. Δημ. Φιλ. Α'. § 9. Ὅρῳτε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα οἱ προελήλυθεν ἀσελγίας ἀνθρώπος... ἐνταῦθα σημ. τὴν περιστασιν.

μεν¹, ἐνταῦθ' ἀποβλέποντες ἄμεινον καὶ περὶ τῶν μερῶν ἐροῦμεν. Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογήσαι προσήκειν αὐτοῖς πόλιν δυστυχοῦσαν παῦσαι καὶ καλῶς πράττουσαν διαφυλάξαι καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ γὰρ ἄλλα τὰ συμπύπτοντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην τούτων
 10 ἔνεκα πρακτέον ἐστίν. Καὶ μὴν ἐκεῖνό γε φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς ταῦτα δυνησομένους καὶ περὶ τηλικούτων βουλευομένους μὴ ῥαθυμεῖν μηδ' ἀμελεῖν² ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως φρονιμώτερον διακείσονται τῶν ἄλλων. Δέδεικται γάρ, ὅτι τοιαύτας τὰς βασιλείας ἔξουσιν, οἷας
 12 περ' ἂν τὰς αὐτῶν γνώμας παρασκευάσωσιν. Ὡστ' οὐδενὶ τῶν ἀσκητῶν οὕτω προσήκει τὸ σῶμα γυμνάζειν ὡς τοῖς βασιλεύουσι τὴν ψυχὴν τὴν αὐτῶν ἀπασαί γάρ αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασι τούτων τῶν ἄθλων, περὶ ὧν ἡμεῖς καθ' ἐκάστην ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν³ (δ'). Ὡν ἐνθυμούμενον χρῆ προσέχειν

1) Περιλάβωμεν] = Ὅρισώμεθα.

2) Ῥαθυμεῖν, ἀμελεῖν] Αἱ δύο λέξεις δὲν πλεονάζουσιν, ὡς ἤθελεν υποθέσει τις, διότι ῥαθυμία λέγεται ἢ διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἐκλυσιν φυγοπονία. Νὰ ἀμελήῃ δὲ δύναται καὶ αὐτὸς ὁ φιλοπονώτατος, ὅταν τὸν νοῦν προσέχη εἰς ἄλλο ἀντικείμενον, ἢ ὅταν καταφρονῇ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο.

3) Ἀπασαί γάρ αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασι τούτων τῶν ἄθλων... τὴν ἡμέραν] Ὅνοῦς τοῦ χωρίου ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πανηγυρικοῦ λελήφθω ἀπασαί, φησὶν αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασι τούτων τῶν ἄθλων, ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς οἰκαλῶς καὶ δικαίως βασιλεύοντες ἀγωνίζεσθε· τουτέστιν, ἐκεῖναι τοὺς μὲν ἀθλητὰς μεγάλων δωρεῶν

τὸν νοῦν¹, ὅπως ὅσονπερ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προέ-
 χεις, τοσοῦτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις. Καὶ 12
 μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμέλειαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πρά-
 γμασι χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς καὶ
 φρονιμωτέρους γίγνεσθαι μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν· μηδὲ
 καταγνώσ² τῶν ἀνθρώπων τσαούτην δυστυχίαν, ὡς
 περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὐρήκαμεν, αἷς αὐτῶν τὰς
 ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν, ἡμᾶς
 δι' αὐτοὺς οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσασιν, ἀλλ'
 ὡς καὶ τῆς παιδείσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας μάλιστα
 δυναμένης τὴν ἡμετέραν φύσιν εὐεργετεῖν, οὕτω διά- 13
 κεισο τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρο-

ἡξίωσαν, καὶ περ οὐδὲν ἕτερον
 σκοποῦντας ἢ ὅπως εὐεκτήρῳσι
 τοῖς σώμασι· τοῖς δ' ὑπὲρ τῶν
 κοινῶν πονοῦσι, καὶ τὰς αὐτῶν
 ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν,
 ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν δύ-
 νασθαι, οὐδεμίαν τιμὴν ἀπέβαιναν.

¹) Ὡν ἐνθυμούμενον
 χρῆ προσέχειν τὸν
 νοῦν,] = Ταῦτα ὑπ' ὅψιν σου
 ἔχων πρέπει νὰ φροντίσης.

²) Κταγνώσ] Εἰς τὰ σύν-
 θετα ῥήματα μετὰ τῆς κατὰ
 (κατὰ γινώσκω, κατηγορῶ, κα-
 ταψηφίζομαι κλπ.) τὸ μὲν πρό-
 σωπον τίθεται πάντοτε κατὰ γε-

νικήν, τὸ δὲ ἔγκλημα ἢ ἡ ποινὴ
 κατ' αἰτιατικὴν· οἷον «κλοπὴν
 αὐτοῦ κατεψηφίσαντο» (Πλατ.)·
 «κατέγνωσαν τοῦ προδότης θά-
 νατον.» «Ὅταν δὲ ἦναι ἀνάγκη
 νὰ ἐκφρασθῶσι καὶ τὰ τρία ὁμοῦ,
 πρόσωπον, ἔγκλημα καὶ ποινὴ,
 τὸ μὲν πρόσωπον καὶ τὸ ἔγ-
 κλημα τίθενται κατὰ γενικήν,
 ἢ δὲ ποινὴ κατ' αἰτιατικὴν·
 οἷον «πολλῶν οἱ πατέρες ἡμῶν
 μηδισμοῦ θάνατον κατέγνωσαν»
 (Ἰσοκρ.). Ἐνίοτε ὁμοῦς ἢ ποινὴ
 φέρεται καὶ δοτικ. ὀργανικῶς,
 ὡς «Ἀθηναῖοι Σωκράτην θανά-
 τῳ ἐξημίωσαν.»

νιμωτάτοις πλησίαζε καὶ τῶν ἄλλων οὐς ἂν δύνη μεταπέμψου¹, καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν εὐδοκιμούντων μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἴου δεῖν ἀπείρως ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς², καὶ παρασκευάζε σαυτὸν τῶν μὲν ἐλαττόνων κριτὴν, τῶν δὲ μειζόνων ἀγωνιστὴν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμνασίων τάχιστ' ἂν γένοιο τοιοῦτος, οἷον ὑπεθέμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πό-
 14 λιν ὡς χρὴ διοικήσοντα. † Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν, ὅσῳ γὰρ ἂν ἐρρωμενεστέρως³

¹) Μεταπέμψου] = δὲ οὐ μόνον τοὺς προγεγονότας πέμπε καὶ προκαλεῖ. Μεταπέμψομαι τινὰ, στέλλω τινὰ πρὸς τινα καὶ δι' αὐτοῦ κληθῆναι αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς με, ἦτοι νὰ τὸν φέρῃ εἰς ἐμέ.

²) Ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς] Ἀνέφερε τὸ τῶν μὲν, πρὸς τοὺς σοφιστάς, τὸ δέ, τῶν δέ, πρὸς τοὺς ποιητάς κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον χιαστόν. Ποιητὰς δὲ λέγει Ἡσίοδον, Θεόγυιν καὶ Φωκυλίδην ὧν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνον μαθεῖν τὰ χρήσιμα· σοφιστῶν δὲ οὐ μόνον τοὺς προγεγονότας, ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' Ἰσοκράτην γεγονότων (ἦσαν δὲ οὐκ ὀλίγοι) ἀκροώμενον, οἷον τ' ἦν ὠφελῆσθαι.

³) Ἐρρωμενεστέρως] Ἐρρωμένος, ἡ, ον, παθ. μετχ. παρκαμ. τοῦ ῥώννυμι μετχπεσοῦσα εἰς ἐπιθετικὴν σημασίαν καὶ ἐκ τούτου σχηματίζει οὐ μόνον παραθετικά, ἀλλ' ἐκφέρεται καὶ ἐπιρρηματικῶς, ὡς καὶ τὸ ἄσμενος, ἡ, ον, ἐκ τοῦ ἦδομαι, εὔρηται δὲ καὶ ὑπερθετικὸν Ἀττικῶς ἀσμενκίτατος καὶ ἀσμενέστατος καὶ ἐπιρρ. ἀσμένως.

τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτιμάσῃς, τοσοῦτω μᾶλλον τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις.

202(ε'). Ἀρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοὺς μέλλοντάς τι τῶν δεόντων ποιήσῃν, πρὸς δὲ τούτοις φιλόανθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐδενὸς οἶόν τε καλῶς ἄρχειν, ἂν μὴ τις χαίρῃ τούτοις, ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Μελέτω σοι τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς ποιῶν κεχαρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν, γινώσκων, ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων 16 πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἵτινες ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος θεραπεύωσιν. Καλῶς δὲ δημαγωγῆσεις¹, ἣν μὴ ὕβριζειν τὸν ὄχλον ἕως μὴ ὕβριζόμενον περιορᾷς, ἀλλὰ σκοπῆς, ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσονται· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα χρηστῆς πολιτείας ἐστίν· (ε') τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπι- 17 τηδευμάτων· κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶς καθε-

¹) Δημαγωγῆσεις] κευτικῶν καὶ ἐλκυστικῶν του Δημαγωγέω, ὦ. Ἐκλαμβάνεται λόγων φέρει εἰς τὰ θελήματά ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ κακοῦ, του τὸν λαὸν καὶ τὸν ὁδηγεῖ ἐπειδὴ εἰς τὰς Δημοκρατίας τὸ καθὼς θέλει. Ἐνταῦθα ὁμως πλῆθος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠ- τίθεται ἐπὶ κελσῦ, τουτέστι: θέ- κολουθεῖ ἐκεῖνον ὅστις διὰ τῶν λεις φανῆ βασιλεὺς δημοτικός, λόγων του καὶ κολακειῶν ἠδύ- καὶ θέλεις ἀποβῆ δημοφιλής. νατο νὰ τοὺς καταπέσῃ καὶ νὰ ²) Ἐπιτηδεύματων] τοὺς ἔχη εἰς τὸ μέρος του. Γε- Ἐπιτηδεύματα λέγει τὰ ἐξ ἔ- νικῶς πᾶς ὅστις διὰ τῶν κολα- θους γινόμενα ἐν τῇ πόλει κα

στῶτα, καὶ μάλιστα μὲν εὐρετῆς γίγνου τῶν βελτί-
 στων, εἰ δὲ μὴ, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀρθῶς ἔ-
 χοντα. Ζήτει νόμους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμ-
 φέροντας καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους¹, πρὸς δὲ
 τούτοις οἵτινες τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας,
 τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόν τε ταχίστας τοῖς πολίταις
 ποιοῦσιν². ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς κα-
 18 λῶς κειμένοις. Τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερ-
 δαλέας, τὰς δὲ πραγματείας³ ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν
 φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσιν. Τὰς κρί-
 σεις ποιοῦ περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι
 μὴ πρὸς χάριν μηδ' ἐναντίας ἀλλήλαις, ἀλλ' αἰεὶ ταῦτα
 περὶ τῶν αὐτῶν γίγνωσκε· καὶ γὰρ πρέπει καὶ συμ-
 φέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ἀκινήτως ἔχειν περὶ
 τῶν δικαίων, ὥσπερ τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμέ-
 19 νους. Οἴκοι τὴν πόλιν ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῶον οἴ-
 κον⁴ ταῖς μὲν κατασκευαῖς⁵ λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς,

μὴ κατὰ νόμον ἔγγραφον ἢ πρόσ-
 ταγμα τῶν κρατούντων. Τῶν ἐπι-
 τηδευμάτων = τῶν ἐθίμων.

¹) Καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁ-
 μολογοῦμένους] = καὶ πρὸς
 ἑαυτοὺς συμφώνους.

²) Τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόν
 τε... ποιοῦσιν] = Τὰς δὲ διαλύ-
 σεις τῶν διαφορῶν κατὰ τὸ δυνατόν
 ταχίστας ποιοῦσιν εἰς τοὺς πολίτας.

³) Πραγματείας] Ἐν-
 ταῦθα ἐννοεῖ οὐχὶ τὰς ἐν τῇ συν-
 ηθείᾳ πραγματείας, ἀλλὰ τὰς
 κακοσχολείας καὶ πολυπραγ-
 μοσύνης, ἰδίως δὲ τὰ πολυειδηῆ
 ἐπιχειρήματα τῶν ῥητόρων.

⁴) Οἴκει τὴν πόλιν...
 οἴκον] = Διοίκει τὴν πόλιν ὁ-
 μοίως ὡς καὶ τὸν πατρῶον οἶκον.

⁵) Κατασκευαῖς] Διὰ

ταῖς δὲ πράξεσιν ἀκριβῶς¹, ἵν' εὐδοκιμῆς ἅμα καὶ διαρκῆς. Τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπιδείκνυστο μεδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν τῶν εὐθὺς ἀφανιζομένων ἀλλ' ἐν τε τοῖς προειρημένοις καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ παραμενεῖ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονος ἄξια τῶν δεδαπανημένων καταλήψεις.

Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποιεῖ² μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέ- 20
δειξαν, ἡγοῦ δὲ θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι καὶ θερα-
πείαν μεγίστην, ἂν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιοτάτον σαυ-
τὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπίς τοὺς τοιούτους ἢ τοὺς
ιερεῖα³ πολλὰ καταβάλλοντα⁴ πράξειν τι παρὰ τῶν
θεῶν ἀγαθόν. (ζ'). ²Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς [τῶν φίλων]
τοὺς οἰκειοτάτους, ταῖς δ' ἀληθείαις αὐταῖς τοὺς εὐ-
νουστάτους. Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώμα- 21

τῆς λέξεως τύτης δὲν θέλει νὰ
σημάνῃ τὰς δημοσίους οἰκοδο-
μὰς μόνον, εἶον ναοὺς, λιμένας,
ἀγορὰς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ
γενικώτερον ἅπαντα, ὅσα πρέ-
πουσιν εἰς καλῶς οἰκηθησομέ-
νην πόλιν.

¹) Ταῖς δὲ πράξεσιν
ἀκριβῶς] Εἰδικώτερον πρᾶ-
ξεις τὰς περὶ τὰς προσόδους
τῆς πόλεως. Σημείωσε δὲ καὶ
τὸ ἀκριβῶς, ἀντιδιεστλμέ-
νον πρὸς τὸ λαμπρῶς, ὥστε

σημάνει τὸ φειδομένως.
Ἐντεῦθεν ὀρμηθεῖσα ἡ συνήθεια
ἀκριβῶς λέγει τὸν πέρα τοῦ
μετρίου φειδόμενον καὶ ἀκρί-
βειαν τὴν περὶ τὰς δαπάνας
ἀνελευθερίαν.

²) Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς
ποιεῖ] = Τοὺς θεοὺς λά-
τρευε.

³) [Ἰερεῖα] Τὰ θυσιαζόμενα
πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν ζῆα.

⁴) Καταβάλλοντα] θυ-
σιάζοντας, σφάζοντας

τος εἶναι τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ σώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστα ἂν τις δύναίτο. Κήδου τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν¹, καὶ νόμιζε καὶ τοὺς δαπανῶντας ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν οἰκεῖα τῶν καλῶς βασιλευσόντων ἐστί. Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀληθεῖαν οὕτω φαίνου προτιμῶν ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους μᾶλλον ἢ τοὺς τῶν ἄλλων ὄρκους. Ἄπασι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν πόλιν παρέχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον, περὶ πλείστου δὲ ποιοῦ τῶν ἀφικνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς ἄγοντας² ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας³· τιμῶν γὰρ τοὺς τοιοῦτους μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμησις. Τοὺς πολλοὺς φόβους ἐξαιρεῖ τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας⁴.

1) Τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν] = τῶν οἴκων τῶν πολιτῶν

2) Δωρεὰς ἄγοντας] Τὰς εἰθισμένας ἄγειν σοὶ δωρεὰς ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου λέγει, ἐσθλῆτας ἄγειν κτλ.

3) Ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας] τοὺς σοφοὺς λέγει· οὗτοι γὰρ εἰσὶν οἱ χρήζοντες τῆς

πρὸς τῶν βασιλέων φιλοτιμίας.

4) Τοὺς πολλοὺς φόβους ἐξαιρεῖ τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας.] =

Ἄφαιρει πάντα παρὰ σοῦ φόβον τῶν πολιτῶν καὶ μὴ θέλε νὰ ἦναι λίαν πεφοβισμένοι οἱ μηδὲν ἀδικοῦντες.

ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς σαυτὸν διαθήῃς, οὕτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἔξεις. Ποίει μὲν μηδὲν μετ' ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ᾗ. Δεινὸς¹ μὲν φαίνου τῷ μηδὲν σε λανθάνειν τῶν γιγνομένων, πρᾶος δὲ τῷ τὰς τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἀμαρτανομένων.

Ἄρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι² μηδὲ τῷ σφόδρα κολάζειν ἀλλὰ τῷ πάντας ἡττᾶσθαι τῆς σῆς²⁴ διανοίας καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον αὐτῶν σε βουλευέσθαι. Πολεμικὸς μὲν ἴσθι ταῖς ἐπιστήμας καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικὸς δὲ τῷ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν³. Οὕτως ὁμίλει τῶν πόλεων πρὸς τὰ ἥττους ὥσπερ ἂν τὰς κρείττους πρὸς ἑαυτὸν ἀξιώσειας. Φιλονίκει μὴ περὶ πάντων, ἀλλὰ περὶ ὧν κρατήσαντί σοι⁴ μέλλει συνοίσειν. Φαύλους⁵

25

1) Δεινὸς] δεινὸς ἐντὸς ἡλικίας πρὸς πρὸςπ. καὶ ἐνίοτε δοτ. ἢ αἰτ. ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ ὡς δῆλον ἐκ πράγματος κατὰ τὸ ὅποιον ὑποπέρβηται τις τὸν ἕτερον.

2) Χαλεπότητι] = δι' ἀγριότητα καὶ δυστροπίαν τῆς ψυχῆς. 4) Κρατήσαντι = ἐὰν κρατίτης (νικήσης) ὑποθ. μετοχ.

3) Πλεονεκτεῖν] Πλεονεκτέω, ὤ, μέλ. ἤρω καὶ ἀτικ. πλεονεκτῆσαι, ὑπερβαίνω, ὑπερτερῶ, εἶμαι ἀνώτερος, ἐκ τοῦ πλεον ἔχω, ἔχω περισσώτερον κέρδος ἢ ὄφελος παρὰ ἄλλος· συντάσσεται μετὰ γεν. 5) Φαύλους] Φαῦλος, ἡ, ὄν, ἔτι δὲ καὶ δικατάληκτος· ὅστις εἶναι κακός, ἀχρεῖος, οὐτιδανός, ὅθεν κακότης, ποταπός, εὐκαταφρόνητος. Ἐξαιρ. ἐπὶ στρατιωτῶν, δειλός, ἀκαρδός, ἐπὶ μορφῆς, ἀσχημος, δυσειδής.

- ἡγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἠττωμένους ἀλλὰ τοὺς μετὰ βλάβης περιγιγνομένους. Μεγαλόφρονας νόμιζε μὴ τοὺς μείζω περιβαλλομένους ὧν οἰοί τ' εἶσι κατασχεῖν, ἀλλὰ τοὺς καλῶς μὲν ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ
- 26 δυναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσι. Ζήλου μὴ τοὺς μεγίστην ἀρχὴν κτησαμένους ἀλλὰ τοὺς ἄριστα τῇ παρούσῃ χρησαμένους¹, καὶ νόμιζε τελέως² εὐδαιμονήσειν, οὐκ ἔαν πάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ κινδύνων καὶ κακίας ἄρξης, ἀλλ' ἂν τοιοῦτος ὧν οἷον χρῆ καὶ πράττων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῆς καὶ μηδενὸς τούτων ἀτυχῆς³.
- 27²³ (ἡ'.) Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους⁴ ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς φύσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μεθ' ὧν ἥδιστα συνδιατρέψεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πό-

1) Χρησαμένους] Τὸ χράομι-χρῶμι συντάσσεται τριχῶς ἁ. μὲ ἀπλήν δοτ. ὡς ἐν-ταῦθα «χρησαμένους τῇ παρούσῃ» β'. μὲ διπλήν δοτ. οἷον χρῶμαι σοὶ φίλω, ὧν οἱ μὲν εἶναι τὸ ἄμεσον ἢ δὲ τὸ ἔμμεσον καὶ γ'. μὲ δοτ. καὶ αἴτη. ἢ δὲ αἴτη. ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπιρρ. πῶς: οἷον, «οὐκ οἶδ' ὅτι ἐμαυτῷ χρήσομαι» = δὲν γνωρίζω πῶς νὰ μεταχειρισθῶ τὸν ἑαυτὸν μου. «Ἄ μὲν οὖν χρήσεται... τῇ δυνάμει» = πῶς θὰ μεταχειρισθῆ

τὴν δύναμιν, Δημοσθ. Φιλ. Α'. § 33.

1) Τελέως] Ἐπιρρ. ἐκ τοῦ τέλεος. Ἐντελῶς, διόλου, παντελῶς, τελείως, ἔλοτελῶς: κτλ.

3) Οὐκ ἔαν πάντων... ἀλλ' ἂν τοιοῦτος ὧν... τούτων ἀτυχῆς.] Οὐκ ἔαν ἄρξης, ἀλλ' ἂν ἐπιθυμῆς μετρίων καὶ μηδενὸς τούτων ἀτυχῆς.

4) Βουλομένους] = ἐπιθυμοῦντας.

λιν διοικήσεις. Ἀκριβεῖς ποιοῦ τὰς δοκιμασίας τῶν συνόντων, εἰδώς, ὅτι πάντες οἱ μὴ σοὶ πλησιάσαντες ὁμοῖόν σε τοῖς χρωμένοις εἶναι νομοῦσιν. Τοιούτους ἐφίστη τοῖς πράγμασι τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, ὡς αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔξων ὧν ἂν ἐκεῖνοι πράξωσι. Πιστοὺς ἡγοῦ¹ μὴ τοὺς ἅπαν ὅτι ἂν λέγῃς ἢ ποιῆς²⁸ ἐπαινοῦντας ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας. Δίδου παρρησίαν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἵνα περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῆς³ ἔχῃς τοὺς συνδοκιμάσοντας. Διόρα καὶ τοὺς τέχνη κολακεύοντας καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας, ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν ἔχωσιν. Ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ πειρῶ γνωρίζειν ἅμα τοὺς τε λέγοντας, ὁποῖοί τινές εἰσι, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσιν. Ταῖς αὐταῖς κόλαζε²⁹ ζημίαις τοὺς ψευδῶς διαβάλλοντας αἰσπερ τοὺς ἐξ-αμαρτάνοντας.[†]

¹ Ἀρχε σαυτοῦ μηδὲν ἤττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦ³ ἡγοῦ βασιλικώτατον, ἂν μηδεμιᾶ δουλεύῃς τῶν ἡδο-

¹) Ἡγοῦ] Ἡγέμεναι, οὔμαι γνοέω, ὦ, μελ. ἀμφιγνοῆτω σημ. στοχάζομαι, νομίζω, πι- (νοέω) Αἰολ. γνοέω, ἀμφιβάλλω, στεύω· φέρεται εἰς εἰδικὸν ἀ- εἶμαι ἀθέβαιος, δὲν ἡμπορῶ ν' παρμφ. συντασσόμενον δὲ μετὰ ἀποφασίσω, διστάζω, ἀπορῶ, εἰ- γενικ. σημαίνει τὸ εἶμαι ἀρχη- μαι εἰς δύο γνώμας. «Ἀμφι- γός, ὁδηγός, ἐπὶ κεφαλῆς. Πι- γνοῦμέν τοι, ὦ Πῶλε, ἐφ' ἐ- στοὺς ἡγοῦ = πιστοὺς νό- κάστου, ὧν λέγεις.» Πлт. Γορ- μίζε. γίας» δηλ. ἀμφιβάλλω, διστάζω

²) Ἀμφιγνοῆς] Ἀμφι- διὰ κάθε ἓνα ἀπὸ ὅσα λέγεις.

νῶν, ἀλλὰ κρατῆς τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν. Μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῆ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς ἐβίζε σαυτὸν χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτός τ' ἐπιδώσεις καὶ τοῖς ἄλλοις
 30 βελτίων εἶναι δόξεις. (θ'.) Μὴ φαίνου φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις, ἀ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι δυνατὸν ἐστίν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν¹⁾ ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν²⁾. Νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτας εἶναι μὴ τὰς ἐν τῷ φανερωῖ μετὰ δέους γιγνομένας, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες μᾶλλον σου τὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. Λάν-

1) Μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῆ... ἀλογίστως] = Μηδεμίαν συνκλαστροφὴν προσδέχου ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, μηδ' ἀλογίστως.

2) Διαπράξασθαι] Διαπράττομαι = ἀποκτῶ, ἀπολαμβάνω, κερδαίνω, κατορθώνω, ὡς παρὰ Ξεν. Κυρ. Παιδ. Εἶτι τοῦ βασιλέως δέονται τοὺς παῖδας ἐκέλευον τοῦ Κύρου δεῖσθαι διαπράξασθαι σφίσιν» = νὰ τοὺς τὸ κατορθώσῃ.

3) Μέγα φρονῶν = μεγαλοφρονῶν.

4) [Μέτεστιν] μέτειμι ἀ. τὸ μέτειμι συντάσσεται μὲ ἀπλῆν

δοτ. οἶον· ἀθανάτοισι, ζωῶσι, φθιμέτοισι, μετεῖναι· β'. μετὰ δοτ. καὶ γεν. σημ. ἔχω μέρος, μετέχω ἀπὸ τινος, κοινωνῶ. «Μετῆν αὐτοῖς ἀρχῆς οὐδεμιᾶς» = αὐτοὶ δὲν εἶχον μῆτε μέρος μῆτε δίκαιον εἰς κανὲν πρᾶγμα τῆς διοικήσεως. Ἄριστοτελ. Πολιτ. β'. ὡς καὶ ἐναυθῶ «ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν». γ'. μέτεστί μοι μετ' ἀπαρεμφάτου ἐπιφερομένου, ἔχω αἰτίαν ἢ δίκαιον, εἰς ἐμὲ ἀνήκει νὰ... π. γ. ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖς... κτανεῖν Σοφκλ. Ἦλ. 536 = αὐτοὶ δὲν εἶναι κανὲν δίκαιον νὰ...

θανε μὲν, ἦν ἐπὶ τῷ σοι συμβῆ τῶν φαύλων χαίρειν, ἐνδείκνυσο δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. Μὴ τοὺς 31 μὲν ἄλλους ἀξιούς κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ σωφροσύνην παράδειγμα τοῖς ἄλλοις καθίστη, γινώσκων, ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος ὁμοιοῦται τοῖς ἄρχουσι. Σημεῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς βασιλεύειν, ἂν τοὺς ἀρχομένους ὄρας εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν. Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνη- 32 τός, ἢ δ' ἀθάνατος, καὶ δόξη μὲν χρήματα κτητά, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητή, καὶ τὰ μὲν καὶ φαύλοις παραγίγνεται, τὴν δ' οὐχ οἶόν τ' ἄλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι. Τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι καὶ καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα κόσμοις, καρτέρει δ' ὡς χρῆ τοὺς βασιλεύοντας ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἔν οἱ μὲν ὄρωντες διὰ τὴν ὄψιν ἀξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐκείνοις ἰ γνώμην ἔχωσιν. Ἐπισκόπει τοὺς 33 λόγους αἰεὶ τοὺς σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις, ἔν ὡς ἐλαχίστοις ἀμαρτήμασι περιπίπτῃς. Κράτιστον μὲν γὰρ τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν, ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθη-

1) Τρύφα μὲν ἐν ταῖς... λεις ἀβρότητα καὶ ὑπερηφάνειαν. κ κόσμοις,] = Κατὰ μὲν τὰς 2) Ἰκείνοις] Δοτ. εἰς τὸ ἐνδυμασίας καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα τὴν αὐτήν, διότι ἡ αὐτὸς κοσμήματα ἐπιδείκνυε ὁσπν. θέ- μετ' ἄρθρου = ὁμοιος.

τως ἔχουσιν, ἐλλείπειν αἰροῦ καὶ μὴ πλεονάζειν· αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερ-
 34 βολαῖς ἐνεῖσιν.⁹⁵ (1.) Ἄστειος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραννίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς συνουσίας ἀρμόττει¹. Χαλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων ἐστὶ τῶν προσταγμάτων· εὐρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς μὲν σεμννομένους ψυχροὺς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομένους ἀστέιους εἶναι ταπεινοὺς φαινομένους. Δεῖ δὲ χρῆσθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις² ταύταις, τὴν δὲ συμ-
 35 φορὰν τὴν ἑκατέρᾳ προσοῦσαν διαφεύγειν. Ὅτι ἂν ἀκριβῶσαι³ βουλευθῆς ὧν ἐπίστασθαι προσήκει τοὺς βασιλέας, ἐμπειρίᾳ μέτιθι⁴ καὶ φιλοσοφίᾳ· τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδοὺς σοὶ δείξει, τὸ δ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι δύνασθαι σε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσει⁵.

1) Ἄστειος εἶναι πειρῶ..... ἀρμόττει | Ὅ μὲν ὄφειλε ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀστέιος εἶναι πειρῶ, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸ προσεχέστερον σεμνός, καὶ ὁ δὲ ἀναφέρεται εἰς τὸ πρῶτον ἀστέιος.

2) Ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις) τουτέστι τῇ τε ἀστειότητι καὶ τῇ σεμνότητι. Σημειώσω δὲ καὶ τὸ ἰδέαις ἀντὶ τοῦ εἶδεν ἢ τρόποις.

3) Ἀκριβῶσαι] Ἀκριβῶω, ὠ, μέλ. ὠτω. Ἐρευνῶ, ἐξετάζω, δοκιμάζω, μανθάνω, διερευνῶ, ἀναζητῶ, ἐνοῶ μετ' ἀκριβείας.

4) Μέτιθι] προστ. τοῦ μέτειμι. ὄρ. Σελ, 18 σημ. 4 μέτεστιν.

5) Δύνασθαι σε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσει.] = θέλει σὲ καταστήσει ἱκανὸν ἵνα μεταχειρίζεσαι ὁφέλιμώτερον τὰ πράγματα.

Θεῶρει τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα καὶ τοῖς 36
ιδιώταις καὶ τοῖς τυράννοις· ἂν γὰρ τὰ παρεληλυθότα
μνημονεύης, ἄμεινον περὶ τῶν μελλόντων βασιλεύσει.†
Δεινὸν ἤγοῦ τῶν μὲν ιδιωτῶν τινὰς ἐθέλειν ἀποθνή-
σκειν, ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι, τοὺς δὲ βασιλέας
μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, ἐξ ὧν
ζῶντες εὐδοκιμήσουσιν. Βούλου τὰς εἰκόνας τῆς ἀρε-
τῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν¹.
Μάλιστα μὲν πειρῶ τὴν ἀσφάλειαν καὶ σαυτῷ καὶ τῇ
πόλει διαφυλάττειν· ἦν δ' ἀναγκασθῆς κινδυνεύειν, αἰ-
ροῦ τεθνάναι καλῶς μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχρῶς. Ἐν πᾶσι 37
τοῖς ἔργοις μέμνησο² τῆς βασιλείας, καὶ φρόντιζ' ὅπως
μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης πράξεις. (ιά.) Μὴ
περιδῆς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἅπασαν ἅμα διαλυθεῖσαν³.
ἀλλ' ἐπειδὴ θνητοῦ σώματος ἔτυχες, πειρῶ τῆς ψυ-
χῆς ἀθάνατον μνήμην καταλιπεῖν. Μελέτα περὶ κα- 38
λῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεισθῆς ὅμοια τοῖς
εἰρημένοις φρονεῖν. "Ἄττ'⁴ ἂν σοι λογιζομένῳ φαίνεται

1) Βούλου τὰς εἰκόνας
τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα
μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος
καταλιπεῖν.] Ἡ γραμμα-
τική συνθήκη ἔχει ὡς ἐξῆς:
Βούλου καταλιπεῖν τὰς εἰκόνας
ὑπόμνημα τῆς ἀρετῆς μᾶλλον ἢ
τοῦ σώματος. Εἰκῶν-όνος-όνι-
όνα καὶ εἰκῶν παρὰ Πλάτωνι.

2) Μέμνησο] Παρχκμ.
προστικ. καὶ ἔχει σημασίαν ἐνε-
στώτος· ὁ μόνος τύπος ἐν
χρήτει ἐν τῷ Ἀττικῷ πε-
ζῷ λόγῳ.» Μέμνημαι = ἐνθυ-
μοῦμαι.

3) Διαλυθεῖσαν] = ὅπως
διαλυθῆ.

4) "Ἄττ'" ἄντι τοῦ ἄτινα.

βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. Ὡν τὰς δόξας
 ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. Ἄ τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἂν
 39 συμβουλευθείης, τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν ἀξίου. Χρῶ
 τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτηί βελτίω τούτων. Σοφοὺς νό-
 μιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας ἀλλὰ
 τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας· μηδὲ τοὺς τοῖς
 μὲν ἄλλοις εὐδαιμονίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δ' ἐν
 πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ
 αὐτῶν λέγοντας, ὀμιλεῖν¹ δὲ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ
 τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ διαταραττομένους
 ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ με-
 τρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας φέρειν ἐπι-
 σταμένους. †

40 277 (16'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ² πολλὰ τῶν λεγο-
 μένων ἐστίν, ἃ καὶ σὺ γινώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο
 παρέλαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ
 πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν
 τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ δ' ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέροισ
 ποιοῦντας ἐωράκασιν, οἱ δ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτη-

¹) Ὀμιλεῖν.] Ὀμιλέω ὦ, σχολεῖσθαι εἰς ἀνθρωπίνας ὑπο-
 μελ. ἤσω (ὀμιλος) μετὰ δοτ. θέσεις.

Εἶμι ὁμοῦ μὲ ἄλλους, συζῶ, ²) Μὴ θαυμάσης, εἰ]
 συναναστρέφομαι, συνδιατρέβω μετὰ τὸ θαυμάζω, θαυμαστόν,
 κτλ. Ὀμιλεῖν καὶ τοῖς δεινόν, αἰσχρὸν κτλ. τίθεται ὁ
 πράγμασι καὶ τοῖς ἀν- ἀπορηματικὸς εἰ, ὅταν ὑπάρχη
 θρώποισι δηλ. συναναστρέφε- ἀμφιβολία, τὸ δὲ ὅτι ὅταν ἦν αἰ-
 σθαι μὲ ἀνθρώπους, καὶ ἐνκ- τι βέβαιον.

δεύοντες¹. Ἄλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρῆ τούτοις² 41
 [τῶν ἐπιτηδευμάτων] ζητεῖν τὰς καινότητας³, ἐν οἷς
 οὔτε παράδοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω τῶν νομιζο-
 μένων οὐδὲν ἔξεστιν εἰπεῖν, ἀλλ' ἠγεῖσθαι τούτον χα-
 ριέστατον, ὅς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων
 διανοίαις ἀθροῖσαι πλεῖστα δυνηθῆ καὶ φράσαι κάλ-
 λιστα περὶ αὐτῶν. Ἐπεὶ κάκεινό μοι πρόδηλον ἦν, ὅτι 42
 τὰ συμβουλευόντα καὶ τῶν ποιημάτων καὶ τῶν συγ-
 γραμμάτων χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομίζουσιν οὐ
 μὴν ἠδιστα γ' αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν
 ὅπερ πρὸς τοὺς νουθετοῦντας· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαι-
 νοῦσι μὲν, πλησιάζειν δὲ βούλονται τοῖς συνεξαμαρτά-
 νουσιν ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν. †Σημεῖον δ' ἂν τις 43
 ποιήσαιτο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου
 ποιήσιν· καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους γεγενῆ-
 σθαι συμβούλους τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ
 λέγοντες αἰροῦνται³ συνδιατρέβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοι-

¹) Ἄλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆθος... ἐπιτηδεύοντες] = ἀλλὰ, τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆθος, ἤξευρον ὅτι καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν ἔχουσιν ἤδη εἰπεῖν τι τούτων, οἱ δὲ ἔχουσιν ἠκουσμένον, οἱ δὲ ἔχουσιν ἰδεῖ ἄλλους ποιοῦντας ταῦτα, οἱ δὲ αὐτοὶ οὔτοι ἐπιτηδεύουσι τι τῶν εἰρη-

μένων ὑπ' ἐμοῦ (ἔτι καὶ τῶν δυναμένων νὰ ῥηθῶσιν).

²) Οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρῆ... τὰς καινότη-
 τας,] = τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰς καινότητας βεβαίως πρέπει νὰ ζητῶμεν οὐχὶ ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

³) Αἰροῦνται συνδια-
 τρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοίαις μ' ἄλλον]. Προ-

44 αἰς μᾶλλον ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις¹. Ἔτι δ' εἴ τις
 ἐκλέξειε τῶν προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώ-
 μας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνοι μάλιστα ἐσπούδασαν, ὁμοίως ἂν καὶ
 πρὸς ταύτας διαθεθεῖεν· ἦδιον γὰρ ἂν κωμωδίας τῆς
 φαυλοτάτης ἢ τῶν οὕτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκού-
 45 σειαν. (ιγ'.) Καὶ τί δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον λέγοντα δια-
 τρίβειν;² ὅλως γὰρ εἰ θέλομεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς
 τῶν ἀνθρώπων, εὐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν οὔτε
 τῶν σιτίων χαίροντας τοῖς ὑγιεινοτάτοις οὔτε τῶν ἐπι-
 τηδευμάτων τοῖς καλλίστοις οὔτε τῶν πραγμάτων
 τοῖς βελτίστοις οὔτε τῶν θρεμμάτων τοῖς ὠφελιμο-
 τάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν ἐναντίας τῷ συμφέροντι τὰς
 ἡδονὰς ἔχοντας, καὶ δοκοῦντας καρτερικοὺς καὶ φιλο-
 46 πόνους εἶναι τοὺς τῶν δεόντων τι ποιοῦντας.³ ὥστε

κρίνουσιν ἀκούειν τοὺς ἀνοήτους
 λόγους ἀλλήλων· τοῦτο γὰρ
 δύναται τὸ συνδιατρίβειν
 ἐνταῦθα ὡς καταφαίνεται καὶ
 ἐκ τοῦ Πανυγ. «Τῶν μύθων
 ἦδιστα συνδιατρίβομεν τοῖς
 Τρωικοῖς» καὶ παρ' Εὐαγόρου
 «Εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρετὰς τὰς
 ἐκείνου (τοῦ Εὐαγόρου) καὶ τῷ
 λόγῳ κοσμήσας περὶ αἰθήθεωρεῖν
 ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν αὐτοῖς».

1) Ὑποθήκαις] = ταῖς
 θεμελιωδεστάταις συμβουλαῖς
 αὐτῶν καὶ διδασκαλίαις.

2) Λέγοντα διατρί-
 βειν;] Τὸ διατρίβω παρ' Ἀτ-
 τικοῖς μετοχῇ συντασσόμενον
 σημ. ἐξακολουθῶ νὰ κόμνω τι
 πάντοτε, διὰ παντός, ἀδιακόπως·
 π.χ. διατρίβω μελετῶν=κατα-
 γίνομαι πάντοτε γυμναζόμενος
 καὶ μελετῶν.

3) Καὶ δοκοῦντας καρ-
 τερικοὺς... τῶν δεόντων
 τι ποιοῦντας]. Ὁ νοῦς, καὶ
 νομίζοντας (τοῦτο γὰρ σημ. ἐν-
 ταῦθα τὸ δοκοῦντας) εἶναι καρ-
 τερικοὺς τούτεστι πόνων ὑπο-

πῶς ἂν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραινῶν ἢ διδάσκων ἢ
 χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσειεν; οἱ πρὸς τοῖς εἰρημένοις
 φθονοῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἀπλοῦς δ' ἠγοῦνται τοὺς
 νοῦν ἔχοντας¹, οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας τῶν πραγμά-
 των φεύγουσιν, ὥστ' οὐδὲ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἴσασιν,
 ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι, χαί-
 ρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρῶν διαλεγόμενοι, βούλοιντο
 δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ
 πονῆσαι καὶ σκέψασθαι περὶ τινος τῶν ἀναγκαίων.
 Εὔροι δ' ἂν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους⁴⁷
 συνουσίαις ἢ λοιδορουμένους², ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ

μονετικοὺς, ἔνεκα τοῦ καλοῦ καὶ
 φιλομόχθους τοὺς πράττοντάς
 τι τῶν ἀναγκαίων, ὧν οὐδὲ τοὺς
 φλυλοτάτους εἰκὸς ἀμελεῖν.
 Ἔστι γὰρ καρτερία κατὰ
 Πλάτωνα ὑπομονὴ πόνων ἔνεκα
 τοῦ καλοῦ, καὶ φιλοπονία καρ-
 τερία ἐκούσιος. Φέρε δὲ τοῦτο
 καὶ διὰ παραδείγματος ἐπὶ
 πλέον διασαφήσωμεν. Πονεῖ τις
 περὶ τὴν γῆν γεωργὸς ἀνὴρ,
 σκάπτων, ἀρῶν, σπείρων καὶ
 πάντα ποιῶν, ὧν δεῖ τῇ γῇ
 πρὸς τὸ καρποῦς ἐνεγκεῖν· τού-
 των τὰ θέοντα ποιεῖν αἰρουμαι,
 ἀλλ' οὐ καρτερικὸν εἰκότως ἂν
 διὰ τοῦτο καλέσαιμεν· οὐ γὰρ
 τοῦ καλοῦ ἀλλὰ τοῦ ἀναγκαίου

ἔνεκα ποιεῖ· πεινήσει γὰρ, εἰ μὴ
 πονήσει.

1) Ἀπλοῦς δ' ἠγοῦν-
 ται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχον-
 τας.] Ἐπὶ καλοῦ ἐνταῦθα τὸ
 ἀπλοῦς, ἀντὶ τὸ χρηστός.
 Σύνεγγυς γὰρ, ὡς φησὶν Ἄρι-
 στλ. Ῥητρκ. Α, Θ'.) ταῦτα
 ἀλλήλους· οἷον ὁ εὐλαβὴς τῷ
 δειλῷ, ὁ χρηστός τῷ ἠλιθίῳ
 (ὅπερ ἐστίν, ὁ ἀπλοῦς τῷ νοῦν
 οὐκ ἔχοντι) ὁ σεμνὸς τῷ αὐθά-
 δει, ὁ ἀνδρείος τῷ θρασεῖ, ὁ
 ἐλευθέριος τῷ ἀσώτῳ καὶ τὰ
 ἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

2) Λοιδοροῦντας ἢ
 λοιδορουμένους.] Τὸ
 λοιδορουμένους, ἐστὶ κακολο-

- βουλευομένους ἀλλ' εὐχομένους. Λέγω δ' οὐ καθ' ἀπάντων ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς εἰρημένοις ὄντων.
- 48 Ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ὠφελιμωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν ἀλλὰ τοὺς μυθωδιστάτους· ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀμίλλας. Διὸ καὶ τὴν Ὅμηρου ποίησιν καὶ τοὺς πρώτους¹ εὐρόντας-τραγωδίαν ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις
- 49 κατεχρήσαντο πρὸς τὴν ποίησιν. Ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, οἱ δὲ τοὺς μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησεν, ὥστε μὴ μόνον ἀκουστούς² ἡμῖν ἀλλὰ καὶ θεατοὺς γενέσθαι. Τοιούτων οὖν παραδειγμάτων ὑπαρχόντων δέδεικται τοῖς ἐπιθυμοῦσι τοὺς ἀκρωμένους ψυχαγωγεῖν, ὅτι τοῦ μὲν νουθετεῖν καὶ συμβουλεύειν ἀφελτέον³, τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον, οἷς ὁρῶσι τοὺς ὄχλους μάλιστα χαίροντας.
- 50 (ιδ'.) Ταῦτα δὲ διήληθον ἡγούμενος σὲ δεῖν, τὸν οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν ἀλλὰ πολλῶν ὄντα τύραννον,

γουμένους ὑπ' ἄλλων, ἐὰν ἀντι-
δισταλμένοις, πρὸς τὸ λοιδο-
ροῦντας, κακολογοῦντας ἄλλους.

1) Πρώτους] Πρῶτος εὐ-
ρίσκων τι, εἶναι ἴσον τῷ εὐρί-
σκειν τί πρὸ τῶν ἄλλων.

2) Ἀκουστούς] πρὸς τὸ
ἀγῶνας.

3) Ἀφελτέον] = δεῖ ἀπέ-
χειν. Συντάσσεται μετὰ γεν. ὡς
ἐνταῦθα τοῦ συμβουλεύειν
ἀφελτέον.

μή τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων μηδὲ τοὺς εὖ φρονούντας τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν¹, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρη- 51 σίμων αὐτοὺς δοκιμάζειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ περὶ μὲν τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες², καὶ φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς αὐτοῖς πλησιάζοντας, ἐκεῖνο δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον ἐξ ἐκάστου τούτων φαίνεσθαι βουλευέσθαι δυνάμενον. Χρῆ 52 τοίνυν ἀφέμενον³ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐκ τοῦ συν-

¹) Ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν.] Τοῦτέστι μήτε τὰ πράγματα σπουδαῖα, μήτε τοὺς ἀνθρώπους φρονίμους κρίνειν, ἐκ τῆς προσεγγισμένης ἡμῖν ἐξ αὐτῶν ἡδονῆς, ἀλλ' ἐξ ὧν ἡμᾶς ὠφελοῦσιν.

²) Οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες.] Οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρέβοντες περὶ μὲν τῶν γυμνασίων τῆς ψυχῆς, ἡγουν περὶ τῆς προσηκούσης τοῖς ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα τοῖς νεωτέροις, παιδείας τε καὶ ἐπιμελείας, οὐχ ὁμολοοῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν τοὺς ἐριστικούς λόγους διδάσκειν δεῖν οἴονται ὡς χρησίμους εἰς φρόνησιν, ἔτε-

ροι δὲ τοὺς πολιτικούς τοῦτο ποιεῖν ἰσχυρίζονται, ἄλλοι δ' ἐπ' ἄλλους λόγους προτρέπουσι τοὺς νέους· τοῦτο δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον, ἐξ ἐκάστου τούτων, τῶν τ' ἐριστικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν, καὶ τῶν λοιπῶν οἰωνοδῆποτε λόγων, ἐλέσθαι τὰ χρησιμα.

³) Χρῆ τοίνυν ἀφέμενον.] Οὕτω τοίνυν ἐχόντων γνώμης τῶν φιλοσόφων, χρῆ τὸν βουλευέσθαι δυνάμενον, ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητουμένων, τοῦτέστιν ἐκεῖνων περὶ ὧν οὐχ ὁμολοοῦσιν οἱ φιλόσοφοι, καὶ ἐλθόντα ἐπ' ἐκεῖνο περὶ οὗ ὁμολο-

- ομολογουμένου λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν συμβουλευόντας, εἰ δὲ μὴ, καὶ καθ' ὅλων τῶν πραγμάτων λέγοντας. Καὶ τοὺς μὲν μηδὲν γινώσκοντας τῶν δεόντων ἀποδοκίμαξε· δῆλον γὰρ ὡς ὁ μηδὲν ὢν αὐτὸς χρήσιμος οὐδ' ἂν ἄλλον φρόνιμον ποιήσεις· τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους ὄραν πλέον τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θεραπείε, γινώσκων, ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἀπάντων τῶν κτημάτων ἐστίν¹. Ἦγοῦ δὲ τούτους μεγίστην σοὶ ποιεῖν τὴν βασιλείαν, οἵτινες ἂν τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλείστ' ὤφελῃσαι δυνηθῶσιν.
- 5430 (ι.έ.) Ἐγὼ μὲν οὖν ἅ τε γινώσκω παρήνεκα καὶ τιμῶ σε τούτοις² οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχόμενος³, μὴ τὰς εἰθισμένας ἀγειν σοὶ δωρεάς, ἅς ὑμεῖς πολὺ πλείονος ἀγοράζετε παρὰ τῶν δίδόντων ἢ παρὰ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς κἂν σφόδρα χρῆ καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλείπης οὐ κατατρέψης, ἀλλὰ μείζους καὶ πλείονος ἀξίας ποιήσεις. †

γοῦσιν (ἦν δὲ τοῦτο τὸ ἐξ ἐκάστου δεῖν ἀρνεῖσθαι τὰ χρήσιμα), οὕτω τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν φιλοσόφων λαμβάνειν καὶ τὸν πολλὰ τὰ χρήσιμα διδασκοντα ἀσπάζεσθαι καὶ προαιρεῖσθαι τοῦ μηδὲν ἢ βραχὺ πᾶν, χρήσιμον ἔχοντες διδάσκειν.

¹) Ὅτι σύμβουλος ἀγαθός... τῶν κτημάτων

ἐστίν.] Σύμβουλος ἀγαθὸς ἐστὶ χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἀπάντων (πρᾶγμα ἢ χρῆμα). Ὅρα συν.μεγ. Λ. Χριστῶλ. Σελ. 5 §. 12. Τυραννικώτατον, μάλιστα τυράννη, ἡγοῦν βασιλεῖ πρέπον.

²) Τιμῶ σε τούτοις.] Δωροῦμαι σε τούτοις, φιλοδωρῶ.

³) Ἀρχόμενος] δηλ. ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου μρυ τούτου.

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ¹

31^α (ά.) Εἰσὶ τινες, οἱ δυσκόλως ἔχουσι² πρὸς τοὺς λόγους καὶ διαμémφονται τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα ποιεῖσθαι, τὰς τοιαύτας διατριβάς. Ἡδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν³ ἐπιθυμοῦντας ψέγουσι, τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλομένους

1) Παρὰ τῷ Κοραῆ καὶ ἄλλοις ἐκδόσεσιν ὁ λόγος οὗτος ἐπιγράφεται ΝΙΚΟΚΛΗΣ ἢ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ. Παρὰ τῷ Στοβαίῳ ἐπιγράφεται ὁ προκειμένος λόγος ΝΙΚΟΚΛΗΣ ἢ ΚΥΠΡΙΟΣ. Ἰσοκράτης μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ γράψας, αὐτὸς δὲ ὁ Νικοκλῆς ἀπήγγειλεν αὐτὸν τοῖς ὑφ' ἑαυτῷ τῶν Κυπρίων. Ἔοικε δὲ οὗτος εἶναι ὁ λόγος, ἢ ὁ ἐπιγραφόμενος Εὐαγόρας, ἢ καὶ ἀμφότεροι, δι' οὗς εἴκοσι ταλάντοις ἐδώρησατο τὸν Ἰσοκράτην ὁ Νικοκλῆς, ὡς φησὶ Πλούταρχος.

2) Δυσκόλως ἔχουσι.]

Τὰ μεταβατικά ῥήματα γίνονται οὐδέτερα ἢ μεταβαινούσης τῆς ἐνεργείας εἰς κατάστασιν ἢ κατὰ παράληψιν τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας ἢ ἄλλου συνήθους ἀντικειμένου. Εἰς ταῦτα δὲ ἀνάγονται μετὰ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς: ἔχω, διαίγω κτλ. οὕτω π. χ. μεταβατικῶς μὲν, ἔχω χρυσόν, γνώμην, πόθον κτλ. Ἀμεταβάτως δὲ καὶ οὐδετέρως ἔχει καλῶς, ἐξέχει, ὑπερέχει, ἀπέχει κτλ. ὡς καὶ ἐνταῦθα δυσκόλως ἔχουσι.

3) Εὖ λέγειν] «Εὖ λέγω τινὰ» ἀντὶ τοῦ ἐπαινω, ὀμιλῶ καλὰ διὰ τινά.

ἐπαινοῦσιν· εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαι¹ λυποῦσιν αὐτοὺς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων εὐ-
 2 ρήσομεν γιγνομένης. Ἐπειτα κάκειν' ἄτοπον εἰ λέλη-
 θεν αὐτοὺς, ὅτι τὰ περι τοὺς θεοὺς εὐσεβοῦμεν καὶ τὴν
 δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐπιτη-
 δεύομεν, οὐχ' ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ'
 ὅπως ἂν ὡς μετὰ πλείστων² ἀγαθῶν τὴν βίον διάγω-
 μεν. Ὡστ' οὐ κατηγορητέον τῶν πραγμάτων τούτων
 ἐστίν, δι' ὧν ἂν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτήσειεν, ἀλλὰ
 τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτανόντων
 ἢ τοῖς λόγοις ἐξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως χρωμένων
 3 αὐτοῖς. (6.) Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόν-
 των, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ῥώμην καὶ τὴν
 ἀνδρίαν κακῶς λέγουσιν. Εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἐξαμαρ-
 τάνοντας καὶ τοὺς ψευδομένους πρὸς τοὺς λόγους χα-
 λεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐ-
 τοὺς ἐπιτιμᾶν· φανήσονται γὰρ τινες καὶ τῶν ταῦτα
 κεκτημένων ἐξαμαρτάνοντες καὶ πολλοὺς διὰ τούτων
 4 κακῶς ποιοῦντες³. Ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὐτ' εἴ τινες
 τοὺς ἀπαντῶντας τύπτουσι, τῆς ῥώμης κατηγορεῖν, οὔτε

1) Πλεονεξίαι] πλεονε-
 ξία Ἰων. πλεονεξίς (πλέον
 ἔχω). Τὸ πλέον τοῦ θέοντος
 τὸ νὰ ἔχη ν' ἀποκτήσῃ τις πε-
 ρισσότερον τῶν ἄλλων.

2) Ὡς μετὰ πλείστων]

Τμήσις Ἀττικῆ ἀντί τοῦ, μεθ' ὧ;
 πλείστων.

3) Καὶ πολλοὺς διὰ
 τούτων κακῶς ποιοῦν-
 τες] = καὶ πολλοὺς διὰ τῶν
 ἀγαθῶν τούτων κακοποιοῦν-

τες.

διὰ τοὺς ἀποκτείνοντας οὓς οὐ δεῖ τὴν ἀνδρίαν λαιδο-
ρεῖν, οὐθ' ὄλως τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν ἐπὶ τὰ πράγ-
ματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς
ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται καὶ τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις
τούτοις βλάπτειν τοὺς συμπολιτευομένους ἐπιχειροῦσιν.†

Νυν δ' ἀμελήσαντες τοῦτον τὸν τρόπον περὶ ἐκάστου 5
διορίζεσθαι¹ πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους δυσκόλως διά-
κινεῖται, καὶ τοσοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστ' οὐκ αἰσθά-
νονται τοιοῦτῳ πράγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ὃ πάν-
των τῶν ἐνότων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων
ἀγαθῶν αἰτίον ἐστίν.³⁾ (γ'.) Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς
ἔχομεν² οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ
τῷ τάχει καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις κα-
ταδεέστεροι³ τυγχάνομεν ὄντες ἐγγενομένου⁴ δ' ἡμῶν 6.

1) Διορίζεσθαι] Διορί-
ζω, διακρίνω τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλ-
λο, «Τί τινος, καί, ἀπὸ τινος»,
ὡς π. γ. Σωκράτ. παρὰ Ξενοφ.
Ἄπομν. Γ'. θ'. 4. «Σοφίαν καὶ
σωφροσύνην οὐ διορίζειν» καὶ
«Διορίζειν, ἅτε πρὸς τοὺς φίλους
ποιητέον ἐστὶ καὶ ἅ πρὸς τοὺς
ἐχθρούς». «Ὅθεν διαχωρίζω, δια-
τάπτω, ὡς καὶ τὸ τῆς συνηθείας
Διορίζω, ὃ ἐστὶ λέγω καθαρῶς
καὶ ἀποφασιστικῶς, βεβαιόνω κτλ.

2) Τοῖς μὲν γὰρ ἄλ-
λοις οἷς ἔχομεν] = Ἐπει-
δὴ τῶν μὲν ἄλλων, ὅσα ἔχομεν.

3) Καταδεέστεροι] *κατὰ δὲ ἐν φύσει κατὰ ἐν ἡμῶν*
Καταδεής, ἐς (καταδέω, δεήσω)
ἀτελής, ὅστις ὑπερτερεῖται, ἀπ'
ἄλλον κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ἢ τὸ
μέγεθος τινός, ὃ ἐστὶν εἶναι ὑπο-
δεής, ταπεινώτερος κτλ. συντάσ-
σεται δὲ ὡς συγκριτικὸν μετὰ
γενικής.

4) Ἐγγενομένου] Ἐγ-
γίνομαι, νεωτ. τύπος τοῦ ἐγγί-
νομαι. Μέλ. ἐγγενήσομαι. Γί-
νομαι ἢ γεννώμαι, ἢ φυτρώνω
μέτα που. Ἐγγενομένου δ'
ἡμῶν = ἐν τῇ φύσει ἡμῶν
κεῖται.

τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ὧν ἂν βουλευθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις φίλισαμεν καὶ ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὖρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα¹ λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγ-
 7 κατασκευάσας. Οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχροῶν ἐνομοθέτη-
 σεν· ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἴοι τ' ἤμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων². Τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. Διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνόητους παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποιού-
 8 μεθα, καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυ-
 χῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἶδωλόν ἐστιν.³ Μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν, αἷς⁴

¹) Μεμηχανημένα] ἀπο- περατωθέντα, ἐκτελεσθέντα, ἀποτελειωθέντα.

²) Οὐκ ἂν οἴοι τ' ἤμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων] = δὲν ἤθελεν εἶναι δυνατόν εἰς ἡμᾶς νὰ οἰκῶμεν μετ' ἀλλήλων.

³) Εἶδωλόν ἐστιν] = εἶ-
 ναι εἰκῶν.

⁴) Ταῖς γὰρ πίστεσιν αἷς] αἷς πίστεσι πείθομεν τοὺς

ἀλλοὺς, δημηγοροῦντας ἐν τῷ πλήθει, ταῖς αὐταῖς ταύταις χρώμεθα, βουλευόμενοι.

Πί-
 στεσιν, πίστις· ἀπόδειξις, μαρτυρία, βεβαιωτικόν τι ἢ μαρ-
 τυρικόν τι, Ἄριστ. Ῥητορ. α'.

«Ἡ δὲ πίστις ἀπόδειξις ἐκ τῆς τότε γὰρ πιστεύομεν μέγιστον ὅταν ἀποδεδεῖχθαι ὑποβιβω-
 μεν»· οὕτω καὶ παρὰ Πηνό. Με.

8.73. «Ἐν ὄμμασι θεοῦ δαίμωνι-
 στιν» καὶ ἐνταῦθα «πίστεσιν αἷς

τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς ταύταις
 βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν καλοῦμεν
 τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυναμένους, εὐβούλους¹ δὲ νο-
 μίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ τῶν
 πραγμάτων διαλεχθῶσιν. Εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς 9
 δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πρατ-
 τομένων εὐρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα² λόγον
 ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον
 νοῦν ἔχοντας³. ὥστε τοὺς τολμῶντας βλασφημεῖν περὶ
 τῶν παιδευόντων καὶ φιλοσοφούντων ὁμοίως ἄξιον μι-
 σεῖν ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν ἑξαμαρτάνοντας.

Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς καὶ 10
 κατὰ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους, οὐ μὴν ἀλλὰ
 καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασιλικωτάτους καὶ μάλιστα
 πρέποντας ἐμοὶ τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν
 πολιτειῶν παραινοῦντας, καὶ τούτων αὐτῶν ὅσοι δι-
 δάσκουσι τοὺς τε δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆ-

τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθο-
 μεν»· ὅθεν ἐνέχυρον τῆς πί-
 στεως, ἐγγρήσις, βεβαίωσις,
 ὑπόσχεσις, λόγος, δομένος ὀρ-
 μῆς κτλ.

1) Εὐβούλους] Εὐβουλος,
 ὁ, ἢ (βουλή)· ὅστις δίδει καλὴν
 συμβουλήν, ἄξιος, ἐπιτηδῆεις εἰς
 τὸ καλὸν συμβουλεύει τὸ καλόν·

ὅθεν συνετὸς, φρόνιμος, προνοη-
 τικὸς, ἔμπειρος κτλ.

2) Τῶν ἔργων... ἡ γε-
 μόνα] γεν. ἐκ τοῦ ἡγεμόνα.

3) Καὶ μάλιστα χρω-
 μένους... ἔχοντας] =
 καὶ μάλιστα μεταχειριζομένους
 αὐτὸν τοὺς νοῦν πλεῖστον ἔχον-
 τας (τοὺς νουνεχεστάτους).

- σθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὡς χρὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας διακεῖσθαι¹. διὰ γὰρ τούτων ὀρῶ τὰς πόλεις εὐδαιμονεστάτας καὶ μεγίστας γιγνομένης.³ (δ'.) Τὸν μὲν οὖν ἕτερον, ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε, τὸν δ' ἐχόμενον², ἃ δεῖ ποιεῖν³ τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλούμενος, ἀλλ' ὡς προσήκόν μοι περὶ τούτων μάλιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ μὲν γὰρ ἐμοῦ μὴ δηλώσαντος ἃ βούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς διαμάρτοιτε τῆς ἐμῆς γνώμης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην⁴. εἰ δὲ προειπόντος ἐμοῦ μηδὲν γίγνοιτο τούτων⁵, δικαίως ἂν ἤδη τοῖς μὴ πειθόμενοις μεμφοίμην. Ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μάλιστα παρακαλέσθαι καὶ προτρέψαι πρὸς τὸ μνημονεύειν ὑμᾶς τὰ
- ¹) Διακεῖσθαι] Διάκειμι. Ἄπαρ. διακεῖσθαι ἐκ τῆς διὰ καὶ κείμαι. Ὁ μὲν ἐνεστώσως ἔχει σημ. παρακ., ὁ δὲ παρατ. ὑπερσ. Τὰ σύνθετα ἀντιβιάζουσι τὸν τόνον πλὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅπερ τονίζεται ὅπου καὶ τὸ ἀπλόον οἷον δίκειμαι — διακεῖσθαι, κατάκειμαι — κατακεῖσθαι. Δίκειμαι σημ. Εἶμαι, εὐρίσκωμαι εἰς μίαν διάθεσιν, κατάστασιν, θέσιν ἢ κατὰ τὸ σῶμα ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν ἢ κατὰ τὴν τύχην καὶ τὰς περιστάσεις τοῦ καιροῦ ἢ κελῶς καὶ τὸ δικτίθεμαι εἶμι διατεθειμένος, φρονῶ, κλίνω κτλ.
- ²) Ἐχόμενος] Ἐχόμενος, ἡ, ον. Ἐπίμενος, ἀκολουθῶν, συνεχόμενος, ἔγγιστος καὶ ἐπιρρ. Ἐχομένως, Ἀκολουθῶς, μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ ἐξῆς κτλ.
- ³) Ὡς χρὴ τυραννεῖν, ἃ δεῖ ποιεῖν] Προσπακυστέον ἔξωθεν ὧ, ὡς, καὶ τῷ ἃ, τὸ, διδάσκοντα, παραινούντα, ὑποτιθέμενον ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον.
- ⁴) Οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην] = δὲν ἤθελον ὀργίζεσθαι δικαίως καθ' ὑμῶν.
- ⁵) Μηδὲν γίγνοιτο τούτων] δηλ. ὧν ἂν ἐγὼ προείποιμι·

ρήθέντα καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰ περὶ τὸ συμβου-
 λεύειν μόνον γενομένην καὶ ταῦτ' ἀπαριθμήσας¹ ἀπαλ-
 λαγεῖν, ἀλλ' εἰ προεπιδείξαιμι πρῶτον μὲν τὴν πο-
 λιτείαν τὴν παροῦσαν ὡς ἀξιόν ἐστιν ἀγκυρᾶν οὐ μόν-
 νον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὸν χρόνον μετὰ
 ταύτης οἰκοῦμεν, ἀλλ' ὅτι βελτίστη τῶν πολιτειῶν 13
 ἐστίν, ἔπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρχὴν οὐ παρα-
 νόμως οὐδ' ἀλλοτρίαν ἀλλ' ὀσίως καὶ δικαίως καὶ διὰ
 τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι'
 ἑμαυτόν. Τούτων γὰρ προαποδειχθέντων τίς οὐκ αὐτὸς
 αὐτοῦ καταγνώσεται² τὴν μεγίστην ζημίαν, ἂν μὴ πει-
 θαρχῆ τοῖς ὑπ' ἑμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσι ;
 35 (έ.) Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ἐντεῦθεν γὰρ ὑπο- 14
 τιθέμενος ἠρξάμην, οἶμαι³ πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν
 εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιούσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς
 πονηροὺς, δικαιοτάτον δὲ τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων καὶ
 μὴ τοὺς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ
 πράττειν καὶ τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστους. Αἱ μὲν 15
 τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητας τοῖς
 μετέχουσι τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι, καὶ τοῦτ' εὐδοκίμει

¹) Ἀπαριθμήσας] Ἀπλῶς ἤθελε καταψηφίσει αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ. Αὐτοῦ εἰς τὸ κατα-
 διηγησάμενος, καθὼς καὶ τὸ συν-
 ὄνομον ἀναμετρήσας, καὶ γνώσεται δυνάμει τῆς προθ.κατά.
 αὐτὸ δὴ τὸ ἐν τῇ συνήθειᾳ
 λογαριάσας. ³) Οἶμαι ἐκ τοῦ Οἶομαι
 κατὰ συναλοιπ. Ὡς ἐγῶμαι

²) Τίς οὐκ αὐτὸς αὐτοῦ ἀντι τοῦ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, καθὼς
 καταγνώσεται] = τίς δὲν ἐγὼ νομίζω.

παρ' αὐταῖς, ἦν μῆδὲν ἕτερος ἑτέρου δύνηται πλεόν
 ἔχειν· ὁ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἐστίν¹. αἱ δὲ μοναρχίαι
 πλείστον μὲν νέμουσι τῷ βελτίστῳ, δευτέρῳ δὲ
 τῷ μετ' ἐκείνον, τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις
 κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Καὶ ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ
 καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολιτείας τοιοῦ-
 16 τόν ἐστίν. Καὶ μὲν δὴ² διοραὴν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀν-
 θρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες ἂν τὰς τυραννίδας
 μᾶλλον ὁμολογήσειαν. Καίτοι τίς οὐκ ἂν δέξαιτο³ τῶν
 εὖ φρονούντων τοιαύτης πολιτείας μετέχειν, ἐν ἣ μὴ
 διαλήσει⁴ χρηστὸς ὢν, μᾶλλον ἢ φέρεσθαι μετὰ τοῦ
 πλήθους μὴ γινωσκόμενος, ὁποῖός τις ἐστίν; ἀλλὰ μὴν
 καὶ προσηνέστερον τοσοῦτον δικαίως ἂν αὐτὴν εἶναι κρί-
 νοιμεν, ὅσῳ περ ῥᾶον⁵ ἐστίν ἐνός ἀνδρὸς γνώμη προσέ-
 χειν τὸν νοῦν μᾶλλον ἢ πολλαῖς καὶ παντοδαπαῖς δια-
 17 νοίαις ζητεῖν ἀρέσκειν. Ὅτι μὲν οὖν ἠδίων ἐστὶ καὶ
 προσηνέστερον καὶ δικαιότερον, διὰ πλείονων μὲν ἂν τις ἀπο-
 δείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων συνιδεῖν ῥᾶδιόν
 ἐστίν· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι πρὸς τὸ
 βουλευέσθαι καὶ πράξαι τι τῶν δεόντων διαφέρουσιν,

¹) Συμφέρον ἐστίν] =
 συμφέρει.

²) Καὶ μὲν δὴ] = καὶ πρὸς
 τούτοις.

³) Δέξαιτο] τὸ δέχεσθαι
 παρὰ τῷ ῥήτορι· ἐπὶ τοῦ αἰ-
 ρεῖσθαι.

⁴) Διαλήσει] μέλ. τοῦ
 διαλανθάνω.

⁵) Ῥᾶον] Ῥᾶος, παρὰ
 Γραμματ. ὡς ταυτοσ. τύπος τοῦ
 ῥᾶδιος, ἀντ' αὐτοῦ εὐρηται μόνον
 ἐν χρήσει τὸ οὐδ'. Ῥᾶον ἀντὶ
 ῥᾶδιον παρὰ τοῖς ἀρίστοις Ἄττ.

οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσασιν, εἰ τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τιθέντες ἐξετάζειν ἐπιχειρήσασιν [αὐτάς]. Οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες πρότερον ἰδιῶται γίνονται¹, πρὶν αἰσθῆσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν. 18 οἱ δ' αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες, ἦν καὶ τὴν φύσιν καταδεστέραν ἔχουσιν, ἀλλ' οὖν ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν. Ἐπειθ' οἱ μὲν² πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντες, οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγοροῦσιν, εἰδότες, ὅτι πάντα δεῖ δι' αὐτῶν γίνεσθαι. Πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς δημοκρατίαις διὰ τὰς πρὸς σφᾶς αὐτοῦς φιλονικίας λυμαίνονται τοῖς κοιντοῖς· οἱ δ' ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὅτω φθονήσουσι, πάντων ὡς οἷόν τ' ἐστὶ τὰ βέλτιστα πράττουσιν. Ἐπειθ' οἱ μὲν 19 ὑστερίζουσι³ τῶν πραγμάτων· τὸν μὲν γὰρ πλεῖστον χρό-

¹) Οἱ μὲν τοίνυν. . . . τὴν τε διὰ τοῦ ᾠ (ἐκ τοῦ εω) ἰδιῶται γίνονται] = καὶ τὴν διὰ τοῦ ιζω κατάληξιν ἔχει. Τούτων δὲ τοῖς μὲν ἀδιαφόρως ἐχρῶντο οἱ Ἀττικοί, ἔστι δ' ὡν τὴν ἐτέραν προεἶλοντο κατὰληξιν, τῆς ἐτέρας ἐτέρα τινὲ διαλέκτω ἀπενεμηθείσης. Ταῦτόν ἐστι παρ' Ὀμήρῳ τὸ

²) Ἐπειθ' οἱ μὲν] διὰ τὸ εὐφρονότερον, ἀντὶ τοῦ, ἔπειτα οἱ μὲν. πολεμίζω, τειχίζω καὶ ἄλλα πολλά. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἡ

³) Ὑστερίζουσιν] Ἀντὶ δὲ τοῦ ὑστερίζουσιν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται ὑστεροῦσιν. Εἰσὶ γὰρ τινα τῶν ῥημάτων ἁ βρουμένων τούτων ἐφύλαξεν οἷον

νον ἐπὶ τοῖς ἰδίοις διατρέβουσιν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὰ συν-
 ἑδρια συνέλθωσι, πλεονάκις ἂν τις αὐτοὺς εὖροι δια-
 φερομένους ἢ κοινῇ βουλευομένους· οἱ δ' οὔτε συνεδρίων
 οὔτε χρόνων αὐτοῖς ἀποδεδειγμένων¹ ἀλλὰ καὶ τὰς
 ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας² ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὄντες οὐκ
 ἀπολείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι³

20 πράττουσιν. Ἔτι δ' οἱ μὲν δυσμενῶς ἔχουσι, καὶ βού-
 λονται ἂν καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν ἄρχοντας καὶ τοὺς ἐφ'
 αὐτοῖς⁴ ὡς κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἴν' ὡς μεγί-
 στην δόξαν αὐτοὶ λάβωσιν· οἱ δὲ διὰ παντὸς τοῦ βίου
 κύριοι τῶν πραγμάτων ὄντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον

21 καὶ τὰς εὐνοίας ἔχουσιν. Τὸ δὲ μέγιστον τοῖς γὰρ κοι-
 νοῖς οἱ μὲν ὡς ἰδίους, οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίους προσέχουσι
 τὸν νοῦν, καὶ συμβούλοις χρῶνται περὶ αὐτῶν οἱ μὲν
 τῶν ἀστῶν⁵ τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ' ἐξ ἀπάντων ἐκλε-

ξεσχολῶ καὶ ξεσχολίζω, ξετιμῶ
 καὶ ξετιμίζω, πολεμῶ καὶ πο-
 λεμιζῶ, σφαλῶ καὶ σφαλίζω
 (ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς πάλαι ἀσφα-
 λίζω) τυραννῶ καὶ τυραννίζω κλ.

1) Ἀποδεδειγμένων]
 =διωρισμένων.

2) Καὶ τὰς ἡμέρας καὶ
 τὰς νύκτας.] Καθ' ὑπερβολὴν
 εἰρημένον ἀντὶ τοῦ, συνεχῶς
 καθὰ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ φαιμέν.

3) Ἐν τῷ δέοντι] ἔλλει-
 πτικῶς τοῦ καιρῷ ἢ χρόνῳ.

4) Τοὺς ἐφ' ἑαυτοῖς] =
 τοὺς διαδεχομένους αὐτοὺς ἄρ-
 χοντας.

5) Ἀστῶν] Ἄστρος ὁ κά-
 τοικὸς τοῦ ἄστερος, ἦτοι τῆς
 τετειχισμένης πρωτεύουσας πό-
 λεως, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ
 κατοικοῦντος ἐν ἀγρῷ, ἦτοι ἀ-
 γρότου ἢ ἀγροίκου, ἢ ὡς σήμε-
 ρον συνειθίζομεν νὰ λέγωμεν,
 τοῦ χωρικοῦ, ἢ καὶ ἐπαρχιώτου
 συγκριτικῶς πρὸς τὴν τοῦ βασι-
 λείου πρωτεύουσαν.

ξάμενοι τοῖς φρονιμωτάτοις, καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν ἐπισταμένους. ³⁶²²(5'.) Οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς 22 ἐγκυκλίσις¹ καὶ τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην γιγνομένοις αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ πλεονεξίας ἀπάσας περιειλήφασιν². Καὶ γὰρ παρασκευάσασθαι δυνάμεις καὶ χρῆσασθαι ταύταις ὥστε καὶ λαθεῖν καὶ φθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πείσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι, παρὰ δὲ τῶν ἐκπρίασθαι³, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπειαῖς προσαγαγέσθαι μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολιτειῶν οἰαί τ' εἰσίν. Καὶ ταῦτ' ἐκ τῶν ἔργων ἄν τις οὐχ ἤττον ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν. Τοῦτο 23 μὲν γὰρ⁴ τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ἅπαντες ἴσμεν τηλικαύτην τὸ μέγεθος γεγενημένην οὐ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν βα-

1) Ἐγκυκλίσις] Ἐγκύκλια λέγει τὰ καθ' ἡμέραν ἐκ περιτροπῆς, καὶ οἶονεὶ κατὰ κύκλον, πραττόμενα. Διὸ καὶ Ἡσύχιος ἐξηγούμενος λέγει «Ἐγκυκλια (γρ. Ἐγκύκλια), τὰ ἐγκυκλούμενα τῷ βίῳ καὶ συνήθῃ». Ἄ γὰρ ἐκάστης ἡμέρας πράττομεν οὐδὲν ἄλλ' ἐστὶν ἢ ἀνακύκλισις τῶν τῆ προτεραία πραχθέντων.

2) Ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ... περιειλήφασιν]—ἀλλὰ καὶ ἅπαντα, τὰ ἐν

τῷ πολέμῳ πλεονεκτήματα αὐτὰ περιέλαβον.

3) Ἐκπρίασθαι]—Τὸ νὰ ἐξαγοράζῃ, λυτρώνῃ τις τίποτε· ἔστι δὲ ἡ λέξις κατ' ἀπαρέμφ. ἀορ. μόνον χρήσιμος· ὁ δ' ἐνόστ. καὶ οἱ λοιποὶ χρόνοι λαμβάνονται ἐκ τοῦ, ὦν ἐομαι.

4) Τοῦτο μὲν γὰρ] Ἀριθμητικόν ἐστὶ τὸ σχῆμα παρὰ τοῖς ῥήτορσιν οὕτω λαμβανόμενον· ὅταν εἴπωσι, Τοῦτο μὲν, σημαίνουσιν ἀντὶ τοῦ, Πρῶτων.

σιλείαν τιμῶσι· τοῦτο δὲ Διονύσιον¹ τὸν τύραννον, ὅτι παραλαβὼν τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστατον γεγεννημένην, τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα πολιορκουμένην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν παρόντων κινδύνων ἀπήλαξεν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 24 ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδόνιους καὶ Λακεδαιμονίους, μὲν τοὺς ἄριστα τῶν ἄλλων πολιτευομένους, οἴκοι² ὀλιγαρχουμένους, παρὰ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευόμενους. Ἐχοι δ' ἄν τις ἐπιδείξει καὶ τὴν πόλιν τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν μὲν πολλοὺς ἐκπέμψῃ³ στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἑνὸς ποιή-
 25 σθται τοὺς κινδύνους, κατορθοῦσαν. Καίτοι πῶς ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιούτων παραδειγμάτων πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας οὔσας; φαίνονται γὰρ οἳ τε διὰ τέλους τυραννεύμενοι μεγίστας δυνάμεις ἔχοντες, οἳ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, περὶ ἃ μάλιστα σπουδάζουσιν, οἳ μὲν ἓνα μόνον στρατηγόν, οἳ δὲ βασιλέα τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστάντες, οἳ τε μισοῦντες τὰς τυραννίδας, ὅποταν πολλοὺς ἄρχοντας ἐκ-
 26 πέμψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες. Εἰ δὲ δεῖ τι

¹) Διονύσιον] Ἐννοεῖ ὄχι εἰς τὸν οἶκον, ἐν τῇ πατρίδι, τὸν ἐκδιωχθέντα ὑπὸ τοῦ Τιμο- Λατ. domi.

²) Οἴκοι] Ἐκπέμψῃ] Ἐκπέμ-
 πω. Μέλ. ψω. Στέλλω ἔξω
 τινὰ, εὐγάζω, φέρω ἔξω,
 τοῦτ' ἔστι προστάζω· καὶ μετὰ
 αἰτ. προστάζω τινὰ νὰ ἔλθῃ ἔξω.

³) Οἴκοι] Ἐπιρρ. (οἶκος)

καὶ τῶν ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται¹ καὶ τοὺς θεοὺς ὑπὸ Διὸς βασιλεύεσθαι. Περὶ ὧν εἰ μὲν ἀληθῆς ὁ λόγος ἐστὶ, δῆλον ὅτι κάκεῖνοι ταύτην τὴν κατάστασιν² προκρίνουσιν, εἰ δὲ τὸ μὲν σαφές μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δ' εἰκάζοντες οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπειλήφαμεν³, σημεῖον ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτιμῶμεν· οὐ γὰρ ἂν ποτ' αὐτῇ χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων αὐτὴν προέχειν ἐνομίζομεν⁴.

Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσων ἀλλήλων δια-27 φέρουσιν, ἅπαντα μὲν οὐθ' εὐρεῖν οὐτ' εἰπεῖν δυνατὸν ἐστίν· οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς γε τὸ παρὸν ἀποχρώντως⁵ καὶ νῦν εἴρηται περὶ αὐτῶν.

¹) Λέγεται] λέγουσιν, ἄ-
δεται, τόσον μετὰ αἰτ. καὶ ἀπα-
ρεμφ. ὡς παρ' Ἡροδ. 8, 118.
Σεν. Κ. Π. 1, 2.

²) Ταύτην τὴν κατά-
στασιν] Τοῦτο τῆς πολιτείας
τὸ εἶδος, ὅπερ ἀλλαγῶς σύνταγ-
μα τῆς πολιτείας ὀνομάζει, καθὰ
καὶ οἱ εὐνοούμενοι τῶν Εὐρω-
παίων Constitution καλοῦσι τὴν
καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι πολιτείαν.

³) Αὐτοὶ δ' εἰκάζον-
τες. . . ὑπειλήφαμεν] =
αὐτοὶ δὲ ἐξ εἰκασίας οὕτω περὶ
αὐτῶν ὑπολαμβάνομεν.

⁴) Οὐ γὰρ ἂν ποτ' αὐτῇ

χρῆσθαι. . . . προέχειν
ἐνομίζομεν] Ὁ λέγει περὶ
τῆς παρὰ τοῖς θεοῖς βασιλείας
μετήνεγκεν ὁ Σταγειρίτης εἰς
τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ φιλοσοφίαν
(Πολιτικ. Α. β'), ἐν οἷς φησι,
«Καὶ τοὺς θεοὺς διὰ τοῦτο
πάντες φασὶ βασιλεύεσθαι, ὅτι
καὶ αὐτοὶ, οἱ μὲν ἔτι καὶ νῦν,
οἱ δὲ τὸ ἀρχαῖον ἐβασιλεύοντο·
ὡσπερ δὲ καὶ τὰ εἶδη ἑαυτοῖς
ἀφομοιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω
καὶ τοὺς βίους τῶν θεῶν.

⁵) Ἀποχρώντως] ἐπίρρ.
τοῦ ἀποχράω, ἀπέχρη. Ἰκανῶς,
ἀρκετά.

38^ο (ζ.) Ὡς δὲ προσηκόντως τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς ἔχομεν, πολὺ τούτου συντομώτερος καὶ μᾶλλον ὁμολογοῦμε-
 28 νος ὁ λόγος ἐστίν. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι Τεῦκρος¹ μὲν ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προγόνους, πλεύσας δεῦρο καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἔκτισε καὶ τὴν χώραν κατένειμεν, ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας ἀπολεσάντων ἐτέρων τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστάς τοὺς μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέστησεν² ὥστε μηκέτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ' ὧν περ ἦν τὴν ἀρχὴν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν;

29 38^ο (η.) Λοιπὸν οὖν ἐστίν ὧν προεθέμην³ περὶ ἑμαυτοῦ

¹) Τεῦκρος υἱὸς τοῦ Τελαμώνος καὶ τῆς Ἥσιονης, θύγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, γεννηθεὶς εἰς τὴν νῆσον Σαλαμίνα, ἀδελφὸς ὁμοπάτριος τοῦ περιφήμου Αἴαντος. Ὀμ. Ἰλ. Θ, 266, μετὰ τοῦ ὁποίου τούτου ἐκστρατεύσας εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ἀπεδείχθη πρὸ πάντων ἄριστος τοξότης μεταξὺ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἰλ. Ν. 91. Ο, 441· μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐπιστρέψας εἰς τὴν Σαλαμίνα ἐδιώχθη αὐτόθεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ὡς μὴ ἐκδικηθεὶς τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴαντος, ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν

Κύπρον καὶ κυριεύσας ἓν μέρος αὐτῆς ἔκτισεν ἐν αὐτῇ πόλιν τὴν ὁποίαν ἐκάλεσε Σαλαμίνα ἀπὸ τῆς πατρίδος του. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐδασίλευσαν χρόνους τινὰς κατὰ συνέχειαν ἐν Κύπρῳ, ἐξ ὧν ὑπῆρξε καὶ ὁ Εὐαγόρας.

²) Μετέστησεν] Μεθίστημι. Μέλ. μεταστήσω. = Μεταβάλλω, ἀνταλλάσσω, ἐνλλάσσω κτλ. Καὶ τοσοῦτον μετέστησεν = καὶ τοσοῦτον τὴν τύχην αὐτῆς μετέβαλεν.

³) Λοιπὸν οὖν ἐστίν ὧν προεθέμην] = Λοιπὸν λείπεται ἐξ ὧν προεθέμην.

διελθεῖν, ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι τοιοῦτός ἐστιν ὑμῶν ὁ βασι-
 λεύων, ὅς οὐ μόνον διὰ τοὺς προγόνους ἀλλὰ καὶ δι'
 ἑμαυτὸν δικαίως ἂν καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τηλικαύτης
 ἤξιώθην. Οἶμαι γὰρ ἐγὼ πάντας ἂν ὁμολογήσαι πλεί-
 στου τῶν ἀρετῶν ἀξίας εἶναι τὴν τε σωφροσύνην καὶ
 τὴν δικαιοσύνην. Οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς τὸ καθ' αὐτάς 30
 ὠφελοῦσιν, ἀλλ' εἰ θέλομεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις
 καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων¹,
 εὐρήσομεν τὰς μὲν μετεχούσας τούτων τῶν ἰδέων με-
 γάλων κακῶν αἰτίας οὔσας, τὰς δὲ μετὰ δικαιοσύνης
 καὶ σωφροσύνης γιγνομένας πολλὰ τὸν βίον τὸν τῶν
 ἀνθρώπων ὠφελοῦσας. Εἰ δὴ τινες τῶν προγεγενημέ-
 νων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρεταῖς εὐδοκίμησαν, ἡγοῦμαι
 κάμοι προτήκειν τῆς αὐτῆς δόξης ἐκείνοις τυγχάνειν.

39 (θ'.) Τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην ἐκεῖθεν ἂν μάλιστα 31
 κατιδίδοιτε. Παραλαβὼν γὰρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθι-
 στάμην, τὰ μὲν βασιλεία² χρημάτων κενὰ καὶ πάντα
 κατηναλωμένα, τὰ δὲ πράγματα ταραχῆς μεστὰ³ καὶ
 πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενα καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης,

1) Τῶν πραγμάτων] ὁ Σύνεσις, τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ θη-
 μὲν Αὐγεῖρος ἔγραψε, τῶν λυκοῦ, τὰς μὲν, πρὸς τὸ οὐδέ-
 ἀρετῶν, ὁ δὲ Λάγγιος ἢ τὴν τερον, πραγμάτων, ὑπονοουμένου
 τὴν παραινέει τὴν διόρθωσιν ἀπο- δηλονότι τοῦ πράξεως, συγγε-
 δέχεσθαι, ἢ γοῦν γράφειν, τῶν νοῦς ὀνόματος τῶν πραγμάτων.
 πρᾶξεων· ὅτι μὲν ἡ ὅλη Κορ.

2) Βασιλεία] = τὸ βασι-
 συνέπεια ἔχει τι ἀσαφές καὶ ὑ- λικὸν παλάτιον.

3) Μεστὰ] Μεστὸς, ἢ, ὄν.
 φῆσαιμι. Ὑπολαμβάνω γε μὴν
 σχῆμα εἶναι τὸ λεγόμενον Πλάτωνος ἐκ τῆς ἐπιπέδου Πλατῆτος γεν.

εἰδῶς ἑτέρους ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρό-
 που τὰ σφέτερ' αὐτῶν διορθουμένους καὶ πολλὰ παρὰ
 32 τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους, ὅμως
 οὐδ' ὑφ' ἑνὸς¹ τούτων διεφθάρην, ἀλλ' οὕτως ὅσιως² καὶ
 καλῶς ἐπεμελήθη τῶν πραγμάτων ὥστε μηδὲν ἐλ-
 λείπειν, ἐξ ὧν οἷόν τ' ἦν ἀξιεῖσθαι καὶ πρὸς εὐδαιμο-
 νίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν. Πρὸς τε γὰρ τοὺς πολίτας
 μετὰ τοιαύτης πραότητος προσηνέχθη ὥστε μήτε
 φυγὰς μήτε θανάτους μήτε χρημάτων ἀποβολὰς³ μήτ'
 ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην συμφορὰν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γέ-
 33 γενῆσθαι βασιλείας. Ἀβάτου⁴ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν
 οὔσης διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημένον, καὶ παντα-
 χοῦ συλωμένων⁵ ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τούτων διέλυσα,

1) Οὐδ' ὑφ' ἑνὸς] Τμησίς ἐν χρήσει καὶ θηλ. ἀβάτη, ἀντί
 Ἀττική, ἀντί τοῦ ὑφ' οὐδενός. ἄβατος, σημαίνει δὲ καί, δύσα-

2) Ὅσιως] πρεπόντως, δι- τος, δυσπέρατος. Λέγεται δὲ
 καίως, κατὰ τὸν ὅσιον τρόπον. ἄβατος ἢ Ἑλλάς, διότι

3) Ἀποβολὰς] = ζημίας, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ τις διὰ
 χασίματα. τὸν πόλεμον.

4) Ἀβάτου] Ἄβατος ἑ, ἢ 5) Συλωμένων] Συλάω,
 (βάω, βαίνω) Ἀπεριπάτητος, συλεύω καὶ συλέω, μέλ. ἦσω.
 ἀπάτητος, ὃν οὐδεὶς δύναται Ἀρπάζω, ἀφαιροῦμαι, ἐκδύω,
 περάσαι ἢ περιπατῆσαι ἢ λέξις ξεγυμνώνω, ἐξαιρ. ἐκδύνω τοῦ
 εἶναι ἐν χρήσει ἐπὶ δρόμων, φονευθέντος ἐχθροῦ τὰ ὄπλα
 βουνῶν, ποταμῶν, καὶ τῶν τοι- καὶ τὰ ἱμάτια, ὅθεν, παρ' Ὀμρ.
 ούτων ἔτι δὲ ἐπὶ θαλάσσης, τὴν συνήθως «Τεύχεα συλᾶν» ἢ ἔν-
 ὁποῖαν δὲν ἐπλευσέ τις ἔτι, ὡς τεα συλᾶν Ἰλ. N. 641. Ὅθεν
 παρὰ Πινδ. Νε. 3,36 Ἀβάταν ἐν γένει, διαρπάζω, λεηλα-
 ἄλα», ἔνθα, καθὼς ὀρᾶς, ἔστιν τῷ κτλ.

τοῖς μὲν ἅπαντ' ἀποτίνων, τοῖς δὲ μέρη, τῶν δ' ἀναβα-
λέσθαι δεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς ὅπως ἡδυνάμην περὶ
τῶν ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος. Ἔτι δὲ καὶ τῶν τήν
νῆσον οἰκούντων δυσκόλως¹ πρὸς ἡμᾶς διακειμένων,
καὶ βασιλέως² τῷ μὲν λόγῳ διηλλαγμένου, τῇ δ' ἀλη-
θείᾳ τραχέως ἔχοντος, ἀμφοτέρω³ ταῦτα κατεπραῦνα, 34
τῷ μὲν προθύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς δίκαιον ἐμαυ-
τὸν παρέχων. Τοσοῦτου γὰρ δέω⁴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπι-
θυμεῖν, ὥσθ' ἕτεροι μὲν, ἦν καὶ μικρῶ μείζω τῶν ὁμό-
ρων δύναμιν ἔχωσιν, ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεο-
νεκτεῖν. ζητοῦσιν, ἐγὼ δ' οὐδὲ τὴν διδομένην χώραν
ἤξιῶσα λαβεῖν, ἀλλ' αἰροῦμαι⁵ μετὰ δικαιοσύνης τὴν

1) Δυσκόλως] = φθονερῶς.
2) Διὰ τοῦ ὀνόματος βασι-
λέως ἀπλῶς ἐνοουῶσιν οἱ Ἀτ-
τικοὶ συγγραφεῖς τὸν βασιλέα
τῶν Περσῶν.

3) Ἀμφοτέρω] Καὶ τοὺς
τὴν νῆσον οἰκούντας καὶ τὸν
βασιλέα. Σημειῖται τὴν ἀνα-
φορὰν τοῦ οὐδετέρου πρὸς τὰ
ἀρτενικά.

4) Τοσοῦτου γὰρ δέω] Δέω, κεῖται προσωπ. μόνον μετὰ
τῶν ὀλίγου, πολλοῦ δέω κτλ. ἢ
καὶ ὀλίγου, πολλοῦ δεῖν, ἀντὶ
ὀλίγον ἢ πολὺ λείπω ἀπὸ τοῦ
νᾶ. ἐπιφερ. ἀπαρέμφ. π.χ.

«Ὀλίγου δέω δακρύσαι», ὀλίγον
ἔλιπα ἀπὸ τοῦ νᾶ δακρύσω, ἄλ-
λως «Ὀλίγου δεῖν ἐδάκρυσαι»
καὶ παρὰ Πλτ. εἰς Ἀπόλ. «Πολ-
λοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπο-
λογεῖσθαι», πολλὰ μακρὰν εἶμαι,
πολὺ μοῦ λείπει ἀκόμη τοῦ νᾶ
ἀπολογηθῶ. Αὐτοπροσώπως δὲ
δεῖ, ἀντὶ τοῦ χρειάζεται, κά-
μνει χρεῖα, πρέπει, ὡς ἐν Ἴλ.
1,387. «Τί δεῖ πολεμιζέμεν;»
τίς ἡ χρεῖα, τί χρειάζεται ἄλ-
λως τε δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ γρη.

5) Αἰροῦμαι] Προσλαμβάνω,
ἀπολαμβάνω, μετ' ἀπαρμφ.
θέλω, προτιμῶ, ἐκλέγω κτλ.

- ἑμαυτοῦ μόνον ἔχειν μᾶλλον ἢ μετὰ κακίας πολλα-
 35 πλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσασθαι. Καὶ τί δεῖ καθ' ἑν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλωῶσαι περὶ ἑμαυτοῦ; φανήσομαι γὰρ οὐδένα μὲν πρόποτ' ἀδίκησας, πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκώς¹ καὶ μείζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκώς ἢ σύμπαντες οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντες. Καίτοι χρὴ τοὺς μέγα φρονούντας ἐπὶ δικαιοσύνη καὶ προσποιουμένους χρημάτων εἶναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ αὐτῶν.
- 36 ⁴⁰(1.) Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μείζω τούτων ἔχω διελθεῖν. Εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλείστου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστα ὀργιζομένους τοῖς εἰς ταῦτ' ἐξαμαρτάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν αἰτίαν γιγνομένην, καὶ πολλοὺς ἤδη καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν δυναστευσάντων διὰ ταύτην ἀπολομένους, οὕτως ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥστε ἐξ' οὗ τὴν βασιλείαν ἔλαβον, οὐδενὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακῶς πλὴν τῆς ἑμαυτοῦ γυναικὸς, οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι
- 37 κάκεινοι παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες, ἄλλοθεν δέ ποθεν αὐτοῖς ἐπορίσαντο τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν ἑμαυτὸν ὡς πορρωτάτω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ παράδειγμα καταστήσασθαι τὸν

1) Εὖ πεποιηκώς] = εὐηργέτησα.

τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ τοῖς ἄλλοις πολίταις, γινώσκων, ὅτι φιλεῖ¹⁾ τὸ πλῆθος²⁾ ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι³⁾ τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς ἄρχοντας τοὺς αὐτῶν ὀρώσι διατρέβοντας.† Ἐπειτα καὶ προσήκειν ἡγησάμην 38 τοσοῦτω τοὺς βασιλέας βελτίους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν, ὅσω περ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν ἔχουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅσοι τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως ζῆν ἀναγκάζου- σιν, αὐτοὶ δ' αὐτοὺς μὴ σωφρονεστέρους τῶν ἀρχομένων παρέχουσιν. Πρὸς δὲ τούτοις τῶν μὲν ἄλλων πράξεων 39 ἐώρων ἐγκρατεῖς τοὺς πολλοὺς γιγνομένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν τῶν περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς βελτίστους ἡττωμένους· ἡβουλήθην οὖν ἐν τούτοις ἑμαυτὸν ἐπιδειξάσαι καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν οἷς ἤμελλον⁴⁾ οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν⁵⁾, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ

1) Φιλεῖ] μετ' ἀπχερμφ. σημ. Συνειθίζω νὰ κάμνω, ἢ κάμνω τι συνήθως, ἔθην καὶ ἀπρσπ. «Φιλεῖ γίγνεσθαι» συνει- θίζει νὰ γίνεται, συμβαίνει τι συνήθως «Οἷα φιλεῖ γίγνεσθαι ἐν πολέμῳ Ἡρδτ. 8. 128», ἔτι δὲ ἀπλῶς «ὡς φιλεῖ», καὶ «οἷα φιλεῖ» ὑπκ. γίγνεσθαι. Καὶ ἐν- ταῦθα φιλεῖ τὸν βίον διά- γειν συνειθίζει νὰ διάγη τὸν βίον.

2) Τὸ πλῆθος] = ὁ ἔχλος, ὁ λαὸς, ὡς τὸ, οἱ πολλοί. Τὸ

πλῆθος... ὀρώσι, ὁ πλη- θυντικός διὰ τὴν περιληπτικὴν σημασίαν τοῦ πλῆθος.

3) Ἐπιτηδεύμασι] ἐνθ. σημ. τὸν τρόπον τῆς ζωῆς.

4) Ἡμελλον] Μέλλω, μελ. μελλήσω, ἄορ. ἐμέλλησα καὶ πορ' Ἀττ. *δι' αὐξήσεως χρονικῆς ἡμελλον, ἡμέλλησα.

5) Διοίσειν] Διχέρω, μελ. διοίσω, καὶ διοίσομαι, ἄορ. ἀ. διήνεγκα. Οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν = Ὅχι μόνον τῶν πολλῶν νὰ διαφέρω.

- 40 μέγα φρονούντων. Ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν κακίαν κατεγίγνωσκον, ὅσοι γυναῖκας λαβόντες καὶ κοινωνίαν¹ ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου μὴ στέργουσιν οἷς ἔπραξαν², ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυποῦσι ταύτας, ὑφ' ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι, καὶ περὶ μὲν ἄλλας τινὰς κοινωνίας ἐπιεικεῖς³ σφᾶς αὐτοὺς παρέχουσιν, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξαμαρτάνουσιν· ἅς ἔδει τοσοῦτω μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσω περ οἰκειότεραι καὶ μείζους οὔσαι τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν.
- 41 Εἶτα λανθάνουσιν ἔνδον ἐν τοῖς βασιλείοις⁴ στάσεις καὶ διαφορὰς αὐτοῖς ἐγκαταλείποντες. Καίτοι χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμοιοῖα πειραῖσθαι διάγειν⁵, ὧν ἂν ἄρχωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους καὶ τοὺς τύπους, ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα σωφροσύνης ἔργα καὶ δι-
- 42 καιοσύνης ἐστίν.⁶ Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔσχον οὐδὲ περὶ τῆς παιδοποιίας τοῖς πλείστοις τῶν βασιλέων, οὐδ'

¹) Κοινωνίαν] = συμβίω-
σιν, ἔνωσιν, ἔταιρείαν κτλ.

²) Οἷς ἔπραξαν] = τού-
τοις, ἃ ἔπραξαν.

³) Ἐπιεικεῖς] Ἐπιεικής,
ὁ, ἡ, κόσμιος, δίκκιος, πραῆς,
φιλόανθρωπος κτλ. Ἀριστοτ. Ἠθ.
Ε. 10, «ὁ μὴ ἀκριβολογῶν ἐπὶ
τῷ χεῖρον, ἀλλὰ ἐλαττωτικὸς,
καὶ περ ἔχων νόμον βοηθὸν, ἐ-
πιεικής ἐστίν» καὶ Ἠθ. στ'. «τὸν

ἐπιεικῆ φαρὲν εἶναι συγγνωμο-
νικόν».

⁴) Εἶτα λανθάνουσιν
ἔνδον ἐν τοῖς βασιλεί-
οις] = ἔπειτα ἀγνοοῦσιν, ὅτι
ἐντὸς τῶν ἀνκτόρων.

⁵) Διάγειν] Σημεῖωσαι
τὸ, διὰ γειν ἐπὶ τοῦ διοι-
κεῖν ἢ κυβερνᾶν.

⁶) Ἄπαντα γὰρ ταῦτα
... ἐστίν] σύνταξις Ἀττικῆ.

ὤφθη δὲ τούς μὲν ἐκ ταπεινοτέρας ποιήσασθαι τῶν παίδων, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας, οὐδὲ τοὺς μὲν νόθους αὐτῶν, τοὺς δὲ γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτῶν φύσιν¹ καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρὸς ἀνενεγκεῖν τῶν μὲν θνητῶν εἰς Εὐαγόραν τὸν πατέρα, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Αἰακίδα, τῶν δὲ θεῶν εἰς Δία, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμοῦ γενομένων ἀποστερηθῆναι ταύτης τῆς εὐγενείας.

917 (ια'). Πολλῶν δὲ με προτρεπόντων ἐμμένειν² τοῖς 43 ἐπιτηδεύμασι τούτοις, οὐχ ἥκιστα κάκεινο παρεκάλεσεν³, ὅτι τῆς μὲν ἀνδρίας καὶ τῆς δεινότητος⁴ καὶ τῶν ἄλλων τῶν εὐδοκιμούντων ἐώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς μετέχοντας, τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ τὴν σωφροσύνην ἴδια κτήματα τῶν καλῶν ἀγαθῶν⁵

1) Φύσιν] Φύσις ἐνταῦθα τὸ γένος ('Ησυχ. λεξ. Φύσις), καθὰ καὶ φύσας, ὁ γεννήσας λέγεται, καὶ ρύς, ὁ γεννηθεὶς.

2) Ἐμμένειν] Ἐμμένω, μελ. ἐνώ, μένω, προσμένω, κρητερῶ, μένω στερεός, σταθερός, πιστός εἰς τι· μετὰ δοτ. Θεουκιδ. «ἐμμένειν ἐν ταῖς συνθήκαις — — — τοῖς ὄρχοις».

3) Οὐχ ἥκιστα κάκεινο παρεκάλεσεν] = πάντων δὲ μάλιστα εἰς τοῦτο με πρόετρεψε καὶ ἐκεῖνο.

4) Δεινότητος] Φρονήσεως· περὶ γὰρ τῶν τεσσάρων γενικῶν ἀρετῶν ὁ λόγος ἐνταῦθα. Ἐπεὶ οὖν ἐμνημόνευσεν ἀνδρίας, σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, λείπεται τὴν δεινότητα ἐπὶ τῆς φρονήσεως ἐκδέχασθαι, πλατύτερον ἐνταῦθα νοουμένην, ἵνα καὶ τὴν εἰς πανουργίαν ἐπιρρηπῆ τοῦ νοὸς ὀξύτητα περιέχη.

5) Ἀγαθῶν] Ἡ δικαιοσύνη, σωφροσύνη, ἀνδρία καὶ ἐλευθεριότης συναποτελοῦσι κυ-

ὄντα. Κάλλιστον οὖν υπέλαβον, εἴ τις δύναίτο ταύταις
 ταῖς ἀρεταῖς προέχειν τῶν ἄλλων, ὧν οὐδὲν μέρος τοῖς
 πονηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ γνησιώταται καὶ βεβαιόταται
 44 καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἄξιαι τυγχάνουσιν οὔσαι. Τού-
 των ἕνεκα καὶ ταῦτα διανοηθεὶς περιττοτέρως τῶν
 ἄλλων ἤσκησα τὴν σωφροσύνην καὶ προειλόμην τῶν
 ἡδονῶν οὐ τὰς ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῖς μηδεμίαν τιμὴν
 ἔχουσιν, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγα-
 θίαν γιγνομέναις¹. Χρὴ δὲ δοκιμάζειν τὰς ἀρετάς οὐκ
 ἐν ταῖς αὐταῖς ἰδέαις² ἀπάσαις, ἀλλὰ τὴν μὲν δικαιο-
 σύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν ταῖς
 δυναστείαις, τὴν δ' ἐγκράτειαν ἐν ταῖς τῶν νεωτέρων
 45 ἡλικίαις. Ἐγὼ τοίνυν ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς φανήσομαι
 πεῖραν τῆς ἑμαυτοῦ φύσεως δεδωκώς. Ἐνδεὴς μὲν γε
 χρημάτων καταληφθεὶς οὕτω δίκαιον ἑμαυτὸν παρέ-
 σχον ὥστε μηδένα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν λαβὼν δ'
 ἐξουσίαν ὥστε ποιεῖν ὅτι ἂν βούλωμαι, σωφρονέστερος
 τῶν ἰδιωτῶν ἐγενόμην· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐκράτησα

ρίως τὴν καλουμένην κ α λ ο -
 κ ἄ γ α θ ί α ν. Συνήθως δὲ διὰ
 τοῦ ὀνόματος τούτου ἐννοοῦσι
 τὸ κεφάλαιον τῶν ἠθικῶν καὶ
 τῶν πλείστων ἐκ τῶν διανοη-
 τικῶν ἀρετῶν.

1) Καὶ προειλόμην τῶν
 ἡδονῶν... γιγνομέναις]
 Ἡ διάνοια τοῦ χωρίου αὕτη
 Προειλόμην οὐκ ἐκείνας τὰς

ἡδονὰς, αἵπερ οὐδεμίαν τιμὴν
 τῶ ἡδομένῳ παρέχουσι, μεθ' ἃ
 ἔπραξεν ἔργα, ἀλλὰ τὰς ἡδονὰς
 τὰς ἐπομένας ταῖς δόξαις ταῖς
 γιγνομέναις δι' ἀνδραγαθίαν,
 ἡγουν τὰς ἡδονὰς, ἃς ἡδε-
 ταί τις ἐπαινούμενος δι' ἀνδρα-
 γαθίαν.

2) Ἰδέαις] περιστάσεις,
 καιροῖς, ὑποθέσεις.

ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, ἐν ἣ τὸς πλείστους ἂν εὐ-
 ροιμεν μάλιστα περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτάνοντας. Καὶ 46
 ταυτ' ἐν ἑτέροις μὲν ἴσως ἂν ὤκνουσιν εἰπεῖν, οὐχ ὡς
 οὐ φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ
 ἂν πιστευθεῖς ἐκ τῶν λεγομένων ὑμεῖς δ' αὐτοὶ μοι
 μάρτυρές ἐστε πάντων τῶν εἰρημένων. Ἄξιον μὲν οὖν
 καὶ τοὺς φύσει κοσμίους ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν,
 ἔτι δὲ μᾶλλον τοὺς καὶ μετὰ λογισμοῦ τοιοῦτους ὄν-
 τας· οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονοῦντες 47
 τυχόν' ἂν καὶ μεταπεισθεῖεν· οἱ δὲ πρὸς τῷ πεφυκέναι
 καὶ διεγνωχότες, ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ,
 δῆλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει διαμε-
 νοῦσι. Διὰ τοῦτο δὲ πλείους ἐποίησά μιν τοὺς λόγους
 καὶ περὶ ἑμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρη-
 μένων¹, ἵνα μηδεμίαν ὑπολίπω πρόφασιν, ὡς οὐ δεῖ
 ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόντας καὶ προθύμως, ἅπτ' ἂν ἐγὼ συμ-
 βουλεύσω καὶ προστάξω.

42^σ (ιβ'). Φημί δὲ χρῆναι πράττειν ἕκαστον ὑμῶν ἐφ' 48
 οἷς ἐφέστηκεν³ ἐπιμελῶς καὶ δικαίως· καθ' ὁπότερον γὰρ

1) Τυχόν] Ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ κατὰ τύχην, ἴσως, κατὰ συμβεβηκὸς Ἐπενορ. Ἀναβ. στ'. ἀ. 12, ἀντίκειται τῷ, ἐκ προνοίας. Ἔστι δὲ μετχ. ἀορ. β'. οὐδετ. τοῦ τυγχάνω.

2) Προειρημένων] πρὸς τὴν ἐπιτασίαν αὐτοῦ.

παθ. παρκα. τοῦ προαγορεύω, προειρημένων = προλεχθέντων, ἀναφερθέντων κτλ.

3) Φημί δὲ χρῆναι... οἷς ἐφέστηκεν] = Λέγω λοιπὸν, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν πρέπει

ἀν ἐλλίπητε τούτων, ἀνάγκη κακῶς σχεῖν ταύτη τὰς πράξεις. Μηδενὸς ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες, ὡς οὐ παρὰ τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ὡς¹ παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς τὸ σύμπαν ἔξον, οὕτω σπουδάζετε περὶ αὐτῶν.

49 Κήδεσθε μηδὲν ἤττον τῶν ἐμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμὰς, ἃς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦντες. Ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτρίων, ἐν' ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κεκτήσθε. Τιοιούτους εἶναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους, οἷόν περ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦτε γί-
50 γνεσθαι.² Μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον ἢ χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γιγνώσκοντες, ὅτι καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μεγίστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες πλείστων ἀγαθῶν δεσπόται καθίστανται. Τοὺς χρηματισμοὺς τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἠγεῖσθε μὴ πλοῦτον ἀλλὰ κίνδυνον ποιήσιν. Μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἀναλώσαι³ ζημίαν· οὐδέ-

¹) Ὑπολαμβάνοντες, καταφρόνησιν, τῶν ὑπ' ἐμοῦ ὡς οὐ παρὰ τοῦτ' ἐστίν, προσταττομένων.

ἀλλ' ὡς κτλ.] Ὁ νοῦς τοῦ χωρίου· Μηδενὸς τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένων καταφρονεῖτε, νομίζοντες ὅτι καλῶς ἢ κακῶς ἔξει τὸ σύμπαν, ἀλλὰ σπουδάζετε περὶ αὐτῶν, νομίζοντες ὅτι καλῶς ἢ κακῶς ἔξει τὸ σύμπαν, καὶ δι' ἐνὸς μόνου ἐπιμέλειαν ἢ

²) Τιοιούτους εἶναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους... ἀξιοῦτε γίγνεσθαι] Πρέπει οὕτων ἠφέρησθε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς θέλετε κρίνειν δίκαιον καὶ πρέπον ἐγὼ νὰ φέρωμαι πρὸς ὑμᾶς.

³) Ἀναλώσαι] Ἀναλίσκω, μέλ. ἀναλώσω. Ἐξοδεύω, ρθει-

τερον¹ γὰρ τούτων αἰεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ' ὠφελεῖ τοὺς ποιῶντας. Μηδὲ πρὸς ἓν² χαλεπῶς ἔχετε 51 τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένων· ὅσοι γὰρ ἂν ὑμῶν περὶ πλείστα τῶν ἐμῶν χρησίμους αὐτοὺς παράτχωσιν, οὗτοι πλείστα τοὺς οἴκους τοὺς αὐτῶν ὠφελήσουσιν. Ὅτι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ τύχῃ συνειδῶς, ἡγείσθω μὴδ' ἐμὲ λήσειν³, ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ σῶμα μὴ παρῆ, τὴν διάνοιαν τὴν ἐμὴν οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι· ταύτην γὰρ τὴν γνώμην ἔχοντες σωφρονέστερον βουλευσθε περὶ πάντων. Μηδὲν ἀποκρύπτεσθε μήθ' ὧν κέκτη- 52 σθε, μήθ' ὧν ποιεῖτε μήθ' ὧν μέλλετε πράττειν, εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖόν ἐστι

ρω, δαπανῶ εἰς τι. Ξενοφ. Ἑλλ. Β'. 4. «χρήματα ἀνήλωκα εἰς στρατιώτας» καὶ Ἰσοκρ. «κάλλος γὰρ ἢ χρόνος ἀνάλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε».

1) Οὐδέτερον.] Οὐδέτερος, ἔρα, ερον. Ἀντὶ οὐδὲ ἕτερος ὡς Neuter, ἐκ τοῦ ne καὶ uter, κανεῖς ἐκ τῶν δύο, οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος. Ἡροδοτ. ε'. 82 «Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα» μήτε τὸ ἓν, μήτε τὸ ἄλλο.

2) Μηδὲ πρὸς ἓν.] Ἀττικὴ τμησις, ἀντὶ τοῦ, π ρ ὀ ς μ η δ ἔ ν . .

3) Λήσειν.] Λανθάνω, μέλ. λήσω. Μένω ἢ εἰμὶ κεκρυμμένος ἢ ἀπαραθήρητος, φυλάττομαι κρυμμένος. «Ἄλλον τινὰ λήθω μαρνάμενος» μένω εἰς ἄλλον τινὰ κρυφός, ἄγνωστος, δὲν γνωρίζομαι ὅτι μάχομαι. Ὁμ. Ἰλ. Ν. 273 καὶ ἀλλαχῶς. «Οὔμε λήθεις, ὅτι θεῶν τις σ' ἤγε», δὲν με λανθάνει, ἤτοι γνωρίζω ὅτι θεός τις σ' ἔφερε, Ἰλ. Ω, 563. Ἡ γ ἡ σ θ ω μ η δ' ἐ μ ἐ λ ἡ σ ε ι ν = μ ἡ νο μ ῖ σ η ὅ τ ι ἀ γ ν ο ο ὄ μ ε ν ο ς εἰς ἐμὲ νὰ δειμῆν.

πολλοὺς φόβους γίγνεσθαι. Μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι μὴδ' ἀφανῶς ἀλλ' οὕτως ἀπλῶς καὶ φανερώς, ὥστε μὴδ' ἂν τις βούληται ῥάδιον ὑμᾶς εἶναι διαβαλεῖν. Δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μὲν, ἅς πράττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε, χρηστὰς δὲ, περὶ ὧν ἐγὼ μέλλω πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομίζειν. Μὴ κατασιωπᾶτ' ἂν τινὰς ὁράτε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πονηροῦς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε τῆς αὐτῆς ζημίας ἀξίους εἶναι τοὺς συγκρούπτοντας τοῖς ἀμαρτάνουσιν. Εὐτυχεῖν νομίζετε μὴ τοὺς λανθάνοντας, ἂν τι κακὸν ποιήσωσιν, ἀλλὰ τοὺς μὴδὲν ἐξαμαρτάνοντας· τοὺς μὲν γὰρ εἰκὸς¹ τοιαῦτα παθεῖν, οἷά περ αὐτοὶ ποιῶσι, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς ἀξιοί 54 τυγχάνουσιν ὄντες. Ἐταιρείας μὴ ποιεῖσθε μὴδὲ συνόδους ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις² ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύουσι. Μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἀμαρτημάτων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοιούτων, ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑποψίαν ἐγγίγνεσθαι. (ἰγ'.) Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστάτην καὶ βε 55 βαιοτάτην εἶναι νομίζετε. Διάφυλάττετε τὴν παροῦσαν κατάστασιν, καὶ μὴδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε μεταβολῆς, εἰδότες, ὅτι διὰ τὰς ταραχὰς ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τὰς πό-

¹) Πονηροῦς] ἡ λέξις πονηρὸς ἔχει καθ' ὅλας τὰς σημσ. ἀντικείμενον τὸ χρησ τός.

²) Εἰκὸς] δίκαιον, πρέπον, ἀρμόζον κτλ. Εἰκὸς, ὑπακ. ἐστί.

³) Συστάσεις] ἔνωσις, συνάθροισις, σύναψις κτλ.

λεις ἀπόλλυσθαι καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους ἀναστά-
τους¹ γίγνεσθαι. Μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε
τοῦ χαλεποῦς ἢ πράου εἶναι τοὺς τυράννους, ἀλλὰ
καὶ τὸν τρόπον τὸν τῶν πολιτῶν· πολλοὶ γὰρ ἤδη
διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν τραχύτερον ἢ κατὰ
τὴν αὐτῶν γνώμην ἄρχειν ἠναγκάσθησαν. Θαρρεῖτε
μὴ μᾶλλον διὰ τὴν πραότητα τὴν ἐμὴν ἢ διὰ τὴν
ὑμετέραν αὐτῶν ἀρετὴν. Τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν² 56
ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ
καθεστώτων τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς ἔξει.
Ταπεινοὺς μὲν εἶναι χρὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν,
ἐμμένοντας τοῖς ἔθεσι καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους
τοὺς βασιλικούς³, λαμπροὺς δ' ἐν τε ταῖς ὑπὲρ τῆς πό-
λεως λειτουργίαις⁴ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσ-
ταττομένοις. Προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετὴν μὴ 57
μόνον παραινοῦντες ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις⁵ ὑπο-
δεικνύοντες αὐτοῖς, οἷους εἶναι χρὴ τοὺς ἄνδρας τοὺς
ἀγαθοὺς. Διδάσχετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν

¹) Ἀναστάτους] Ἡρη-
μιωμένους, χαλασμένους.

²) Ἀδειαν] Ἀδεία· ἀφο-
βία, ἔλλειψις φόβου, ἀσφάλεια,
Πλατ. Νομ. Γ. «ἡ δὲ ἄδεια
ἀναισχυντίαν ἀνέτεκε».

³) Νόμους τοὺς βασι-
λικούς.] Ἐν Παμβασιλείᾳ
νόμοι βασιλικοὶ κα-

λοῦνται τὰ τῶν βασιλέων προς-
τάγματα.

⁴) Λειτουργίαις] = ὑπερ-
ρεσίαις.

⁵) Ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς
πράξεις κτλ.] δηλ. καὶ διὰ
τῶν παραδειγμάτων σας, καὶ
διὰ τῶν παραινήσεων διδάσχετε
τὰ τέκνα σας.

βασιλεύεσθαι καὶ περὶ τὴν παιδείουσιν τὴν εἰρημένην
 ἐθίζετ' αὐτοὺς ὡς μάλιστα διατρέβειν· ἦν γὰρ καλῶς
 ἄρχεσθαι μάθωσι, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται, καὶ πι-
 στοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι μεθέξουσιν τῶν ἡμετέρων
 ἀγαθῶν, κακοὶ δὲ γενόμενοι κινδυνεύουσιν περὶ τῶν
 58 ὑπαρχόντων. Μέγιστον ἡγεῖσθαι καὶ βεβαιότατον τοῖς
 παισὶ πλοῦτον παραδώσειν, ἦν αὐτοῖς δύνησθε τὴν
 ἡμετέραν εὐνοίαν καταλείπειν. Ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε
 καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι περὶ τοὺς πιστεύσαντας
 ἄπιστοι γεγονάσιν· ἀνάγκη γὰρ τοὺς τοιοῦτους ἀθύ-
 μως ἔχοντας καὶ φοβουμένους ἅπαντα καὶ μηδὲν
 μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς ἐχθροῖς τὸν
 59 ἐπίλοιπον χρόνον διάγειν. Ζηλοῦτε ἴ μὴ τοὺς πλεί-
 στα κεκτημένους ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσιν αὐ-
 τοῖς συνειδότας· μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιστ' ἂν
 τις δύναίτο τὸν βίον διαγαγεῖν. Μὴ τὴν κακίαν οἴεσθε
 δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν, τὸ δ' ὄνομα
 δυσχερέστερον ἔχειν, ἀλλ' οἷων περ ὀνομάτων ἕκαστον
 τῶν πραγμάτων τετύχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθαι καὶ τὰς
 60 δυνάμεις αὐτῶν εἶναι. Μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἐμοὶ
 πρωτεύουσιν ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε, καὶ πειρᾶσθε χρηστοὺς
 ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσι.

4) Ζηλοῦτε.] Ζηλώω-ω, μέλ. 882, (903), «ζηλῶ δ' ἀγάμους
 ὡσω (ζηλος). Ζηλεύω, μαχαρί- ἀτέκνους τε βροτῶν». Ἰσοκρ.
 ζω, ἐπαινῶ καὶ τιμῶ τινὰ ὡς «Ὡν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ
 εὐδαίμονα, εὐτυχῆ. Καλοσυχίζω, τὰς πράξεις». Ἐπὶ κακοῦ, ἀντὶ
 θαυμάζω τινά. Εὐρπῶ. Ἄλησ. τοῦ, φθονῶ, μισῶ κτλ.

Φιλεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν οὐσπερ ἂν [καὶ] ὁ βασιλεὺς, ἵνα καὶ παρ' ἐμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων. Οἶά περ περὶ παρόντος μου λέγετε, τοιαῦτα καὶ περὶ ἀπόντος φρονεῖτε. Τὴν εὖνοιαν τὴν πρὸς 61 ἡμᾶς ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον ἢ τοῖς λόγοις. Ἄ πάσχοντες ὑφ' ἐτέρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε. Περί ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορῆτε, μηδὲν τούτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιτηδεύτε. Τοιαῦτα προσδοκᾶτε πράξειν, οἳ' ἂν περὶ ἡμῶν διανοησθε. Μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς ἀλλὰ καὶ μιμείσθε. Τοὺς λόγους τοὺς ἐμοὺς νόμους εἶναι νομίζοντες πει- 62 ρᾶσθε τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες, ὅτι τοῖς μάλιστα ποιούσιν ὑμῶν ἀγῶ βούλομαι¹, τάχιστα τούτοις ἐξέσται ζῆν, ὡς αὐτοὶ βούλονται. (ιδ.) Κεφάλαιον² τῶν εἰρημένων· οἴους περ τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους³ οἴεσθε δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιοῦτους χρῆ καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίνεσθαι.

Καὶ ταῦτ' ἂν ποιῆτε, τί δεῖ περὶ τῶν συμβήσομέ- 63
νων μακρολογεῖν⁴; ἦν γὰρ ἐγὼ τε παρέχω τοιοῦτον

1) Ὅτι τοῖς μάλιστα ποιούσιν ὑμῶν ἀγῶ βούλομαι] = ὅτι ὅσοι ἂν ἐξ ὑμῶν προθυμότατα καὶ ἀκριβέστατα ἐκπληρώσωσι τὰ βουλευμάτά μου.

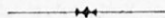
2) Κεφάλαιον] περίληψις τῶν λεχθέντων, τὸ συναγόμενον, σύνοψις κτλ.

3) Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι τὸν λόγον τούτον ἀπήγγειλε πρὸς τοὺς ἐκλεκτοτέρους τῶν πολιτῶν.

4) Μακρολογεῖν] Μακρολογεῖω-ῶ (μακρολόγος). Μακρῶς, ἤτοι διεξοδικῶς ὀμιλῶ, πολυλογῶ.

ἑμαυτὸν, οἷόν περ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ καὶ τὰ
 παρ' ὑμῶν ὑπηρετῆται¹, ταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον
 τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἐπιδεδωκότα καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν
 ἑμὴν ἠϋξημένην καὶ τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγεννημένην.
 64 Ἄξιον μὲν οὖν τηλικούτων ἀγαθῶν ἕνεκα καὶ μηδὲν
 ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ κινδύνους οὐστινασοῦν
 ὑπενεγκεῖν· ὑμῖν δ' ἔξεστι μηδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν²
 ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις οὐσιν ἅπαντα ταῦτα
 διαπράξασθαι. †

¹) Καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ²) Μηδὲν ταλαιπω-
 ὑπηρετῆται] καὶ ὑμεῖς ρηθεῖσιν] τοῦτέστιν ἄνευ
 προσφέρητε ὁμοίας ὑπηρεσίας. μόχθων, κόπων καὶ βασάνων.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ

45^α (α.) Ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις¹, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τῶσαύτην πεποίημαι τὴν μεταβολήν², ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν³ οἱ

¹) Τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις] Ὡν ἦν καὶ τὸ νεώτερον τριάκοντα ἔτων μὴ καταβαίνειν εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ παράπαν, ἡ φησι Πλούταρχος (Λυκούργ. §. 25) τούτῳ δ' ἀναγκαιῶς παρείπετο τὸ μὴδ' ἐκκλησιάζειν, μὴδὲ δημηγορεῖν, ἐξεῖναι τοῖς τηλικούτοις. Τὸ νόμιμον δὲ, καὶ συνήθ. πληθ. τὰ νόμιμα ταῦτόν τῳ, νόμος, καὶ νόμοι, ἔθος, ἔθιμα, ἦθη, συνήθεια κτλ. ἐν γένει ὡς παρὰ Πλ. Φαῖδρ. 107. «Τὰ νόμιμα ταῦτόν τῳ εἰωθότα. Ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις = ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὸν ἄλλον χρόνον εἶχον μείνει πιστὸς εἰς τὰ ἔθιμα τῆς πόλεως.

μαὶ τὴν μεταβολήν] = τοσοῦτον μετεβλήθη. Ὁλην σχεδὸν ταύτην τοῦ λόγου τὴν πρώτην περίοδον μετήνεγκεν εἰς τὸν κατὰ Τιμοκράτους λόγον §. 6. ὁ Δημοσθένης, ὡς ἔδοξε τῷ ὑλιανῶ.

³) Ὁκνοῦσιν] διότι ὅσα ταπεινωτικὸν καὶ βλαβερὸν ἦτο τὸ ὑποχωρῆσαι τοῖς Θεβαίοις, τοσοῦτῳ καὶ δύσκολον τὸ ἀντιτάξεσθαι αὐτοῖς, ὡς ὁ Βόλβιος παρατηρεῖ. Παρατηρητέα ἐνταῦθα καὶ τὰ ἀντίθετα, οἱ πρεσβύτεροι, πρὸς τὸ νεώτερος ὧν, ὀκνοῦσι λέγειν, πρὸς τὸ, παρελήλυθα συμβουλεύσων. Ὁκνέω, ὦ, μέλ. ἤτω = ἀργοπορῶ ἀπὸ φόβου, ἀπὸ ὀκνηρίαν, βραθυμίαν, ὅθεν φοβοῦμαι, διὰ φόβου ἀπέ-

²) Τοσαύτην πεποίη-

πρεσβύτεροι λέγειν, περὶ τούτων νεώτερος ὢν παρελή-
 2 λυθα συμβουλευέσων. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν τις τῶν εἰθισμένων
 ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν¹ ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκῶς,
 πολλὴν ἂν ἤσυχίαν ἤγον· νῦν δ' ὄρων τοὺς μὲν συνα-
 γορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι² προστάττουσι, τοὺς δὲ οὐκ
 ἔρρωμένως³ ἐναντιούμενους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀπο-
 σεσιωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανόμενος, ἃ γινώσκω
 περὶ τούτων, αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν τοῦ βίου
 τάξιν διαφυλάττων⁴ περιόψομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψη-
 3 φισαμένην αὐτῆς.† (β.)¹⁶⁰ Ἠγοῦμαι δ' εἰ καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων πρέπει τοὺς τηλικούτους⁵ σιωπᾶν, περὶ γε τοῦ

χομαί τινος ἔργου, εἶμαι ὀνη-
 ρὸς κτλ. Ξεν. Κύρ. Πικιδ.
 Βιβλ. Δ'. Κερ. 5. 20. « Ἡμᾶς
 δὲ οὐκ εἰδῶ; ὅτι πράττο-
 μεν, ὀνεῖ περὶ ἡμῶν καὶ περὶ
 αὐτοῦ».

1) Εἰθισμένων... ἀγο-
 ρεύειν] Ἐνταῦθα νοοῦνται ἢ
 οἱ 28 γερουσιασταὶ μετὰ τῶν
 δύο βασιλέων, οἵτινες ἔπρεπε νὰ
 ἦναι 60 ἐτῶν τοῦλάχιστον ἢ οἱ
 γέροντες ἐν γένει.

2) Οἷς οἱ πολέμιοι] = τὰ ὅποια
 οἱ ἐχθροί.

3) Ἐρρωμένως] = Ἄν-
 δρειωμένα θαρρετά.

4) Εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ
 βίου τάξιν διαφυλάττων

κτλ.] Ὁ νοῦς, εἰ βουλέμενος
 φυλάττειν τὴν τάξιν τοῦ βίου τὴν
 ἰδίαν καὶ προτήκουσαν τῇ ἐμῇ
 ἡλικίᾳ, τοῦτέστιν (ὅπερ ἀρχόμε-
 νος τοῦ λόγου εἶρηκεν), εἰ βου-
 λόμενος ἐμμένειν τοῖς νόμοις τῆς
 πόλεως, τοῖς κωλύουσι τοὺς
 νεωτέρους ἐκκλησιάζειν καὶ
 παρρησιάζεσθαι, ἐάσω τὴν πόλιν
 ἀναξίως ἐκυτῆς προνοήσασθαι.

5) Τηλικούτους] Τηλι-
 κούτος, αὐτῆ, εὔτο, Ἄττικ. ἀντι-
 τηλικός. Ἐπὶ ἡλικίας καὶ με-
 γέθους, τόσον ἢ τοιοῦτος, τσοῦ-
 τος τῆ ἡλικίαν, τὸ μέγεθος. Ὁ
 Ἰσοκρ. συχν. εἰς τὴν ἡλικίαν
 ἀναφρ. Λέγεται: ἐπὶ νέων καὶ
 γερόντων, οἷον παρὰ Ξεν. Κύρ.

πολεμεῖν ἢ μὴ προσήκειν τούτους μάλιστα συμβουλεύειν, οἵπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος μεθέξουσιν, ἄλλως τε δὴ καὶ τοῦ γινῶναι τι τῶν δεόντων ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν. Εἰ μὲν γὰρ ἦν δεδειγμένον ὥστε ⁴ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους περὶ ἀπάντων εἰδέναι τὸ βέλτιστον, τοὺς δὲ νεωτέρους μὴδὲ περὶ ἑνὸς ὀρθῶς γιγνώσκειν⁵, καλῶς ἂν εἶχεν ἀπειργεῖν ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δ' οὐ τῷ πλήθει τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων³ ἀλλὰ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις⁴, πῶς οὐκ ἀμφοτέρων χρὴ τῶν ἡλικιῶν πείραν λαμβάνειν, ἢ ἐξ ἀπάντων ὑμῖν ἐξῆ τῶν ῥηθέντων ἐλέσθαι τὰ συμφορώτατα⁵; Θαυμάζω δ' ⁵

παιδ. α'. β'. 11. «Οἱ τηλικούτοι» οἱ ἔφηβοι δηλ. Λακεδ. πολ. γ'. 3. «τοῖς τηλικούτοις μέγιστον φρόνημα» τοῖς μαιρακίοις, τοῖς τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχουσιν κτλ. Τοὺς τηλικούτους = τοὺς τὴν αὐτὴν μὲ ἐμὲ ἡλικίαν ἔχοντας.

¹) Εἰ μὲν γὰρ... ὥστε... εἰδέναι] Σημείωσαι τὸν πλεονασμὸν τοῦ, ὥστε· ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρθρου, εἰ μὲν γὰρ ἦν δεδειγμένον τὸ εἰδέναι, τοὺς πρεσβυτέρους κτλ.

²) Μὴ δὲ περὶ ἑνὸς ὀρθῶς γιγνώσκειν] = περὶ οὐ-

θενὸς πράγματος κρίνουσιν ὀρθῶς.

³) Πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων.] Κατὰ τὸ πληρῆς· ὅ καὶ δηλονότι τὸ, οὐδὲν διαφέρει, ἐλλειπτικόν ἐστι τῆς, κατὰ, προθέσεως, καθὰ καὶ τὸ, οὐδενὶ διαφέρει, τῆς, ἐν ἡ τῆς ἐπί.

⁴) Ταῖς ἐπιμελείαις,] Ταῖς τροφαῖς καὶ παιδείαις,

⁵) Ἴν' ἐξ ἀπάντων ὑμῖν ἐξῆ... τὰ συμφορώτατα:] = διὰ τὸ ἦν κει εἰς ὑμᾶς δυνατὸν νὰ ἐκλέξητε ἐξ ὅλων ἐν γένει τῶν λεχθέντων τὰ ὠφελιμώτατα;

ὄσοι τριήρων μὲν ἡγεῖσθαι καὶ στρατοπέδων ἄρχειν ἀξιοῦσιν ἡμᾶς, ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βουλευσάμενοι πολλαῖς ἂν συμφοραῖς καὶ μεγάλαις τὴν πόλιν περιβάλλοιμεν, εἰπεῖν δ' ἅ γινώσκομεν περὶ ὧν ὑμεῖς μέλετε κρίνειν οὐκ οἶονται δεῖν ἡμᾶς, ἐν οἷς κατορθώσαντες μὲν ἅπαντας ἡμᾶς ὠφελήσομεν, διαμαρτόντες δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης¹ αὐτοὶ μὲν ἴσως φαυλότεροι δόξομεν εἶναι, τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζημιώσοιμεν.²

6 Οὐ μὴν ὡς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὡς ἄλλως πως παρασκευασμένος ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον, οὕτως εἶρηκα περὶ τούτων, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς προτρέψαι μηδεμίαν ἀποδοκιμάζειν τῶν ἡλικιωῶν ἀλλ' ἐν ἀπάσαις ζητεῖν, εἴ τίς τι δύναται περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων εἰπεῖν ἀγαθόν. (γ').³ Ὡς ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περὶ τοσοῦτων τὸ μέγεθος ἡμῖν γέγονε, περὶ ὧν νυνὶ βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν⁴. Πρότερον μὲν γὰρ ὑπὲρ

¹) Διαμαρτάνοντες δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης] ἠθροισμαί, Ξεν. Ἀπομν. καὶ Λυσίας κατὰ Φίληκρ. 4.

ἀποτυχόντες δὲ τῆς ὑμετέρας κρίσεως, τούτέστιν, ἐὰν τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθῆσόμενα μὴ χρήσιμα κρίνητε μήτε συμφέροντα.

²) Ζημιώσοιμεν.] Ζημιώω, ὦ = βλάπτω· μετ' αἰτιατ. τοῦ προσπ. μεσ. μελ. ζημιώμαι ἀείποτε ὡς παθητ. ἐν χρήσει· ἀλλ' εὐρητ. καὶ ζημιώ-

³) Συνεληλύθαμεν]. Συνέρχομαι. Ὅμοῦ μαζῆ, ἢ εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον ἔρχομαι, Θεουκιδ. ε'. «πρεσβεῖται ἀπὸ τῶν πόλεων συνήλθον»· ἀπὸ τῶν πόλεων ἦλθον εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, συνήχθησαν. Ξενοφ. Ἀναβ. β'. γ'. 12. «Οὔτε συνήλθον ὡς πολεμήσοντες»·

τοῦ τῶν ἄλλων ἄρχειν ἡγωνιζόμεθα, νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προσταπτόμενον· ὁ σημεῖον ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὅτι τῶν δεινῶν οὐχ ὑπομενετέον¹, οὐ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μὴ λίαν ἀνάνδρως διακειμένοις ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς² ἀντιποιοιμένοις³. Ἐγὼ μὲν οὖν, εἰ δεῖ τοῦμὸν ἴδιον εἰπεῖν, ἐλοίμην⁴ ἂν ἀποθανεῖν ἤδη μὴ ποιήσας τὸ προσταπτόμενον μᾶλλον ἢ παλλαπλάσιον χρόνον ζῆν τοῦ τεταγμένου ψηφιστάμενος, ἃ Θηβαῖοι κελεύουσιν· αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ γεγωνῶς μὲν ἀφ' Ἡρακλέους, τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος⁵, αὐτὸς δ' ἐπίδοξος ὢν τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περιδοίμι, καθ' ὅσον ἐστίν ἐπ' ἐμοί, τὴν χώραν, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ταύτην τοὺς οἰκέτας⁶ τοὺς ἡμετέρους ἔχοντας.

μήτε ἐτυνάχθημεν, ἤλοχμεν ὅλοι ἐδῶ κτλ.

¹) Ὑπομενετέον] οὐχὶ ὑπομενητέον, ὡς εὔρητε ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις, καὶ Πλάτων δὲ μενετέον εἶπεν, οὐ μενητέον, καὶ Ἀριστοφάνης, μενετοὶ θεοὶ οὐ μενητοὶ.

²) Ἀρετῆς] = ἀνδρίας.

³) Ἀντιποιοιμένοις] μέσ. ἀντιποιοῦμαι ἢ τινες, ἰδιοποιοῦμαι, κάμνω ἐδικόν μου, πέρνω ξένον τίποτε καὶ φιλονικῶ μὲ τὸν κύριόν του θέλων

διὰ τὰ τὸ οἰκειοποιηθῶ κτλ.

Ἀρετῆς ἀντιποιοιμένοις = οἰκειοποιεῦνται τὴν ἀνδρίαν.

⁴) Ἐλοίμην] Αἰρέομαι· οὔμαι, ἐκλέγω τι, ἐκλέγομαι, προτιμῶ κτλ. ὁρ. ἀνώμ. ῥήμ.

⁵) Τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος] Ἐννεεῖ τὸν ἕτερον τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαον, τοῦ ὁποίου υἱὸς ἦτο ὁ Ἀρχίδαμος.

⁶) Οἰκέτας] δούλους τῶν Σπαρτιατῶν, λέγει ἐνταῦθα τοὺς Μεσσηνίους.

- 9 'Αξιῶ¹ δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι μέχρι μὲν ταυτησὶ τῆς ἡμέρας δεδυσχυχηκέναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς τοὺς Θηβαίους², καὶ τοῖς μὲν σώμασι κρατηθῆναι διὰ τὸν οὐκ ὀρθῶς ἠγησάμενον³, τὰς δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν 10 ἀητητήτους ἔχειν, εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους προησόμεθά τι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, βεβαιώσομεν τὰς Θηβαίων ἀλαζονείας καὶ πολὺ σεμνότερον τρόποιον τοῦ περὶ Λεῦκτρα⁴ καὶ φανερώτερον στήσο-

¹] 'Αξιῶ] 'Αξιῶ, ῶ, μέλ. αὐτοῦ ἤρχισεν ὁ περίφημος πόλεμος τῶν Θηβῶν μετὰ τῆς τοῦ κρίνω, νομίζω τι διὰ ἄξιον, Σπάρτης εἰς τὸν ὅποιον ἐκστρατεύσας καὶ εἰσβαλὼν εἰς τὴν εἴλογον καὶ ἐπομένως, ἀντι Βιωτίαν μὲ στρατεύμα 12,000 τοῦ, ἀπαιτῶ, ζητῶ, θέλω, πα- Λακεδαιμονίων, ἀπήντησε τὴν ρακαλῶ κτλ.

²] Θηβαίους] 'Εννοεῖ τὸν ἐν Λεῦκτροις κατὰ τῶν Θηβαίων πόλεμον, κατὰ τὸ 371 π. Χ. 'Η ἤττα αὐτῆ συντέτιεν ἐἰς τὸ ν' ἀποβάλλωσι· οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἡγεμονίαν τῆς 'Ελλάδος.

³] Διὰ τὸν οὐκ ὀρθῶς ἠγησάμενον] 'Εννοεῖ τὸν Κλεόμβροτον. Ὁ Κλεόμβροτος οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Πausανίου, διαδεχθεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ 'Αγησίπολιν εἰς τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης· ἐπὶ τῆς βασιλείας

αὐτοῦ ἤρχισεν ὁ περίφημος πόλεμος τῶν Θηβῶν μετὰ τῆς Σπάρτης εἰς τὸν ὅποιον ἐκστρατεύσας καὶ εἰσβαλὼν εἰς τὴν Βιωτίαν μὲ στρατεύμα 12,000 Λακεδαιμονίων, ἀπήντησε τὴν δύνῃν τῶν Θηβαίων συνιστάμενην ἐκ μόνων 6,000 ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ γενναίου 'Επαμεινώνδα περὶ τὴν πόλιν Λεῦκτρα, ὅπου συγκροτηθείσης τῆς φοδεῆς ἐκείνης μάχης (371) ἐνίκηθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ κράτος, ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἐθανατώθη, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ σῶμα ἔλαβον οἱ Θηβαῖοι μετὰ τῶν ἄλλων λαφύρων. Ξεν. 'Ελλ. ε'. 4.14.

⁴] Λεῦκτρα] Τὰ Λεῦκτρα, κώμη τῆς Βιωτίας πλησίον

μεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγεννημένον. Μηδεὶς οὖν ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν.

48 (δ'.) Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβου- 11
λεύκασιν ὑμῖν, ὡς χρὴ Μεσσήνην ἀφέντας¹ ποιήσα-
σθαι τὴν εἰρήνην. Οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε
πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποστᾶσιν ἡμῶν. Ἐ-
κεῖνοι μὲν γὰρ ἀφέμενοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐ-
τῶν πόλεις ἀπώλεσαν, εἰς στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ
πολιτείας πονηρὰς ἐμβαλόντες, οὗτοι δ' ἡμᾶς ἤκουσι²
κακῶς ποιήσοντες· τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρό- 12
γονοὶ μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι
κτησάμενοι κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πεί-
θουσιν ὑμᾶς ἀποβαλεῖν, ἧς οὗτ' ἀπρεπεστέραν³ τῇ
Λακεδαίμονι⁴ συμφορὰν οὔτε δεινότεραν οὐδέποτε ἂν
εὐρεῖν ἠδυνήθησαν. Εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας καὶ 13

τῶν Θεσπιῶν· τανῦν Ἐρημό-
καστρον.

1) Ἀφέντας] Ἀφίημι.
Ἀφίνω, πέμπω, στέλλω, ἀπο-
στέλλω, ἔτι δὲ καὶ ἀφίνω ἐλεύ-
θερον, δοῦλον, ἢ φυλακωμένον
τινά· συγχωρῶ τὸ σφάλμα, τὴν
τιμωρίαν τινός· ἀφ. τῆς αἰτίας.
ἀποβάλλω, παραιτοῦμαι τίποτε,
παραβλέπω, ἐπιτρέπω μετ' ἀπα-
ρεμφ. Μεσσήνην ἀφέντας,
παραιτήσαντες τὴν Μεσσήνην.

2) Ἡκουσι] = ἐληλύθασι.

3) Ἡς οὗτ' ἀπρεπεστέ-
ραν κτλ.] Ἡς συμβουλῆς·
ὑπονοεῖται δὲ ἀπό-
τῶν προη-
γησαμένων, συμβεβουλεύ-
κασιν, καὶ πείθουσιν.

4) Λακεδαίμονι] Λακε-
δαίμων, ἡ μητρόπολις τῆς Λα-
κιωνίας, καὶ ὅλη ἡ χώρα. Ἐ-
λαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπὸ Λα-
κεδαίμονος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ
τῆς Ταυγέτης.

- τοσαύτην ἡμῶν κατεγνώκασιν ἀνανδρίαν, ὥστε πολ-
 λάκις ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν,
 ὑπὲρ Μεσσήνης οὐκ οἶονται δεῖν κινδυνεύειν, ἀλλ'
 ἐν αὐτοῖ τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται¹,
 πειρῶνται διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τοῖς ἐχθροῖς τῆς
 ἡμετέρας παραχωρῆσαι, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπει-
 λούσιν, ὡς εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσωμεν ποιησόμενοι
 14 τὴν εἰρήνην κατὰ σφᾶς αὐτούς. Ἐγὼ δ' οὐ τοσοῦτω
 χαλεπώτερον ἡγοῦμαι τὸν κίνδυνον ἡμῖν ἔσσεσθαι τὸν
 ἄνευ τούτων, ὅσῳ καλλίω² καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ
 πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστότερον· τὸ γὰρ μὴ δι' ἐτέρων
 ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐτῶν πειρᾶσθαι σώζεσθαι καὶ περι-
 γενέσθαι³ τῶν ἐχθρῶν ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις τοῖς
 τῆς πόλεως ἔργοις ἐστίν.
- 15 Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγαπήσας⁴, ἀλλ' αἰεὶ νο-

¹) Καρπῶνται] Καρποῦ-
 μαι, ἀπολαμβάνω τὸν καρπὸν,
 τὸ κέρδος, τὸ ὄφελος, ἢ τὴν
 ζημίαν πράγματός τινος· ὡς καὶ
 τὸ ἀπολαύειν ἐπὶ καλῆς
 καὶ κακῆς ἐννοίας. «Καρποῦσθαι
 τὴν χώραν ἢ τὴν γῆν» ἐπὶ ἐχ-
 θρῶν, οἵτινες πέρνουσιν, ἀρπά-
 ζουσι τοὺς καρποὺς καὶ τὰ εἰσο-
 δήματα τόπου τινός, βυζάνου
 τὸν τόπον. Ξενοφ.

²) Οὐ τοσοῦτω] χαλε-
 πώτερον... ὅσῳ καλλίω]

ὁ νοῦς ἐνταῦθα· Οὐ τοσαύτας
 δυσχερεῖας ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ
 ἄνευ συμμάχων φοβοῦμαι, ὅσην
 ἐλπίζω δεῖξαν ἡμῖν ἐξ αὐτοῦ
 προσγενήσεσθαι.

³) Περιγενέσθαι] περι-
 γίγνομαι, νικῶ, κρατῶ, κρείτ-
 των εἶμι, ὑπερβαίνω, ὑπερβάλ-
 λω, ὑπερέχω κτλ.

⁴) Οὐδὲ πώποτε δὲ
 λόγους ἀγαπήσας] Ὑπε-
 νίττεται τὴν Λακωνικὴν βραχυ-
 λογίαν.

μίζων τοὺς περὶ τοῦτο¹ διατρίβοντας ἀργότερους² εἶναι πρὸς τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησαίμην ἢ δυνηθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διελθεῖν· ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει.

49^ο (έ.) Πρῶτον μὲν οὖν οἴμοι δεῖν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς, 16
δὲν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην, καὶ δι' ἧς αἰτίας ἐν Πελοποννήσῳ³ κατῴκησατε, Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες⁴. Διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι πορρωτέρωθεν, ἔν'

¹) Περὶ τοῦτο] δηλ. τὸ λέγειν (ἐκ τοῦ, λόγους).

²) Ἀργότερους] Ἀργὸς ὁ, ἡ, ἔτι δὲ καὶ τριτογενῶς (ἀργή, σπανιῶς) κατὰ συγκ. τοῦ ἄεργος· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἄργος, ἀκαμάτης, ὀκνηρὸς· ὅστις δὲν ἐργάζεται, δὲν δουλεύει, εἴτε διότι δὲν ἔχει δουλειάν· κυρίως δὲ ὅστις δὲν δουλεύει τὰ χωράφια· ἔθεν ἐλέγοντο καὶ οἱ Λακεδαιμόνες, ἀργοί. Ἐπιερρ. ἀργῶς.

³) Πελοποννήσῳ]. Ἡ Πελοπόννησος ἐκαλεῖτο ἀνεκασθεν Αἰγιάλεια, Ἀπία, Ἰναχία, Πελασγία, Ἄργος, καὶ τελευταῖον Πελοπόννησος ἀπὸ τοῦ Πέλοπος υἱοῦ τοῦ Ταϊτάλου, ὅστις ἔφερε πρῶτος αὐτόσε

ἀποικίαν ἐκ Φρυγίας, τρεῖς γενεὰς πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, κατκτησας τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς διὰ τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς δυνάμεώς του· τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπεκράτησε συνηθέστερον εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους Ἡροδ. 8, 73. Θουκ. Ε'. Πολυβ. Καὶ τὴν σήμερον· Πελοπόννησος (κοινῶς Μωρέας) εἶνε μεγάλη χερσονήσος τῆς Ἑλλάδος χωριζομένη ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ὀνομαζομένης κοινῶς «Ἐξαμίλια» καὶ ἔχει νῦν πληθυσμὸν περὶ τὰς 600,000 ψυχῶν.

⁴) Δωριεῖς] Δωριεῖς, ἕως, ὁ, πληθ. οἱ Δωριεῖς. Μία τῶν ἀρχαίων καὶ πρώτων φυλῶν τῶν Ἑλλήνων, κληθέντες οὐ-

ἐπίστησθε, διότι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἐπιχειροῦσιν ἀποστερεῖν, ἢν ὑμεῖς οὐδὲν ἤττον ἢ τὴν ἄλλην Λακεδαιμόνα κέκτησθε δικαίως. †

1740 (Γ.) Ἐπειδὴ γὰρ Ἡρακλῆς μετέλλαξε τὸν βίον¹, θεὸς ἐκ θνητοῦ γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις καὶ κινδύνοις ἦσαν, τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως² κατόκησαν ἐν Δωριεῦσιν. Ἐπὶ δὲ τρίτης γενεᾶς³ εἰς

τως ἀπὸ τοῦ Δώρου, υἱοῦ τοῦ Ἑλλήγος. Κατόκουν οὗτοι κατ' ἀρχὰς περὶ τὸ ὄρος Ὀλυμπον, μετὰ ταῦτα μετέβησαν εἰς τὴν πλησίον τῆς Θεσσαλίας χώραν, ἣτις ἀπ' αὐτῶν ἐκλήθη Δωρίς, τελευταῖον μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἦλθον ὁμοῦ μὲ τούτους Ἡρακλείδας εἰς τὴν Πελοπόννησον.

¹) Ἡρακλῆς μετέλλαξε τὸν βίον] Μετέλλαξε, ἀλλάξε τὴν ζωὴν, ἐκ τῆς παρούσης ζωῆς μετέβη εἰς τὴν ἄλλην, ἀπέθανε.

²). Εὐρυσθέως] Εὐρυσθέως, υἱὸς τοῦ Σθενέλου καὶ τῆς Νικίππης θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν ἐν Πελοποννήσῳ· γεννη-

θεὶς πρὸ τοῦ Ἡρακλέους μήνας τινὰς, ἔπρεπε κατὰ τὴν ἀπόρρυσιν τῶν θεῶν νὰ ἔχη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὅλου τοῦ ἄλλου ὅσοι κατήγοντο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Περσέως, δι' ὃ καὶ ἐπέταξεν εἰς τὸν Ἡρακλέα νὰ ἐκτελέσῃ τὰ δώδεκα περίφημα ἀθλα.

³) Ἐπὶ δὲ τρίτης γενεᾶς]. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἦλθον εἰς τοὺς Δελφοὺς οὐχὶ ἐπὶ τῆς τρίτης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τετάρτης γενεᾶς. Ὁ Ἡρακλῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἰλλων, ὅστις ἐγέννησε τὸν Κλεοδαῖον· ἐκ τούτου ἐγεννήθη ὁ Ἀριστόμαχος, οὗτινος ὁ υἱὸς Ἀριστόδημος ἐκυρίευσεν τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν Δωριέων τὸ 1100 π. Χ.

Δελφούς¹ ἀφίκοντο, χρήσασθαι τῷ μαντεῖω περί τινων βουλευθέντες. Ὁ δὲ θεὸς περί μὲν ὧν ἐπηρώτησαν οὐκ ἀνεῖλεν, ἐκέλευσε δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν πατρίαν ἰέναι χώραν. Σκοπούμενοι δὲ τὴν μαντείαν εὕρισκον Ἄργος¹⁸ μὲν κατ' ἀγχιστεῖαν² αὐτῶν γιγνόμενον, Εὐρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος, μόνοι Περσείδων³ ἦσαν καταλελειμμένοι, Λακεδαιμόνα δὲ κατὰ ὄσιν, ἐκβληθεῖς γὰρ Τυνδάρως⁴ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ Κάττωρ καὶ Πολυ-

1) Δελφοῦς] Δελφοί, πόλις τῆς Φωκίδος, μία τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἀρχαιοτέρων τῆς Ἑλλάδος πόλεων, κειμένη ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τοῦ ὄρους Παρνασσοῦ· εἰς ταύτην εὕρισκετο τὸ περίφημον καὶ ἀρχαῖον μαντεῖον καὶ ὁ ναὸς τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, πλησίον τοῦ ὁποίου ἦν ἡ ἐξαίρετος κρήνη Κασταλία λεγομένη· εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ εὕρισκοντο μεγάλοι καὶ πλούσιοι θησαυροὶ τοὺς ὁποίους ἀφιέρωσαν κατὰ καιροὺς διάφοροι πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀσίας, τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ ἦν κτεσκευασμένον ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, ὡσαύτως καὶ ὁ τρίπους ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθιμένη ἡ ἱερεία τοῦ ναοῦ, ἐπρόφερε τοὺς χρησμούς. Ἐκαλεῖτο

πρότερον ἡ πόλις τῶν Δελφῶν καὶ Πυθῶ, τανῦν δὲ Καστρί. Ὀμ. Ὑμν. κζ', 14. Πίνδ. — Ὁ κάτοικος τῆς πόλεως Δελφός.

2) Ἀγχιστεῖαν] Ἀγχιστεῖα, ἡ ἐξ αἵματος συγγένει.

3) Περσείδων] Περσεΐδαί, ἀπόγονοι τοῦ ἥρωος Περσέως ἐν Πελοποννήσῳ· Θουκ. α. 9.

4) Τυνδάρως] Τυνδάρεως, ὡ' υἱὸς τοῦ Οἰβάλου βασιλέως τῆς Σπάρτης καὶ τῆς νύμφης Βατείας, ἕκγονος τοῦ Περιήρου, Ἀπολδρ. γ', 10,4 ἢ υἱὸς τοῦ Περιήρου καὶ τῆς Γοργοφόνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἰκαρίωνος καὶ Ἰπποκώωντος. Ἀπολδρ. α. 9, 5. Διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰπποκώωντος ἐκ τῆς Σπάρτης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πα-

δεύκης¹ ἐξ ἀνθρώπων ἠφρανίσθησαν, καταγαγόντος αὐ-
τὸν Ἡρακλέους δίδωσιν αὐτῷ τὴν χώραν διὰ τε τὴν
εὐεργεσίαν ταύτην καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς
19 τοὺς παῖδας, Μεσσήνην δὲ δοριάλωτον ληφθεῖσαν² συ-
ληθεῖς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθραίας³

πρὸς αὐτῶν καὶ ἐλθὼν εἰς Αἰ-
τωλίαν πρὸς τὸν Θέσειον, ἔλα-
θεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ Λήδαν ἐκ τῆς ὁποίας ἐ-
γέννησέ τὴν Κλυταιμνήστραν,
Ἐλένην, τὸν Κάστορα, καὶ Πο-
λυδεύκην. Ὁ Ἡρακλῆς ἀπε-
κατέστησεν αὐτὸν ἀκολούθως
εἰς τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης
φονεύσας τὸν Ἴπποκόωντα μὲ
τοὺς παῖδας αὐτοῦ.

¹) Κάστωρ καὶ Πο-
λυδεύκης] Κάστωρ υἱὸς τοῦ
βασιλέως τῆς Λακεδαιμόνης
Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας, ἀ-
δελφὸς τοῦ Πολυδεύκου, εἰς
τῶν ἐπισήμων καὶ θεοφιλεστέρ-
ων ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος.
Πολυδεύκης υἱὸς τοῦ
Διὸς καὶ τῆς Λήδας, ἀδελφὸς
τοῦ Κάστορος καὶ τῆς Ἐλένης,
εἰς τῶν Διοσκύρων, γεννηθεῖς
ὡς λέγεται μὲ ἀθάνατον φύσιν
τῆς ὁποίας ἔκαμε μέτοχον καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κάστορα.
Εὐρηγίται πάντοτε ἠνωμένοι.

ὑστερον δὲ μετεβλήθησαν εἰς ἀ-
στερισμὸν ὀνομαζόμενον «οἱ Δί-
δυμοι.»

²) Δοριάλωτον λη-
φθεῖσα γ.] ἀντιτίθεται εἰς τὸ
αὐτῶν γιγνόμενον ὑπονείηται
δὲ τὸ εὕρισκον συνδέονται δὲ
οὕτως, Ἄργος μὲν—Λακεδαί-
μων δέ—Μεσσήνη δέ. Δο-
ριάλωτον, δοριάλωτος καὶ
δορυάλωτος (ἄλίσκομαι). Σκλη-
βος πισμμένος εἰς τὸν πόλεμον,
ἦτοι παρμένος μὲ τὸ δόρυ καὶ
κάθε ἄλλο πρᾶγμα παρμένον
μὲ τὸν πόλεμον ἢ καθὼς και-
νῶς λέγομεν, μὲ τὸ σπαθὶ στό
χέρι· ὡς τὸ ἀίχμαλώτος
'Ἠρδτ. 5, 74. 9, 4.

³) Ἐρυθραίας] Ἐρυθραία,
νῆσος μικρὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ
Ὠκεανοῦ κειμένη παρά τὰ παρά-
λια τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὴν ὁποίαν
ἐλέγετο ὅτι κατοικεῖ ὁ Γηρυόνης,
τανῦν νῆσος Λέον ἢ la Carraga,
λεγομένη Ἡσ. Θεογ. 290.
'Ἠρδτ. 4, 8. Ἀπολρ. 86', 5.

ὑπὸ Νηλέως¹ καὶ τῶν παίδων πλὴν ὑπὸ Νέστορος² λαβὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον τοὺς μὲν ἀδικήσαντας ἀπέκτεινεν, Νέστορι δὲ παρακατατίθεται τὴν πόλιν, νομίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν, ὅτι νεώτατος ὢν οὐ συνεξήμαρτε τοῖς ἀδελφοῖς³ (ζ'.)⁵⁷⁰ Ὑπολαβόντες δ' οὕτως ἔχειν²⁰ τὴν μαντείαν καὶ τοὺς προγόνους³ τοὺς ὑμετέρους παραλαβόντες καὶ στρατόπεδον συστησάμενοι τὴν μὲν ἰδίαν χώραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συνακολουθοῦσιν ἔδοσαν, τὴν δὲ βασιλείαν ἐξαίρετον⁴ αὐτοῖς παρ' ἐκείνων ἔλαβον· ἐπὶ δὲ τούτοις πίστει ἀλλήλοις δόντες ἐποιοῦντο τὴν στρατείαν. Τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ²¹ γενομένους καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν; πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς εἰρημένοις κατοι-

¹) Νηλέωσ] Ὁ Νηλεὺς ῥών, ἐπειδὴ παρὰ Γερηνίους ἐτρέφετο· ὁ Νέστωρ ἦτο βασιλεὺς τῆς Πύλου ἐπὶ τρεῖς γενεὰς ἀνθρώπων, περὶ αὐτοῦ γίνεται πολλάκις λόγος ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἐν τῇ Ἰλιάδι.

²) Τ οὺ ς π ρ ο γ ό ν ο υ ς] δηλ. τοὺς ἀρχαίους Δωριεῖς, οἱ μετὰ τοῦ Ἡρακλείους ἦλθον εἰς Πελοπόννησον.

³) Ἐ ξ α ί ρ ε τ ο ν] δηλ. αὐτοὶ ἔλαβον τὸ δι' ἑαυτοὺς ἐκλεχθὲν μέρος, τὸ ἀξίωμα τῆς βασιλείας.

⁴) Π λ ῆ ν ὑ π ὸ Ν έ σ τ ο ρ ο ς] ὁ Νέστωρ δὲν ἦτο πα-

κοῦντας τριχῆ διείλοντο¹ τὰς βασιλείας. Ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡμέρας ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις, οὓς ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους· διὸ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε, καὶ τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρῆ τοιούτους ὄντας βέλτιον ἢ νῦν πράξειν. Μεσσήνιοι δ' εἰς τοῦτ' ἄσεβείας ἤλθον, ὥστε ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κρεσφόντην² τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως, κύριον δὲ τῆς χώρας, ἔκγονον δ' Ἡρακλέους αὐτῶν δὲ ἡγεμόνα γεγεννημένον. Διαφυγόντες δ' οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους ἰκέται³ κατέστησαν ταυτησὶ τῆς πόλεως, ἀξιοῦντες βοηθεῖν⁴ τῷ τεθνεῶτι καὶ

1) Τριχῆ διείλοντο] ὁ Τήμενος ἔλαβε τὸ Ἄργος, ὁ Προκλῆς καὶ ὁ Εὐρυσθεὺς οἱ δίδυμοι υἱοὶ τοῦ Ἀριστοδήμου τὴν Λακεδαίμονα, ὁ Κρεσφόντης τὴν Μεσσήνην, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ διὰ δόλου, διότι ἀντὶ λίθου ἔρριψε εἰς τὸν καδίσκον βῶλον, ὅστις διελύθη εἰς τὸ ὕδωρ. Πaus. IV, 3.

2) Κρεσφόντης, υἱὸς τοῦ Ἀριστομάχου καὶ εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν. Ἐφόνευσαν αὐτὸν οἱ προὔχοντες τῆς χώρας ὁμοῦ μὲ τὸς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ Αἰπύτου, ὅστις

ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Μεσσήνην, ἀρῆσας, τὸν θρόνον εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ Αἰπυτιδᾶς καλουμένους. Πλατ. Νέμ., Ἄπολδρ. β', 8, 4.

3) Ἰκέται] Ἰκέτης λέγεται ὅστις καταφεύγει πρὸς τινὰ καὶ τὸν παρακλεῖ θερμῶς ἐξαιτούμενος τὴν ὑπεράσπισίν του, ὅστις ἔρχεται πρὸς τινὰ ζητῶν τὴν βοήθειάν του κ. τ. λ.

4) Βοηθεῖν] βοηθέω-ῶ, (ταυτὸν τῷ, βοηδρομέω), ἐκ τοῦ θέω, ἐπὶ βοήν, ἤτσι ἀκούων φωνὴν τινος τρέχω εἰς βοήθειαν, βοηθῶ, σώζω. Καὶ συντάσσεται

τὴν χώραν διδόντες ἡμῖν. Ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεὸν κἀκείνου προστάξαντος ἄδεσθαι ταῦτα καὶ τιμῶρεῖν τοῖς ἡδίκημένοις ἐκπολιορκήσαντες Μεσσηνίους οὕτως ἐκτίσασθε τὴν χώραν.

52^α (ἡ.) Περὶ μὲν οὖν¹ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων ἡμῖν 24 ἀκριβῶς μὲν οὐ διήλθον, ὁ γὰρ παρῶν καιρὸς οὐκ ἔῃ² μυθολογεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων οἶμαι πᾶσι φανερὸν εἶναι, διότι τὴν ὁμολογούμενην ἡμετέραν εἶναι χώραν οὐδὲν διαφερόντως κεκτημένοι τυγχάνομεν ἢ τὴν ἀμφισβητούμενην. Ταύτην τε γὰρ αἰκοῦμεν δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, ἀνελόντος τοῦ θεοῦ, πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας· ἐκείνην τ' ἐλάβομεν³ παρὰ τῶν αὐτῶν καὶ τὸν αὐτὸν πρό-

ἢ μετὰ τῆς ἐπί, ἢ εἰς καὶ αἰτ. ἢ δοτικῆ μόνῃ, π. χ. «Βοηθεῖν ἐπὶ τὰ Μέγαρα, εἰς Φωκίας, τοῖς Ἀθηναίοις» ἐπὶ ἡρεμίας συντάσσεται δοτ. π. χ. βοηθεῖν τινι, «Βοηθῶ σοι τούτῳ», κατὰ τοῦτο. Τὸ βοηθῶ σημ. συνάμα καὶ τὸ ἐκδικεῖσθαι ἐκεῖνον, ὅστις ἔπαθε δεινὰ, ὡς ἐνταῦθα βοηθεῖν τῷ θεῷ νεῶτι, ἢ ἐκδικώμεθα τὸν φρονεθέντα.

1) Ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεὸν κἀκεῖνοῦ προστάξαντος κτλ. παρ' Ἰ-

σοκρ. εἶναι συνήθης ἢ σύνδεσις γεν. ἀπολ. μετ' ἄλλης προτάσεως διὰ τοῦ κ α ἰ ἢ διὰ τοῦ δ ἢ διὰ τοῦ ἄ λ λ ἄ.

2) Περὶ μὲν οὖν] ὁ μὲν ἀνταποδίδεται εἰς τὸ Κεφ. (θ'.) §. 26. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὕμᾶς λέληθεν.

3) Ἐῃ] Ἐάω, μελ. ἐάσω, Ἀφίνω, τούτέστιν ἐπιτρέπω, συγχωρῶ κτλ.

4) Ἐκείνην τ' ἐλάβομεν] ἤγουν τὴν ἀμφισβητούμενην Μεσσηνίαν.

25 πον¹ καὶ ταῖς μαντεῖαις χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς. Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν ὥστε μηδὲ περὶ ἑνὸς ἀντιλέγειν, μηδ' ἂν αὐτὴν τὴν Σπάρτην ἐκλιπεῖν προστάττωσιν ἡμῖν, περίεργόν ἐστιν ὑπὲρ Μεσσήνης σπουδάζειν². εἰ δὲ μηδεις ἂν ὑμῶν ἀξιῶσαι ζῆν ἀποστερούμενος τῆς πατρίδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. Τὰ γὰρ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν ἔχομεν εἰπεῖν.†

26 (θ.) Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὑμᾶς λέληθει, ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινὰς, ἂν ἐπηγένηται πολὺς χρόνος, κυρίας καὶ πατρῶας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. Ἡμεῖς τοίνυν Μεσσήνην εἴλομεν πρὶν Πέρσας λαβεῖν³ τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἡπείρου καὶ πρὶν οἰκισθῆναι τὰς πλείστας τῶν πόλεων τῶν

27 Ἑλληνίδων. Καὶ τούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν Ἀσίαν ὡς πατρῶαν οὐσαν ἀποδιδόασιν, ἕς οὐπω διακόσι' ἔτη κατέσχηκε τὴν ἀρχὴν, ἡμᾶς δὲ Μεσσήνην ἀποστεροῦσιν, οἱ πλέον διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον⁴ τυγχάνομεν ἔχοντες αὐτὴν· καὶ Θε-

¹) Καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον] δηλ. ὅτι ἡμεῖς ἐνίκησαμεν τοὺς κατοίκους ταύτης. τῆς, περιττὸν εἶναι νὰ φροντίζομεν περὶ τῆς Μεσσήνης.

²) Μηδ' ἂν αὐτὴν τὴν Σπάρτην... σπουδάζειν] = οὔτε, ἂν προστάττωσιν εἰς ἡμᾶς οἱ Θηβαῖοι ν' ἀπομακρυνθῶμεν αὐτῆς τῆς Σπάρτης, ἐννοεῖ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Κύρου (κατὰ τὸ ἔτος 359 π. Χ.)

³) Πρὶν Πέρσας λαβεῖν]. Ἐννοεῖ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Κύρου (κατὰ τὸ ἔτος 359 π. Χ.)

⁴) Οἱ πλέον διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον] πλέον

σπιάς' μὲν καὶ Πλαταιάς¹ ἐχθὲς καὶ πρώην ἀναστάτους πεποιήκασι, ταύτην δὲ διὰ τετρακοσίων ἐτῶν² μέλλουσι κατοικίξειν, ἀμφοτέρα παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. † Καὶ εἰ μὲν τοὺς ὡς ἄλλη 28

τετρακοσίων ἐτῶν· τὸ γὰρ τοσοῦτον ἀναφέρεται πρὸς τὸ δικόσια· τῶν δὲ δύο διαζευτικῶν ὁ μὲν πρῶτος πρὸς τὸ πλεον, ὁ δεύτερος δὲ, πρὸς τὸ διπλάσιος, διότι καὶ τοῦτο τῇ συντάξει στοιχεῖ τῶν συγκριτικῶν.

¹) Θεσπιάς] Θεσπιαὶ πόλις ἀρχαία τῆς Βοιωτίας κατὰ Στράβ. οὐσα ἀποικία Θρακῶν κατ' ἄλλους κληθεῖσα οὕτως ἀπὸ τοῦ Θεσπίου ἢ τῆς Θεσπέιας· τανῶν Νεσχωρίων Ξεν. Ἑλλ. ε', 4, 10. Δημ. Στράβ.

²) Πλαταιάς] Πλαταιαί, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπίσημος τῆς δυτικῆς Βοιωτίας· ἐκλήθη δὲ οὕτως ὡς λέγεται ἀπὸ τῆς Πλαταιᾶς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ ὑπῆρξε πρὸ πάντων περὶφημος ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τὴν ἐνταῦθα ἀξιωμανημόνευτον νίκην τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν Μραδονίου, ὅστις ἐφρονεῦθη ἐν

ταύτῃ τῇ μάχῃ. Τανῶν Παλαιόκαστρον. Καὶ αἱ Θεσπιαὶ καὶ αἱ Πλαταιαὶ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν Θηραίων Ὀλυμ. 101, 3, αἱ μὲν Πλαταιαὶ πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης, 374 π. Χ. ὅκτω ἔτη πρότερον τοῦ λόγου τούτου· αἱ δὲ Θεσπιαὶ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ἀφοῦ πρῶτον κατηργήθη ἡ ἀρχή, κατεκριμνήθησαν τὰ τεῖχη καὶ οἱ Θεσπιεῖς ἐγένοντο ἀπόλιδες. Ξεν. Ἑλλ.

³) Διὰ τετρακοσίων ἐτῶν] Μετὰ τετρακόσια ἔτη. Δικφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν ταύτην· ἀλλὰ κατὰ τὸν συλλογισμόν τοῦ ρήτορος ὀρθῶς ἔχει ἐνταῦθα τὸ «μετὰ τετρακόσια ἔτη». Ἡ διαφωνία προέρχεται ἀνεπιτηρητῶς ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ σημείου τοῦ ὑπολογισμοῦ, ἢτοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἰρῆς, ἢ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἰθώμης.

θῶς Μεσσηνίους κατήγον, ἠδίκουν μὲν ἄν, ὅμως δ' εὐλογωτέρως ἄν εἰς ἡμᾶς ἐξημάρτανον· νῦν δὲ τοὺς Εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν, ὥστε μὴ τοῦτ' εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στερησόμεθα παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ἡμετέρους ἐποφόμεθα κυρίους αὐτῆς ὄντας.

29 (1.) Ἔτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον, ὅτι καὶ νῦν δεινὰ πάσχομεν καὶ τότε Μεσσηνὴν εἶχομεν δικαίως. Πολλῶν γὰρ κινδύνων ἡμῖν γεγεννημένων ἤδη ποτὲ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάστημεν πολὺ χεῖρον πράττοντες τῶν πολεμίων· ἀλλ' 30 ὅμως ἐν τούτοις καιροῖς γιγνομένων τῶν συνθηκῶν, ἐν οἷς οὐχ οἷόν τ' ἦν πλεονεκτεῖν, περὶ μὲν ἄλλων

1) Εἰλωτας] Τὸ ὄνομα Εἰλωτες ἦτο κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς δούλους τῆς Λακεδαίμονος. Ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς ἐσήμαινε τοὺς κατοίκους τοῦ "Εἰλωτος, πόλεως Λακωνικῆς, οἵτινες εἶχον ὑποδουλωθῆ ὑπὸ "Αγιάδος Α', βασιλέως τῆς Λακεδαίμονος ἐν ἔτει 1059 π. Χ. γνωστὸν δ' ἄλλως τε μεθ' ὁποίας σκληρότητος καὶ ὁποίας καταφρονήσεως μετεχειρίζοντο αὐτοὺς οἱ Σπαρτιᾶται. Ἐν ἔτει 465 π. Χ. ἐπαναστατήσαντες ἠνώθησαν μετὰ τοὺς Μεσσηνίους

εἰς τὸν τρίτον Μεσσηνικὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τοῦ πολέμου τούτου ὑπῆρξεν ἡ ὑποδουλωσις καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ. Οἱ Εἰλωτες μετέπεσαν εἰς κατάστασιν ἔτι ἀθλιεστέραν, καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ συνεχωνεύθησαν ἐν μέρει μετὰ τοὺς πρώτους τούτους δούλους τῆς Λακεδαίμονος, ἐν μέρει δὲ ἐδιάσθησαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, δεχθέντες τὴν σκληρὰν συμφωνίαν τοῦ νὰ πωλῶνται, ὡς δούλοι, ἂν ἐδοκίμηζον νὰ ἐπικνεύθωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον.

τινῶν ἀμφισβητήσεις ἐγίγνοντο, περὶ δὲ Μεσσήνης οὔτε βασιλεὺς οὔθ' ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐδὲ πώποθ' ἡμῖν ἐνεκάλεσεν ὡς ἀδίκως κεκτημένοις αὐτήν. Καί τοι πῶς ἂν περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν ἀκριβεστέραν ταύτης εὔροιμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐγνωσμένης, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις¹ γεγενημένης; †

55 (ιά.) Τὸ τοίνυν μαντεῖον² ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν 31 ἀρχαιότατον εἶναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον, οὐ μόνον ἐγνώ τούτ' ἡμετέραν εἶναι Μεσσήνην, ὅτε διδόντων ἡμῖν αὐτήν τῶν Κρεσφόντου παίδων προσέταξε δέχεσθαι τὴν δωρεὰν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου πεμφάντων ἀμφοτέρων εἰς Δελφούς, κάκεινων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων, ἡμῶν δ' ἐπερωτώντων³ ὅτω τρόπῳ τάχιστ' ἂν κρατήσαιμεν τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνεῖλεν⁴ ὡς οὐ δικαίαν ποιουμένοις τὴν αἴτησιν, ἡμῖν

¹) Δυσπραξίαις] Δυσπραξία, ἡ περὶ τὰς πράξεις καὶ ἐπιχειρήσεις δυστυχία καὶ γενικῶς, δυστυχία, ἀτυχία.

²) Τὸ τοίνυν μαντεῖον] Λοιπὸν τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.

³) Ἐπερωτώντων] Ἐπερωτάω μελ. ἤσω. Ἐρωτῶ τινα διὰ τὸ νὰ μὲ συμβουλευσῆ εἴς τι, ζητῶ τὴν συμβουλὴν τι-

νός, «ἐπερωτάω τὸν θεόν» ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον, διὰ τίποτε νὰ μὲ συμβουλευσῆ.

⁴) Ἀνεῖλεν] Ἀναιρέω, ὡ μελ. ἤσω ἀορ ἀνεῖλον. Ἀναιρεῖν, ὑπακου· φωνήν, ἐπὶ τῶν χρηστηρίων κυρίως· σηκώνει τὴν φωνὴν ἀπὸ τὸν βαθύν, τὸν ἅγιον τόπον, ὅθεν δίδει ἀπόκρισιν ἢ χρησμὸν· κυρίως χρησμοδοτῶ, προμαντεύω.

δ' ἐδήλωσε καὶ τὰς θυσίας ἅς ἔδει ποιήσασθαι καὶ βοήθειαν παρ' ὧν μεταπέμψασθαι ¹. +

3256 (ιβ'). Καίτοι πῶς ἂν τις μαρτύρια μείζω καὶ σαφέστερα τούτων παράσχοιτο²; φαινόμεθα γὰρ πρῶτον μὲν παρὰ τῶν κυρίων τὴν χώραν λαβόντες, οὐδὲν γὰρ κωλύει πάλιν διὰ βραχέων περὶ αὐτῶν διελλθεῖν, ἔπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἐλόντες, ὄνπερ τρόπον αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων περὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους ᾤκίσθησαν· ἔτι δὲ τοὺς ἡσεβηκότας³ εἰς τοὺς παῖδας τοὺς Ἡρακλέους ἐκβεβληκότας, οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου καὶ τῇ τῶν ἐχθρῶν κρίσει καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντεῖαις προσηκόντως ἔχοντες αὐτήν.

33 Ὡν ἕν ἕκαστον ἱκανόν ἐστι διαλύσαι⁴ τοὺς λόγους

¹) Ἡ μ. ἔ. ν. δ' ἐ δ ἡ λ ω σ ε .
..... παρ' ὧν μεταπέμψασθαι] Εἰς ἡμᾶς δὲ ἐφάνερωσε καὶ τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ κάμωμεν, καὶ τοὺς λαούς, παρὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ ζητήσωμεν βοήθειαν.

²) Παράσχοιτο] παρέχω μέσ. παρέχομαι, φέρω, παρρησιάζω, ἀποδεικνύω, ἐμπράκτως δεικνύω κτλ.

³) Ἡ σε β η κ ό τ α ς] Ἄσεβέω-ω. Εἴμι ἀσεβής, ἄθεος κτλ. ἔτι δὲ καὶ ὡς ἐνεργ. κ-

θαρόν, ἀδικῶ, λυπῶ, βλάπτω, ζημιώνω, μετὰ αἰτίας. τοῦ προσπ. σπανιῶτ. τοῦ πράγματ. ἀσεβέων ἀγγελίαις, ἐπιτάξεις, Πλατ. Νμ.

⁴) Διαλύσαι] Ἀνατρέψαι, ἀνασκευάσαι, ψευδεῖς ἀποδείξαι· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λυόντων τὰ δεδεμένα· αἱ γὰρ κατηγορίαι, οἷον εἰς δεσμοὶ τινές εἰσι τοῦ κατηγορουμένου, ὅς διὰ τοῦτο καὶ ἀπολύεσθαι τῆς αἰτίας λέγεται, ὅταν ἢ κρίσει δικαστοῦ, ἢ ἄλλως πως, μὴ εἴναι.

τῶν τολμῶντων κατηγορεῖν, ὡς ἤ νῦν διὰ πλεονεξίαν οὐ ποιούμεθα τὴν εἰρήνην, ἣ τότε τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς Μεσσηνίους. Περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν ἴσως πλείω τούτων εἰπεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἰκανῶς εἰρησθαι νομίζω.†

57 (ιγ') Λέγουσι δ' οἱ συμβουλευόντες ὑμῖν ποιεῖσθαι 34 τὴν εἰρήνην, ὡς χρῆ τοὺς εὖ φρονοῦντας μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων εὐτυχοῦντάς τε καὶ δυστυχοῦντας, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν αἰεὶ βουλεύεσθαι καὶ ταῖς τύχαις ἐπακολουθεῖν καὶ μὴ μείζον φρονεῖν τῆς δυνάμεως¹, μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἀλλὰ τὸ συμφέρον ζητεῖν.†(ιδ') Ἐγὼ 35 δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις, ὅπως δὲ χρῆ τοῦ δικαίου ποιεῖσθαι τι προὔργιαίτερον², οὐδεὶς ἂν με λέγων πείσειεν. Ὅρῳ γὰρ καὶ τοὺς νόμους ἔνεκα τούτου³ χειμένους καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καλοὺς τε κάγαθοὺς ἐπὶ τούτῳ⁴ φιλοτιμουμένους καὶ τὰς εὖ πο-

ταῖς κατηγορίαις ἔνοχος ἀποδειχθῆ.

¹) Μὴ μείζον φρονεῖν τῆς δυνάμεως] = μὴ ζητεῖν μείζω τῶν ὑπαρχόντων μέσων, ἢ τῆς δυνάμεως.

²) Προὔργιαίτερον] Προὔργιαίτερος, ἐρα, ἐρον, ἀναγκαϊότερος, χρησιμώτερος, λυσιτελέστερος, προσφορώτερος. «Τὸ ἐαυτῶν προὔργιαίτερον ἐποι-

ήσαντο» τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν καὶ τὸ ἴδιον συμφέρον προετιμῆσαντο, προτιμότερον ἐποίησαν καὶ «Οὐδὲν ἐστὶ προὔργιαίτερον αὐτῶ ἢ» οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν αὐτῶ ἀξιολογώτερον παρά.

³) Ἐνεκα τούτου] Ἐνεκα τοῦ δικαίου.

⁴) Ἐπὶ τούτῳ] Ἐπὶ τῷ δικαίῳ.

λιτευομένας πόλεις περί τούτου μάλιστα σπουδαζού-
 36 σας, ἔτι δὲ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγενημένους οὐ
 κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον τὸ τέλος
 ἅπαντας εἰληφότας, ὅλως¹ δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀν-
 θρώπων διὰ μὲν κακίαν² ἀπολλύμενον, δι' ἀρετὴν δὲ
 σωζόμενον³, ὥστ' οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δι-
 καίων κινδυνεύειν μέλλοντας ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς
 37 ὑβρίζοντας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν
 ἐπισταμένους.† Ἐπειτα κάκεῖνο χρή σκοπεῖν· νυνὶ γὰρ
 περὶ μὲν τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔ-
 χομεν, περὶ δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν⁴, δυοῖν
 δὲ προτεινομένην ἀγαθοῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδή-
 λου, τοῦ δ' ἀγνωστοῦ, πῶς οὐκ ἂν ποιήσαιτε κατα-
 γέλαστον, εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσατε,
 τὸ δ' ἀμφισβητούμενον ἐλέσθαι δοξείεν ὑμῖν, ἄλλως τε
 38 καὶ τῆς αἰρέσεως τοσοῦτον διαφερούσης; ἐν μὲν γὰρ
 τοῖς ἑμοῖς λόγοις ἔνεστι μὴδὲν μὲν προέσθαι τῶν
 ὑμετέρων αὐτῶν μὴδ' αἰσχύνῃ μὴδεμιᾶ τὴν πόλιν
 περιβαλεῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας ἐλ-

¹) Ὀ λ ω ς] ἐν γένει, καθό-
 λου, δι' ὅλου.

²) Κ α κ ί α ν] = πονηρίαν,
 κακοήθειαν, κακίαν. κτλ. καὶ
 οὐχὶ δειλίαν.

³) Ὀ λ ω ς δὲ τὸν βίον
 δι' ἀρετὴν δὲ σω-
 ζόμενον] ἐν γένει δὲ ὁ βίος

τῶν ἀνθρώπων ἐξ αἰτίας μὲν τῆς
 κακίας ὅτι καταστρέφεται, ἐξ
 αἰτίας δὲ τῆς ἀρετῆς ὅτι σώ-
 ζεται.

⁴) Ἀ ν τ ι λ ἔ γ ο μ ε ν] Ἄν-
 τιλέγω, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἐναν-
 τίονομαι εἰς τὴν ὀμιλίαν, λέγω
 τὰ ἐναντία, φιλονεικῶ.

πίζειν ἄμεινον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἐν δὲ τοῖς τούτων ἀφεστάναι μὲν ἤδη Μεσσήνης, προεξαμαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς σχεδὸν καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὧν προσδοκάτε διαμαρτεῖν. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω¹ φανερόν 39 ἔστιν, ὡς ἂν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρήνην ἄξομεν. Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι, τοῖς δὲ λίαν ἐτοίμως ποιούσι τὸ προσταττόμενον αἰεὶ πλείω προσηπιβάλλειν οἷς ἂν ἐξ ἀρχῆς διανοηθῶσιν, ὥστε συμβαίνειν βελτίονος εἰρήνης τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς διακειμένους τῶν βράδιως τὰς ὁμολογίας² ποιουμένων.

(ιε'). Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον 40 διατρίβειν, ἀπάντων τῶν τοιούτων ἀφόμενος ἐπὶ τὸν ἀπλοῦστατον ἤδη τρέψομαι τῶν λόγων. Εἰ μὲν γὰρ

¹) Π ω], πω, Ἴων. κω. Ἐγκλιτικ. μίριον, συντασσόμενον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ ἀρηνητικῶν καὶ ἀποφατικῶν λέξεων, παρ' Ὀμ. καὶ Ἡσ. ποτὲ μὲν ὁμοῦ συνεχόμενον μὲ αὐτὰς, ποτὲ δὲ κεχωρισμένον ἀπ' αὐτῶν διὰ τινος ἄλλης ἐγκειμένης μεταξὺ λέξεως, παραβλ. οὐπω μὴπω, οὐ πώποτε, οὐδέ πω, μηδέ πω. κτλ. σημαίνει ἀορίστως τὸν παρεληλυθότα καὶ παρωχημένον

χρόνον, ἔτι, ἀκόμη, ποτὲ, «Οὐπω εἶπες» ἀκόμη «Θανεῖν αὐτὸν οὐτι πω θέλω» Σοφοκλ. δὲν θέλω ἀκόμη νῦν ἀποθάνη. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω φανερόν ἐστι = διότι καὶ τοῦτο ἀκόμη δὲν εἶναι φανερόν.

²) Ὁ μ ο λ ο γ ί α ς] Ὁμολογία· συνθήκη, συμφωνία, ὑπόσχεσις, συναλλαγὴ. Ἐβράδιως τὰς ὁμολογίας, εὐκόλως τὰς συνθήκας.

μηδένες πώποτε τῶν δυστυχησάντων ἀνέλαβον αὐτοὺς μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι πολεμοῦντας. Εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν κατακεκλειμένων¹ διαφθαρῆναι, τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα λήφεται τινα μετástασιν;² †

4160 (17.) Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως οὐδὲν ἔχω τοιοῦτον εἰπεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἐπέκεινα³ χρόνοις οὐδένες πώποτε κρείττους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσέβαλον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἂν τις παραδείγμασι χρήσασθαι⁴, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς

¹) Κατακεκλειμένων] Κατακλείω, διόλου ἢ πανταχόθεν κλείω, κλείω τινα μέσα εἰς τι π. χ. εἰς τὸ τεῖχος καὶ πολιορκῶ. Ἐπὸ τῶν κατακεκλειμένων = ὑπὸ τῶν στενωῶς πολιορκημένων.

²) Τί θαυμαστόν... λήφεται τινα μετástασιν;] Τί παράδοξον ἂν καὶ ἢ παροῦσα κατástασις λάβη μεταβολὴν τινα;

³) Ἐπέκεινα] Ἐπίρρ. ἀντί, ἐπ' ἐκεῖνα. Εἰς τὸ πέραν μέρος, παρεμπρὸς κτλ. ἐπὶ χρό-

νου παρ' Ἰσοκρ. ὡς ἐνταῦθα « γὰρ τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις». Ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον, μετ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀφ' οὗ ἐγένετό τι.

⁴) Χρήσασθαι] Τὸ χρῆσθαι παρὰ τοῖς Ἄττ. πάνυ εὐχρηστ. μετὰ δοτικ. «χρῆσθαι ἀργυρίῳ» τὸ νὰ μεταχειρίζεται τις χρήματα, κάμνη χρῆσιν τῶν χρημάτων, ἀρχίζη, κάμνη τι μετὰ χρήματα «χρ. ἱματίῳ», μεταχειρίζομαι, φορῶ φόρεμά τι· ἐν γένει μεταχειρίζομαι τι ὡς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν, κατόρθωσιν, ἀπόλαυσιν σκοποῦ μου τινος.

Ἀθηναίων. Τούτους γὰρ εὐρήστομεν ἐξ ὧν μὲν τοῖ 42
 ἄλλοις προσέταττον¹, πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαβληθέν⁵
 τας, ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἠμύναντο, παρὰ πᾶσι
 ἀνθρώποις εὐδοκιμήσαντας. Τοὺς μὲν οὖν παλαιού-
 κινδύνους εἰ διεξιόη² οὓς ἐποιήσαντο πρὸς Ἀμαζόνας³
 ἢ Θρακκας ἢ Πελοποννησίους τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς
 τὴν γῶραν αὐτῶν εἰσβαλόντας⁴, ἴσως ἀρχαῖα καί

1) Ἐξ ὧν μὲν τοῖς ἄλ-
 λοις προσέταττον κ.τ.λ.]
 Τετράκωλος περίοδος χιαστή.
 Χιαστή καλεῖται ἡ περίοδος, ἡ-
 νίκα τὸ τρίτον αὐτῆς καὶ τέταρ-
 τον κῶλον ἀνταποδίδεται μὴκατᾶ
 γραμμικὴν εὐθυωρίαν τῶν πλεω-
 σῶν τοῦ ὑποκειμένου τετραγώ-
 νου, ἀλλὰ τὸ μὲν τρίτον τῷ δευ-
 τέρῳ, τὸ δὲ τέταρτον τῷ πρώτῳ.

2) Τοὺς μὲν οὖν πα-
 λαιούκινδύνους εἰ δι-
 εξιόη²] ἐὰν μὲν λοιπὸν ἤθε-
 λον διηγηθῆ τοὺς παλαιούς πο-
 λέμους.

3) Ἀμαζόνας] Ἀμαζῶν,
 όιος, ἢ, κατὰ πλθθ. ἀρθ. συ-
 νηστρ. Μαχιμώτατόν τι γυναι-
 κῶν πλθθος, ἐν τῇ Σκυθίᾳ, δε-
 ξιούς μαστοὺς μὴ ἔχουσῶν

παρ' Ὀμ. ἐτι δὲ καὶ Ἀμαζο-
 νίδες παρὰ Πινδ. «λέγονται δὲ
 Ἀμαζόνες, ἢ ὅτι μαζοῖς καὶ ἀρ-
 τοῖς οὐκ ἐχρῶντο, ἢ ὅτι ἔκαιον
 τοὺς μαζοὺς, ἢ ὅτι οὐδὲλως εἶ-
 χον μαζοὺς, ἢ ὅτι μαζῶν οὐκ
 ἐθῆλαζον, ἀλλὰ φοράδων γάλα
 ἤσθιον, οὔσαι νεογνί». Σχλ.
 Αἰσχλ. Προμηθ. 722.

4) Τοὺς μετ' Εὐρυσθέ-
 ως εἰσβαλόντας] Τὰ
 συμβεβηκότα ταῦτα εἶναι τῷ
 ὄντι ἀρχαιότατα. Ἡ εἰσβολὴ τῶν
 Θρακῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀνα-
 τρέχει εἰς τὸ 1460 ἔτος π. Χ.
 Ἐν ταύτῃ τῇ ἐποχῇ ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθεὺς ὑπα-
 κούων εἰς χρησμὸν τοῦ ἐν Δελ-
 φοῖς μαντείου, ἐθυσίαισε τὴν θυ-
 γατέρα του καὶ ἀπέθικνε καὶ οὐ-

Ἐξ ὧν μὲν ἄλλοις προσέταττον πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαβληθέντας
 Ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κτλ.

πόρρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοίην· ἐν δὲ τῷ Περσικῷ πολέμῳ τίς οὐκ οἶδεν, ἐξ αἰῶν συμφορῶν
 43 εἰς ὄσπην εὐδαιμονίαν κατέστησαν; μόνοι¹ γὰρ τῶν ἔξω Πελοποννήσου κατοικούντων ὄρωντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον² οὖσαν οὐκ ἤξιωσαν βουλευσασθαι περὶ τῶν προσταττομένων αὐτοῖς ἀλλ' εὐθύς εἶλοντο περιδεῖν ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγενημένην μᾶλλον ἢ δουλεύουσαν³. Ἐκλιπόντες δὲ τὴν

τος μαχόμενος. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νικηταὶ παρεχώρησαν τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς Θρᾶκας ἀποκατασταθέντες εἰς τὴν Ἐλευσίνα, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ ἀναγνωρίζωσι τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ νὰ ἦναι εἰς τοὺς Ἀθηναίους συγκεχωρημένον νὰ τελῶσι πρὸς αὐτοῖς τὰ Ἐλευσίνια. Ἡ δὲ κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκστρατεία ἀποδιδομένη εἰς τὸν Θηρέα ἀνατρέχει εἰς τὸ ἔτος 1320 π. Χ. Τέλος κατὰ τὸ 1307 ὁ βασιλεὺς Εὐρύσθευς καταλιπὼν τὴν κυβέρνησιν τῶν κρατῶν του εἰς τὸν γαμβρὸν του Ἀτρέα, ἀπῆλθε μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς ἀπάντησιν τῶν Πρακλειδῶν, οἵτινες διωχθέντες ἄλλοτε ἐκ Τυρίνου, ἐπήρχοντο τότε ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τῶν

Ἀθηναίων καὶ τοῦ γέροντος Θησέως ν' ἀπαιτήσωσι τὴν Τύρινθα καὶ τὰς Μυκήνας. Ἀπέθανε δὲ μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς μάχην γενομένην πρὸς τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου.

¹) Μόνοι] ἀναφέρεται εἰς τὸ οὐκ ἤξιωσαν.

²) Ἀνυπόστατον] ἀνίκητον, ἀκαταπολέμητον, ἀκράτητον Ξεν. Ἀπομ. Δ'. 15 καὶ Κυρ. Παιδ. Η'. α. β. «πόλις ἐν πολέμῳ ἀνυπόστατος» οὕτω καὶ φρόνημα ἀνυπόστατον. Ὀρώντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον = ἀκαταμάχητον.

³) Ἡ δουλεύουσαν] ἢ νὰ κατασταθῇ δούλη (ὑποτεταγμένη).

χώραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν νομίσαντες, κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῶν, τοσαύτης μεταβολῆς ἔτυχον, ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας στερηθέντες τῶν αὐτῶν πολὺν χρόνον τῶν ἄλλων δεσπότες κατέστησαν.

61 (ἔξ.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ταύτης ἂν τις τῆς πόλεως 44 ἐπιδείξειε τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ὡς πολλῶν ἀγαθῶν αἰτιὸν ἔστιν, ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος¹ καταστάς εἰς πολιορκίαν ὑπὸ Καρχηδονίων, οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας ὑποφαινομένης, ἀλλὰ καὶ τῷ πολέμῳ κατεχόμενος καὶ τῶν πολιτῶν δυσκόλως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, αὐτὸς μὲν ἐμέλλησεν ἐκπλεῖν, τῶν δὲ χρωμένων² τινὸς τολμήσαντος εἰπεῖν, ὡς καλόν³ 45 ἔστιν ἐντάφιον³ ἢ τυραννίς, ἀίσχυνθεις ἐφ' οἷς διε-

1) Διονύσιος ὁ τύραννος] εἶχεν ἀναβιασθῆ εἰς τὸν θρόνον διὰ πικρογίας, ἐπιμονῆς καὶ τόλμης. Ἦτο ἀτήμου καταγωγῆς, πρὸς δὲ τούτοις οἱ Καρχηδόνιοι, οἵτινες προσκληθέντες εἰς Σικελίαν ὑπὸ τῶν Ἰεγεσταίων, εἶχον εἰσβάλει πανταχοῦ, ἀντέτασσον ἕτερον ἐμπόδιον εἰς τὴν φιλοδοξίαν του. Ἦτηθηεῖς ὑπὸ τοῦ Ἰμῖλκωνος ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Γέλας, ἣν ἤθελησε νὰ βοηθήσῃ, καὶ διωχθεῖς ἀπὸ τῶν Συρακοσῶν ἐπικρατατησάων κατ' αὐτοῦ, ἀνέλαβε τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν

του ὑπεροχὴν, ἐξηκολούθησε τὴν πρόσδοον τῶν ἐπιτυχιῶν του κατὰ τῶν Καρχηδονίων, ἕως τοῦ ἔτους 368 π. Χ. καὶ ἤθελεν ἴσως τοὺς ἀποδιώξει ὀλοτελῶς, ἂν δὲν ἀπέθνησκεν. Ἐβατίλευσε δὲ ἀπὸ τοῦ 405 — 368.

2) Χρωμένων] τῶν οἰκείων, τῶν φίλων. Τὸν οἰκεῖον τοῦ Διονυσίου τοῦτον ὁ μὲν Σικελιώτης Διόδωρος ὀνομάζει Ἐλλοριν, ὁ δ' Αἰλιανὸς Ἐλρπίδην.

3) Ἐντάφιον] Τὸ σάβανον, τὸ ἔνδυμα τῶν νεκρῶν.

νοήθη καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν πολλὰς μὲν μυριάδας Καρχηδονίων¹ διέφθειρεν, ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν πολιτῶν κατεστήσατο, πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν αὐτοῦ τῆς πρότερον ὑπαρχούσης ἔκτισατο, τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε, καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις, ἐν αἴσπερ αὐτὸς ἦν, κατέλιπεν.†

46 62(ιη.) Παράπλησια δὲ τούτοις Ἀμύντας² ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ἔπραξεν. Ἡττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων³ τῶν προσοικούντων μάχῃ καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστερηθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διανοήθη καὶ τὸ σῶμα διασώζειν, ἀκούσας δὲ τινος

¹) Καρχηδονίων]—οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδόνος, πόλεως ἀρχαίας, ἀλλὰ μὴ σωζομένης, ἔκειτο πλησίον τῆς Τύνιδος ἐπὶ χερσονήσου εἰς κόλπον σχηματίζουσα δύο λιμένας. Ὑπῆρξεν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ κόσμου. Ὑπέστη τρεῖς πολέμους κατὰ τῆς Ῥώμης, ἀλλὰ τέλος κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Σικηπίωνος Αἰμίλιανου τὸ 146 ἔτος π. Χ. Ἀνοικοδομηθεῖσα δὲ μετὰ 24 ἔτη ὑπὸ Ῥωμαϊκῆς ἀποικίας, ἤκμασεν αὖθις καὶ κατέστη μετρόπολις τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀφρικῆς. Κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν

Βανδάλων ἐν ἔτει 439 μ. Χ. ἀνεκτήθη ὑπὸ τοῦ Βελισσαρίου ἐν ἔτει 533, κατεστράφη δὲ ὑπὸ τῶν Ἀράβων μ. Χ. 697.

²) Ἀμύντας] υἱὸς τοῦ Ἀριδαίου, βασιλεύσας ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ τὸ 393—369 ἔτος π. Χ. ἀρῆσας τρεῖς υἱοὺς τὸν Ἀλέξανδρον δευτέρου, Περδίκαν καὶ Φίλιππον, τὸν πατέρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ξενοφ. Ἡροδτ.

³) Ὑπὸ τῶν βαρβάρων] Οἱ Ἰλλυριοὶ ἦσαν οὗτοι, ὡς ἱστορεῖ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ΙΕ. ιθ'.

ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθὲν καὶ μεταγνοῦς ὡς περ ἐκεῖνος χωρίον μικρὸν καταλαβὼν καὶ βοήθειαν ἐνθένδε¹ μεταπεμφάμενος ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν κατέσχευεν ἅπασαν Μακεδονίαν, τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γήρα τὸν βίον ἐτελεύτησεν.†

63^α (10^β). Ἀπείπομεν² δ' ἂν ἀκούοντές τε καὶ λέγοντες, 47 εἰ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζομεν, ἐπεὶ καὶ τῶν περὶ Θήβας³ πραγθέντων εἰ μνησθεῖμεν, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων βελτίους ἐλπίδας ἂν λάβοιμεν. Τολμησάντων

¹) Ἐνθένδε] Τὸ ἐνθένδε, «παρ' ἡμῶν τῶν Λακεδαιμονίων» ἐξηγήσατο Οὐόλφιους, ὁ δὲ Λάγγιος, «ἐκ τῆς Ἑλλάδος». Μήποτε δὲ ἀντι τοῦ, ἐκεῖθεν, ἐλληπτιέον, τουτέστιν, ἐξ ἐκείνου τοῦ μικροῦ χωρίου, ὁ κατέλαβε, καλέσας πρὸς ἑαυτὸν, ἤγουν ἐλθεῖν ποιήσας, ἄλλοθεν βοήθειαν¹ πρὸς τίνων δὲ οὐ λέγει, οὐδὲ λέγειν ἐπάναγκες ἦν. Ἦσαν δὲ οἱ συλλαβόντες αὐτῷ εἰς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀνάκτησιν, οἱ Θετταλοὶ. Διοδ. Σικελ. ΙΔ'.

²) Ἀπείπομεν] ὁ ἐν ἀπαγορεύω. «Ἀπαγορεύω τῷ πόνῳ ἢ πρὸς τὸν πόνον» δὲν ἤμπορῶ πλέον νὰ δουλεύσω,

κουράζομαι, ἀποκάμνω ἀπὸ τοῦ κόπου. Ἀπείπομεν δ' ἂν ἀκούοντές τε καὶ λέγοντες, ἠθέλομεν δ' ἀποκάμει καὶ ἀκούοντες καὶ λέγοντες.

³) Θήβας] Αἱ Θῆβαι, μία τῶν ἐπισήμων ἀρχαίων πόλεων τῆς ἰδίας Ἑλλάδος, πρωτεύουσα τῆς Βοιωτίας. Περίδοξος πρὸ πάντων ἐχρημάτισεν ἡ πόλις τῶν Θηβῶν διὰ τὴν ἐν αὐτῇ γέννησιν τοῦ περικλεοῦς ποιητοῦ Πινδάρου καὶ τῶν γενναίων στρατηγῶν Ἐπαμινώνδα καὶ Πελοπίδα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτων ἐδοξάσθη οὐχ ἥττον διὰ τὴν ἐνταῦθα γέννησιν τοῦ Περικλέους.

γὰρ αὐτῶν ὑπομείναι τὰς εἰσβολὰς¹ καὶ τὰς ἀπειλάς τὰς ἡμετέρας εἰς τοῦθ' ἢ τύχη τὰ πράγματα² αὐτῶν περιέστησεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμῖν ὄντες νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιοῦσιν. †

48/64 (κ'.) "Ὅστις οὖν ὁρῶν τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας ἐφ' ἡμῶν³ οἴεται παύσεσθαι, λίαν ἀνόητός ἐστιν· ἀλλὰ δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαρρεῖν περὶ τῶν μελλόντων, ἐπισταμένους, ὅτι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἱ πόλεις ἐπανορθοῦνται πολιτεία χρηστὴ καὶ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐμπειρίαις. Περί ὧν οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντειπεῖν, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν, πολιτείαν δ' οἷαν εἶναι χρὴ παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστίν. ⁴Ὡν ὑπαρχόντων οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἄμεινον πράξομεν τῶν μηδετέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένων". †

49/5 (κα'). Κατηγοροῦσι δέ τινες τοῦ πολέμου καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν⁴ αὐτοῦ, τεκμηρίοις ἄλλοις τε

¹) Εἰσβολάς] Εἰσβολή, ἐπιδρομή· ἔμβασμα μὲ στρατεύματα εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν. ἐνθ. τὰς εἰσβολὰς ἐπὶ Ἀγησιλάου 394, Φοιδίδου 382, Κλεομδρότου 378, ἐπὶ Ἀγησιλάου τὸ θέρος τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ τὸ 377, ἐπὶ Κλεομδρότου 376.

²) Ἐφ' ἡμῶν] = καθ' ἑσόν ἀφορὰ ἡμῶν.

³) Ὡν ὑπαρχόντων οὐκ ἔστιν... ἐπιμέλειαν πεποιημένων] = Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ὑπάρχουσιν εἰς ἡμᾶς, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ὑπερτερήσωμεν ἐκείνων, οἵτινες οὔτε εἰς τὸ ἓν οὔτε εἰς τὸ ἄλλο ἐκ τούτων κατέβαλον πολλὴν ἐπιμέλειαν.

⁴) Ἀπιστία] Ἀπιστία, ἔλλειψις βεβαιότητος. Ἀπιστία

πολλοῖς χρώμενοι καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημένοις, καὶ θαυμάζουσιν, εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ¹ καὶ παραβολῶ² πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν³ (κβ'). Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀποστερηθέντας [διὰ τὴν εἰρήνην]· οὐδὲν γὰρ τῶν ταιού- 50 τῶν ἐστὶν ἀποτόμως⁴ οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς ἂν χρήσιμαί τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. Χρὴ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλεῖστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξειεν· τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ

πολέμου = τὸ ἄδηλον καὶ ἀβέβαιον τοῦ πολέμου.

1) Χαλεπῶ] Χαλεπὸν = δύσκολον, σκληρὸν, θλιβερὸν, κακῶν πρόξενον κτλ.

2) Παράβολῳ] Παράβολον πρᾶγμα, τὸ κεινδυνευμένον, ἐπικίνδυνον. «Παράβολον ἔργον» Ἡρόδ. 9,45. ἐντεῦθεν «Τὸ παράβολον», ἡ τολμηροτάτη ἀπόφασις.

3) Εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ... ἀξιοῦσιν.] Ἐὰν τινὲς κρίνωσιν ἄξιον νὰ ἐπιστεθῶμεθα εἰς πρᾶγμα τό-μαίνει.

σὸν δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον.

4) Ἀποτόμως] ἐστὶν ἀκριβῶς, ἀπολύτως, τουτέστι καθ' ἑαυτὸ καὶ μὴ πρὸς ἕτερα τὴν ἀναφορὰν ἔχον, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τετμημένων, καὶ οὕτως ἀπ' ἀλλήλων διηρημένων τε καὶ διωρισμένων, ὡς μὴ οἶά τ' εἶναι συγχέεσθαι. Ταύτην δὲ τὴν μεταφορὴν ἐμφαίνει καὶ τὸ Γαλ. précisément, παρὰ τὸ τῆς τῶν Ῥωμαίων φωνῆς ἐπίρρ. precise, ὅπερ οὐδὲν ἕτερον κατὰ λέξιν ἢ τὸ, ἀποτόμως ση-

51 τῆς καινουργίας¹ θάττον² ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. Ὡν ἡμεῖς δέδοικα μὴ τάναντία πράττοντες φανῶμεν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποιούμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέσταμεν ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμεθα.† Καὶ τοι χρῆ τοὺς βουλομένους³ ἐλευθέρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων⁴ συνθήκας⁵ φεύγειν ὡς ἐγγύς δουλείας οὔσας, ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς, ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν ἐξισώσωσι τῇ τῶν πολεμίων· ὡς⁶ τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἐξουσιν, οἷαν περ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν κατάλυσιν.

¹) Καινουργίας] Καινουργία = καινούργησις, καινουργισμός, νεωτερισμός.

²) Θάττον] Ἐθῆσον καὶ Ἄττ. θάττον συγκριτ. τοῦ ταχύς. = Ταχύτερον, ὀγλιγωρότερον.

³) Χρῆ τοὺς βουλομένους] Μνημονεύει τοῦ χωρίου καὶ Ἀριστοτέλης Ῥητορικ. Γ, ιζ', 17 διδάσκων πῶς ἐκ τῶν ἐνθυμημάτων ἐστὶ ποιεῖν γνώμας.

⁴) Ἐπιταγμάτων] Ἐπιταγμα, ατος (ἐπιτάσσω). Πᾶν ὅ,τι ἐπρόστυχζε, παρήγγειλέ τις

προσταγή, παραγγελία, διαταγή κτλ.

⁵) Τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας] Σπονδὰς ὀνομάζει τὰς τοιαύτας Ἀνδοκίδης (Περὶ τῆς πρὸς Λακεδ. εἰρήν. σελ. 24) ἀντιδιεσταλμένως πρὸς τὴν εἰρήνην, «Εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους, ἐμολογῆσαντες περὶ ὧν ἂν διαφέρωνται· σπονδὰς δὲ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κρείττους τοῖς ἥττους ἐξ ἐπιταγμάτων».

⁶) Ὡς] Ἐνταῦθα ἰσοδυναμεῖ τῷ γάρ.

67(αγ.) Ὦν ἐνθυμουμένους¹ χρῆ μὴ προπετῶς² ὑμᾶς 52
 αὐτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς αἰσχρὰς ὁμολογίας, μηδὲ ῥαθυμότε-
 ρον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ τῶν ἄλλων φανῆναι βουλευο-
 μένους. Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς³, ὅτι τὸν πα-
 ρελθόντα χρόνον εἰ πολιορκουμένη τινὶ τῶν πόλεων τῶν
 συμμαχιδῶν εἰς μόνος Λακεδαιμονίων βοηθήσειεν
 ὑπὸ πάντων ἂν ὁμολογεῖτο παρὰ τοῦτον⁴ γενέσθαι
 τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς. Καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν
 τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἂν τις ἀκού-
 σειεν, τοὺς δ' ὀνομαστοτάτους⁵ ἔχω καγὼ διελθεῖν.
 Πεδάριτος⁶ μὲν γὰρ εἰς Χίον εἰσπλεύσας τὴν πόλιν 53
 αὐτῶν διέσωσε· Βρασίδης⁷ δ' εἰς Ἀμφίπολιν⁸ εἰσελ-

¹) Ὦν ἐνθυμουμένους] καὶ Παιδάρητος καὶ παρὰ Πλουτ.
 Ταῦτα συλλογιζόμενοι.

²) Προπετῶς] ἀπερισκέ-
 πτως, ἀστοχάστως.

³) Ἀναμνήσθητε δὲ
 πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς] Ἀνα-
 πολήσατε δὲ εἰς τὴν μνήμην
 σας καθ' ἑαυτοὺς.

⁴) Ὑπὸ πάντων ἂν ὁ-
 μολογεῖτο παρὰ τοῦ-
 τον] ὑφ' ὅλων ἤθελε κοινῶς
 ἀναγνωρίζεσθαι, ὅτι ἐξ αἰτίας
 τούτου.

⁵) Ὀνομαστοτάτους] διασημοτάτους, ἐνδοξωτάτους,
 περιφημοτάτους.

⁶) Πεδάριτος] ἐνίστε δὲ

καὶ Παιδάρητος καὶ παρὰ Πλουτ.
 Λυκ. Παιδάρητος· υἱὸς τοῦ Λέ-
 οντος, στρατηγὸς τῶν Λακε-
 δαιμονίων, Θεουκδ. ἡ, 33. ἔστις
 τὸ 412 ἐστρατήγει ἐν Χίῳ καὶ
 ταύτην ἐκ τῶν προσβολῶν τῶν
 Ἀθηναίων διέσωσεν, ἀλλὰ τέλος
 ἐν μάχῃ τινὶ ἐφρονεύθη 411
 π. Χρ.

⁷) Βρασίδης] Περίδο-
 ξος στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμο-
 νίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ
 πολέμῳ, υἱὸς τοῦ Τέλλιδος, ἀ-
 ποθανῶν νικητὴς εἰς τὴν ἐν
 Ἀμφιπόλει μάχῃν κατὰ τῶν
 Ἀθηναίων. Θεουκ.

⁸) Ἀμφίπολιν] Ἀμφί-

θῶν, ὀλίγους τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων
 συνταξάμενος, πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκουοντας ἐνί-
 κησε μαχόμενος. Γύλιππος¹ δὲ Συρακοσίοις βοηθή-
 σας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν ἀλλὰ καὶ τὴν δύνα-
 μιν τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν κατὰ θά-
 54 λατταν ἅπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβε. Καί τοι πῶς οὐκ
 αἰσχρὸν² τότε μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς
 ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, νυνὶ δὲ πάντας μῆτε
 δύνασθαι μῆτε περᾶσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώ-
 ζειν; καὶ τὴν μὲν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστήν³
 πεποιηκέναί τροπαίων ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας,
 ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος οὕτω φανερώς ὑβρίζομένης μηδὲ

πολις πόλις ἐπίσημος τῆς Μα-
 κεδονίας κειμένη ἐπὶ τοῦ Στρυ-
 μόνος ποταμοῦ, ἥτις προτοῦ
 ἔτι νῦν ὑποταχθῆ ὑπὸ τῶν Μα-
 κεδόνων ὑπῆρχεν ἀποικία τῶν
 Ἀθηναίων, Ἐν ν ε α Ὁδοὶ
 καλουμένη. Φίλιππος ὁ βασι-
 λεὺς τῆς Μακεδονίας κηρύξας
 αὐτὴν κατ' ἀρχῆς αὐτόνομον
 καὶ ἐλευθέρην τῆς ἐπιτροπῆς τῶν
 Ἀθηναίων, μετ' ὀλίγον τὴν ἐκυ-
 ρίευσεν, ἐπὶ Ρωμαίων δὲ κατε-
 στάθη μητρόπολις τῆς Μακε-
 δονικῆς ἐπαρχίας. Θουκ. δ'.
 104. Ἡροδ. Ὀκάτοικος Ἀμ-
 φιπολίτης.

¹) Γύλιππος] στρατηγός

Λακεδαιμόνιος περίφημος. Ἐ-
 πολέμησε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 ἔμπροσθεν τῶν Συρακουσῶν κατὰ
 τὸ 414 π. Χ. καὶ ἐνίκησε τοὺς
 στρατηγούς αὐτῶν Δημοσθένην
 καὶ Νικίαν· ἀλλ' ἀκολούθως ἡ-
 τιμάσθη, σφετερισθεὶς τριακῶσια
 τάλαντα ἐκ τῶν χιλίων πεντα-
 κοσίων, τὰ ὅποια ἔστειλεν εἰς
 Σπάρτην ὁ νικητὴς τῶν Ἀθη-
 νῶν Λύσανδρος.

²) Αἰσχρὸν] = Ἐπονεί-
 διστον. Ὁμ. Ἰλ. Β. 198, «Αἰ-
 σχρὸν τοι» = τοῦτο σοὶ εἶναι
 ἐντροπή.

³) Μεστήν] Πλήρη, γε-
 μάτην, μετὰ γενικ.

μίαν μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι μεμαχημένους; ἀλλ' ἐτέρας μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς 55 τὰς ἐσχάτας ὑπομείναι πολιορκίας, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον ποιεῖν μηδὲ μικρὰν οἶεσθαι δεῖν ὑπενεγκεῖν κακοπάθειαν, ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων ἄδηφραγούντων¹ ἔτι καὶ νῦν ὀραῖσθαι τρέφοντας, ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀναγκὰς ἀφιγμένους καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδοεῖς ὄν- 56 τας οὕτω ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην; (κδ'.) Ὁ δὲ πάντων 56 σχετλιώτατον², εἰ φιλοπονώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων ῥαθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα περὶ τούτων. Τίνας γὰρ ἴσμεν, ὧν καὶ ποιήσασθαι μνηΐαν

¹) Ζεύγη μὲν ἵππων] Καθὰ φησι Ξενοφῶν (Ἑλλην. στ'. β'. 10.) Καὶ πονηρότατον ἦν τὸ Λακεδαιμονίων ἵππικόν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον (ἔτρεφον μὲν γὰρ ἵππους οἱ πλουσιώτατοι· ἐπεὶ δὲ σφουρὰ φανθείη, τότε ἤκεν ὁ συντεταγμένος λαβῶν δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ ὄπλα, ὅποια δοίη αὐτῷ, ἐκ τοῦ παραχρήμα ἂν ἐστρατεύετο, τῶν δ' αὖ στρατιωτῶν, οἱ τοῖς σώματι ἀδυνατώτατοι καὶ ἡκίστα φιλό- 56 τιμοὶ ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν.)

²) Ἀδηφάγος, ὁ, ἡ, (ἄδηφραγεῖν) ὁ χορταστικά, κατὰ κόρον, πο-

λύ τρώγω). Μεταφορικ. «Ἀδηφάγος λύχνος» λύχνος ὅστις φθείρει πολὺ ἔλαιον· λέγεται καὶ «ναῦς, τριήρης ἀδηφάγος, καὶ ἄρμυ» τὰ ὅποια χρειαζονται πολλὰ ἔξοδα· ἐξαιρετικῶς δὲ λέγεται «ἵππος ἀδηφάγος,» δρομικὸς ἵππος, ὅστις ἔπρεπε πολυεξόδως νὰ ἐτοιμαθῆ, οὕτω λέγει ἐναυθὰ «ζεύγη μὲν ἵππων ἀδηφραγούντων... τρέφοντας» ὁ δὲ Ἄρποκ κτ. ἐμνηνεύει τοῦτο διὰ τοῦ τελείους καὶ ἀγωνιστάς.

³) Σχετλιώτατον] τρομερώτατον, ὀλεθριώτατον, βλαβερώτατον, ἐλθεινότερον κτλ.

ἀξιόν ἐστιν, οἵτινες ἅπαξ ἠττηθέντες καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης οὕτως ἀνάνδρως ὠμολόγησαν πάντα τὰ προσταττόμενα ποιήσῃν; πῶς δ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πολὺν χρόνον δυστυχοῦντες ἀνταρκέσειαν¹; τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν² ἡμῖν, εἰ Μεσσηνίων ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας εἴκοσιν ἔτη³ πολιορκηθέντων ἡμεῖς οὕτω ταχέως κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποσταίημεν⁴, καὶ μηδὲ τῶν προγόνων μνησθεῖμεν, ἀλλ' ἦν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἐκτῆσαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πεισθέντες⁵ ἀποβάλομεν; †

58 ⁶⁹ (κέ.) Ὡν οὐδὲν ἔνιοι φροντίσαντες ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύνας ὑπεριδόντες τοιαῦτα συμβουλεύουσιν ἡμῖν, ἐξ ὧν εἰς ὄνειδῆ τὴν πόλιν καταστήσουσιν. Οὕτω δὲ προθύμως ἐπάγουσιν ὑμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι Μεσσηνήν, ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν τὴν τε τῆς πόλεως ἀσθένειαν⁶ καὶ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς,

) Ἀνταρκέσειαν;] Ἀνταρκέω, ὃ εἶμαι ἀρκετός νὰ ἐναντιωθῶ κατὰ τινος.

2) Τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν] Τίς δὲ δὲν ἤθελε μᾶς μεμφθῆ.

3) Εἴκοσιν ἔτη] δηλ. κατὰ τὸν ἁ. Μεσσηνιακὸν πόλεμον ὅστις ἤρχισε τὸ 743 καὶ ἔληξε τὸ 724 π. Χ.

4) Ἡμεῖς οὕτω τα-

χέως... ἀποσταίημεν] ἡμεῖς τόσον ταχέως ἠθέλομεν ἀποσυρθῆ τῆς διὰ συνθηκῶν.

5) Ὑπὸ λόγων πεισθέντες] Ἐνταῦθα εἶναι ἡ καλχυμένη «μείωσις σοφιστικῆ» ἣτις συνίσταται ἐν τούτῳ ὅτι ὑπὸ τὰς λέξεις κεῖται ἡ βία καὶ τὸ ἐπιτακτικόν.

6) Ἀσθένειαν] ἀδυνα-

μίαν.

πόθεν βοήθειαν προσδοκῶντες ἔξειν διακελευόμεθα¹ πο-
 λεμείν (κτ.). Ἐγὼ δὲ μεγίστην μὲν ἠγοῦμαι συμμα- 59
 χίαν εἶναι καὶ βεβαιωτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν, εἰκὸς
 γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν γενέσθαι μετὰ τούτων²,
 εἴπερ χρῆ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη
 γεγενημένοις, πρὸς δὲ ταύτῃ³ τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι
 καὶ σωφρόνως ζῆν καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τοῖς
 πολεμίοις ἐθέλειν καὶ μηδὲν οὕτω δεινὸν νομίζειν ὡς τὸ
 κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ἂ μᾶλλον ἡμῖν ἢ
 τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει. Μεθ' ὧν ἐγὼ πολὺ ἂν⁶⁰
 ἦδιον⁴ πολεμοίην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων⁵ οἶδα γὰρ
 καὶ τοὺς πρώτους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν ἀφικο-
 μένους οὐ τῷ πλήθει τῶν ἄλλων περιγενομένους ἀλλὰ
 ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προειρημέναις. Ὡστ' οὐκ

¹) Διακελευόμεθα] Δια-
 κελεύομαι μελ. εὐσομαι, Ἄποθ.
 μέσ. (κελεύω) μετὰ δοτικ.
 Προστάζω, καταπαίθω, συμβου-
 λεύω, παροτρύνω, παροτρύνω εἰς
 τι Ἡ, ροδτ. Θ'. 5. «Διακε-
 λευσαμένη δὲ γυνὴ γυναικί,»
 ἐγκαρδιόνοντο ἀναμεταξύ των,
 ἀμοιβαίως αἱ γυναῖκες, ἐγκαρ-
 δύνονεν ἢ μία τὴν ἄλληλην.

²) Μετὰ τούτων] μετὰ
 τῶν δίκαια πράττοντων.

³) Πρὸς δὲ ταύτῃ] πρὸς
 τῇ ἐκ τῆς δικαιοπραγίας συμ-
 μαχίᾳ.

⁴) Ἡ δίο] Ἡδύς, εἶχ, ὕ-
 συγκρ. ἡδίων ὑπερθ. ἡδιστος.
 Γλυκὺς, χαρίεις, νόστιμος κτλ.
 Μεταφορ. δὲ, περὶ διαθέσεως τῆς
 ψυχῆς, εὐάρεστος, προσφιλῆς,
 εὐφρόσυνος, χαρῶμενος, «καὶ
 ἡδίους ἔσεσθε ἀκούοντες,» θέ-
 λετε τὰ ἀκούσει μὲ χάριν Δη-
 μοσθ. καὶ ἐνταῦθα πολὺ ἂν
 ἡδίο ν πολεμοίην, ἦ)ε-
 λον πολεμεῖ μὲ πολὺ περισσο-
 έραν εὐχαρίστησιν.

⁵) Μυριάδων] Μυριάς.
 ἄδος. Πλήθος ἐκ δέκα χιλιά-
 δων,

ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους, ὅτι πολλοὶ
 61 τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἐκείνοις θαρ-
 ρεῖν, ὅταν ὀρώμεν ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως ἐννηνοχότας¹
 τὰς συμφορὰς, ὡς οὐδένες ἄλλοι πώποτε, καὶ τοῖς τε νόμοις
 καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμμένοντας οἷς ἐξ ἀρχῆς κατε-
 στησάμεθα, τοὺς δὲ μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμέ-
 νους ἀλλὰ διατεταραγμένους, καὶ τοὺς μὲν τὰς συμ-
 μαχίδας πολεῖς καταλαμβάνοντας, τοὺς δὲ τάναντία
 τούτοις πράττοντας, ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμό-
 ροις² ἀμφισβητοῦντας, τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθο-
 νοῦντας ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας. Ὡστε θαυμάζω
 τῶν μείζω συμμαχίαν ζητούντων ὧν³ οἱ πολέμιοι τυγ-
 χάνουσιν ἐξαμαρτάνοντες.

62 ~~7~~(κζ.) Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοθητῶν εἰπεῖν,
 ἡγοῦμαι πολλοὺς ἔσεσθαι τοὺς βουλομένους ἐπαμύνειν⁴

1) Ἐννηνοχότας] Φέρω οἱ πολέμιοι, τούτων ἂ οἱ πο-
 παρκατ. ἔφερον μελ. οἶσω ἀορ. λέμιοι.
 ἤνεγκα καὶ ἑ'. ἤνεγκον παρκατ.
 ἐνήνοχα, ὑπερσ. ἐνήνόχειν. Κυ-
 ρία σημ. τῆς λέξεως εἶναι τὸ
 βασιτάζω καθὼς τὸ Λατ.
 f e r o = ὑπομένω, ὑποφέρω,
 κ. τ. λ.

2) Ὀμόροις] ὁμόρος ὁ,
 ἢ καὶ ὁμόριος (ὁμοῦ, ὄρος) ὁ
 συνορεύων, ὁ γείτων.

3) Ὡν] ἡ γεν. ὧν ἐξαρτᾶ-
 ται ἐκ τοῦ συγγκρ. μείζω. Ὡν

4) Ἐπαμύνειν] Ἐπαμύ-
 νω μελ. υνω, μετὰ δοτικ. Ἐρ-
 χομαι εἰς βοήθειαν τινός, βοηθῶ.
 Ὀμ. Ἰλ. Ε. 685. «μῆ δὴ με
 ἔλωρ Δανκοῖσιν εἰσῆσαι, κείσθαι,
 ἀλλ' ἐπάμυνον» Σ, 99. 171 καὶ
 ἀλλαγῶ πολλάνικς ὅτε μὲν μετὰ
 δοτ. ὅτε δὲ ἄνευ πτωτικῶ Ἡγοῦ-
 μαί πολλοὺς ἔσεσθαι
 τοὺς βουλομένους ἐπαμύ-
 νειν ἡμῖν, φρονῶ, ὅτι θέλουσιν

ἡμῖν. Ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους¹, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσιν, ἀλλ' ὑπὲρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ὁτιοῦν ἂν ποιήσοντας· ἔπειτα τῶν ἄλλων πολέων ἔστιν ἄς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων ὥσπερ περὶ τῶν αὐταῖς βουλευταμένας· ἔτι δὲ 63 Διονύσιον τὸν τύραννον καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα² καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας³, καθ'

εἶσθαι πολλοὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μᾶς βοηθήσωσιν.

1) Πρῶτον μὲν Ἀθηναίους] Οἱ Θηβαῖοι τῶ ὄντι δις ἤδη πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης εἶχον ἀπκλωτρωθῆ τοὺς Ἀθηναίους διὰ τῆς ὑπερηφανίας καὶ φιλοδοξίας των. Καὶ οἱ λαοὶ δὲ τῆς Πελοποννήτου ἤρχιζον νὰ ἐπιθυμῶσι τὴν ἐπικράτησιν τῆς Σπάρτης. Καὶ τοὶ δὲ ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἦτο ἀντίσηλος τῆς Σπάρτης, ἐνόμιζεν ἐκυτὴν ἐνδιαφερομένην εἰς τὴν διατήρησιν τῆς διὰ τὴν ἀμιλλαν, τὴν ὁποίαν ἐνέβηλλεν εἰς τοὺς πολίτας τῆς τὸ παράδειγμα τοιοῦτου μεγάλου λαοῦ. Τὸ αἶσθημα τοῦτο ἦτο ἀμοιβαῖον μεταξὺ τῶν δύο πόλεων. Ἐπειδὴ ἐν ἔτει 404, ὅτε αἱ Ἀθῆναι ἐκυριεύθησαν ὑπὸ

τοῦ Λυσάνδρου, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπεποιήθησαν νὰ τὰς κατστρέψωσιν.

2) Αἰγυπτίων βασιλέα] Πιθκῶς ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Νεκτενεβός Β', ὅστις εἶχε συμμαχήσει μετὰ τοῦ Ἀγρησιλέου βασιλέως τῆς Σπάρτης, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐπαναχάγει εἰς τὸ καθήκον τοὺς ἐπαναστατήσαντας ὑπηκόους του.

3) Κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας] Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνεχῶς ἐξελαμβάνετο ἡ Ἀφρική, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῆς Ἀσίας· ἔθεν καὶ ὁ ῥήτωρ λέγει «καὶ τὸν Αἰγυπτίω» βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας» ὡς εἰ ἔλεγε «κατὰ τὴν Ἀφρικήν» διότι ἐν Ἀφρικῇ ὑπάρχει

ὅσον ἕκαστοι δύνανται, προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσου-
 τας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς οὐ-
 σίαις προέχοντας¹ καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας² καὶ
 τῶν βελτίστων πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μήπω
 συνεστήκασιν, ἀλλὰ ταῖς γ' εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας,
 ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων εἰκότως ἂν μεγάλας ἐλπί-
 δας ἔχοιμεν. †

729 (κῆ.) Οἶμαι δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἐν Πελο- 64
 ποννήσῳ καὶ τὸν δῆμον³, ἐν οἷόμεθα μάλιστα πολεμεῖν
 ἡμῖν, ποθεῖν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιμέλειαν. Οὐδὲν γὰρ
 αὐτοῖς ἀποστᾶσι γέγονεν ὧν προσεδόκησαν, ἀλλ' ἀντὶ
 μὲν τῆς ἐλευθερίας τὸναντίον ἀποβέβηκεν ἀπολέσαν-
 τες⁴ γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν
 πολιτῶν γεγονάσιν, ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς πολ-
 λὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμπεπτώκασιν, εἰθισμένοι δὲ 65
 τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφ' ἑτέρους ἵεναι⁵, νῦν τοὺς

ἢ Αἴγυπτος. Δ υ ν ἄ σ τ η ς =
 ἡγεμῶν, ἐξουσιαστής, βασιλεὺς,
 κύριος, κτλ.

¹) Τ οὺ ς τ α ῖ ς οὐ σί αι ς
 π ρ ο ἔ χ ο ν τ α ς] οἱ ὑπερέχον-
 τες κατὰ τὰ πλοῦτη (οἱ εὐπο-
 ρώτεροι).

²) Κ α ῖ τ α ῖ ς δ ὄ ξ αι ς
 π ρ ω τ ε ὑ ο ν τ α ς] καὶ οἱ ἔ-
 χοντες τὰ πρωτεῖα κατὰ τὴν
 ὑπόληψιν (οἱ εὐυποληπτότεροι).

³) Τ ὸ ν δ ῆ μ ο ν] Τὸ δη-
 μοκρατικὸν κέμμα.

⁴) Ἀ π ο λ ἔ σ α ν τ ε ς] Ὑ-
 παίνιττεται τὰς διχονοίας, αἱ
 ὁποῖα διήρουν τὰς πόλεις τῆς
 Πελοποννήσου καὶ πρὸ πάντων
 τὴν Κόρινθον, ὅπου ὁ λαὸς εἶχε
 σφάξει τοὺς ὀπαθεύς τῆς Λα-
 κεδαιμόνος.

⁵) Εἰ θ ι σ μ ἔ ν ο ἱ δ ῆ . . . ἵ ε ν α ἰ]

συνειθισμένοι δ' ἄλλοτε νὰ ἐκ-
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἄλλους ὀρώσιν ἐφ' αὐτοὺς στρατευομένους, καὶ τὰς στάσεις¹, ἅς ἐπυρθάνοντο πρότερον παρ' ἑτέροις οὖσας, νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν γιγνομένας. Οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσὶν² ὥστε μηδένα διαγνώσκει δύνασθαι τοὺς κάκιστα πράττοντας αὐτῶν· οὐδεμία γάρ ἐστι τῶν πόλεων ἀκέραιος³, 66

στρατεύωσι· μὲ ἡμᾶς ἐναντίον τῶν ἄλλων.

1) Στάσεις] Στάσις, ἐμφύλιος μάχη, διχόνοια, διχίσεις τοῦ πλῆθους πόλεός τινος ἢ τῶν μελῶν συστήματός τινος εἰς δύο μέρη, ὅ ἐστιν, εἰς δύο φατρίες. Θεόγν. 51. 779. Ἡροδοτ. 1,59,60. Ξενοφ. Ἑλλην. α'. «Ἐν Θάσῳ στάσεως γενομένης ἐκπίπτουσιν οἱ Λακωνισταί» ἀντὶ τοῦ ἐμφυλίου μάχης, διχοστασίας, Ἀπομν. δ'. στ'. 14 «Ἡ φίλους ἢ πόλιν εἰς στάσιν ἐμβάλλοντος,» εἰς διχόνοϊαν, σύγχυσιν, ταραχήν· καὶ Θουκυδ. «Ἐν στάσει εἶναι» ἔχειν φιλονικίαν, σύγχυσεις καὶ ταραχὰς ἀναμεταξύ αὐτῶν ὁ Πλάτ. ἐν Πολ. ε'. ὀρίζει οὕτω τὴν λέξιν· «Ἐπὶ μὲν τοῦ αἰκείου ἔχθρα στάσις, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου πόλεμος ὀνομάζεται.» Ἐν γένει ἀποστασία, ἐ-

πανάστασις, παράνομος συνάθροισις πολλῶν πρὸς κατόρθωσιν τοῦ πολιτικοῦ σκοποῦ τῶν μὲ βίβιν ὄπλων.

2) Οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσὶν]. Εἶναι δὲ τοσοῦτον ἴσσι πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὰς δυστυχίας.

3) Οὐδεμία γάρ ἐστι τῶν πόλεων ἀκέραιος, κτλ.] τουτέστιν, οὐδεμία πόλις ἐστὶ κακῶν ἀπείρατος. Εἰ δὲ καὶ ὑπολείπεται τις ἔτι ἀδλαθῆς οὕτως ἔχει τύχης, ὥστε ἐγγυὲς τῶν βλαψόντων κειμένη, ἂ μὴπω πέπονθει, ὅσον οὐκ ἤδη πείσσομαι προσδοκᾷ δεινά. Τὸ δὲ ἀκέραιος (παρὰ τὸ κεραῖζω) σωζόμενος μέχρι δεῦρο καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ, ἐπὶ τῇ σημασίᾳ τοῦ, ὁλόκληρος, ὃ δὴ καὶ συνημμένον ἐκ παραλήλου εὔρηται παρὰ τῷ Λου-

οὐδ' ἦτις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας, ὥστε
 τετμηθῆσαι¹ μὲν τὰς χώρας, πεπορθησθε δὲ τὰς πόλεις,
 ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀ-
 νατετράφθαι δὲ τὰς πολιτείας² καὶ καταλελύσθαι τοὺς
 νόμους, μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλή-
 67 νων ἦσαν. Οὕτω δ' ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ
 δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς
 πολεμίους δεδίασιν· ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν ὁμοιοῦσας
 καὶ τῆς παρ' ἀλλήλων εὐπορίας εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν³
 ἐλελύθασιν, ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας ἡ-
 διον ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερον αὐτῶν ἐκβάλοιεν
 ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον
 πράττοντες οὐδ' ἂν εὐρεῖν⁴ δέξαιντο μᾶλλον ἢ τὰ τῶν
 68 ἐχόντων ἀρελέσθαι· καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ
 τῶν βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους⁵· πλείους δὲ φεύγου-

κινῶ (Λούκ. ἡ ὄν- §. 33)
 «Ὁλόκληρος ἔτι καὶ ἀκέραιος
 νεκρός.» Ἡ αὐτὴ δὲ συνήθεια
 καὶ σύνθετον ἐσημάτισε παρὰ
 τὸ, ὅλος καὶ τὸ, ἀκέραιος,
 τὸ, ὀλάκερος.

¹) Τετμηθῆσαι] Τέμνω,
 παθ. γὰρ μέτ. τέμνομαι, δια-
 σχίζω, ἀποκόπτω, λεηλατῶ, κη-
 τερημόνω κτλ. ὥστε τε-
 τμηθῆσαι μὲν τὰς χώρας,
 ὥστε αἱ μὲν χώραι ἐλεηλατή-
 θησαν.

²) Ἀνατετράφθαι δὲ
 τὰς πολιτείας] ἀνετρά-
 ησαν αἱ κυβερνήσεις.

³) Ἀμιξίαν] Ἀμιξία, ἀ-
 κοινωνία, ἀπροσμιξία, κτλ.

⁴) Εὐρεῖν] Νοητέον τὸ
 τῶν ἀρχόντων.

⁵) Ἐπὶ τῶν βωμῶν
 σφάττουσιν ἀλλήλους.]
 Τὰς σφαγὰς δηλῶς ἐστὶ λέγων
 ἐνταῦθα τὰς ἐν Κορίνθῳ συμ-
 βάσας τῷ 399 π. Χ. περὶ ὧν
 ὁ Ξενοφῶν (Ἑλλην. Δ, δ', 3)

σι¹ νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ ἀπάσης τῆς Πελοπόννησου. Καὶ τοσοῦτων ἀπρηριθμημένων κακῶν πολὺ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν οὐκ ἐνταῦθα συνδεδράμηκεν. Ὡν 69 οἱ μὲν ἤδη μεστοί² τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ δὲ διὰ ταχέων ἐμπλησθήσονται, καὶ ζητοῦσί τινα τῶν παρόντων πραγμάτων εὐρεῖν ἀπαλλαγὴν. Μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτοὺς μενεῖν ἐπὶ τούτοις· οἵτινες γὰρ εὖ πράττοντες ἀπεῖπον, πῶς ἂν οὗτοι κακοπαθοῦντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν; ὥστ' οὐ μόνον ἦν μαχόμενοι νικήσωμεν, ἀλλὰ καὶ ἡτυχήαν ἔχοντες περιμερίνωμεν, ὅψεσθ' αὐτοὺς μεταβαλλομένους καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν αὐτῶν εἶναι νομίζοντας. Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω τοιαύτας.

λέγει ταῦτα, «Ὡς δὲ ἐγνώσθη τὸ πᾶγμα, εὐθὺς ἔξευγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν πρὸς τὰ ἀγέλματα τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς βωμούς· ἐνθα δὴ οἱ ἀνσιώτατοι καὶ παντῆλασι μὴδὲν νόμιμον φρονούντες, ἔτραπτον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς· ὥστ' ἐνίοις καὶ τῶν οὐ τυπτομένων, νομίμων δ' ἔντων ἀνθρώπων, ἀδημονῆσαι τὸς ψυχᾶς, ἰδόντας τὴν ἀσέβειαν.»

³) Π λ ε ῖ ο υ ς δ ἔ φ ε ὑ γ ο υ σ ι] Πεντακοσίους φησὶν ὁ Σικελιώτης Διόδωρος (ΙΔ,

στ.) φυγαδευθῆναι πολίτας Κορίνθου ἐν τῇ προειρημένῃ στάσει.

⁴) Μ ε σ τ ο ῖ] Μεστός, πλήρης καὶ τροπικ. χορτάτος, ὑπερ-εμπλησθείς· βαρυνθείς τι μετὰ γενικ. ἀλλὰ καὶ μετὰ μετοχῆς· «Ἐπειδὴ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν,» ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθη, ἐκουράσθη; ἐβαρέθη ὑβρίζων, ἀγανακτῶν. «Ὀπηνίκα τοὺς Ἀθηναίους ἐώρα μεστὸς ὄντας αὐτοῦ καὶ περιορῶντας,» Πλούταρχος ὡς τὸ τῆς συνηθείας ἐχόρτασα πλέον νὰ τὸν βλέπω. (μεστός, παρὰ τό, ἔδω, ἐστός, προτάξει τοῦ μ.)

- 70 (κθ'.) Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ ποιῆσαι τι τῶν προσταττομένων, ὥστ' εἰ μηδὲν γίγνοιτο τούτων μηδὲ βοηθείας μηδ' ἀμύθηθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῦεν ἡμᾶς, οἱ δὲ περιορῶεν¹⁾, οὐδ' ἂν οὕτω μεταγνοίην²⁾, ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναιμι πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. Αἰσχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, οἷτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων³⁾, ὡς ἀδίκως Μεσσηνίους ἀφείλοιο τὴν χώραν, εἴτ' ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων καὶ προσηκόντως ἡμεῖς παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαιμὲν τι περὶ αὐτῆς.
- 71 Τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ποιητέον, σκεπτέον⁴⁾ δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἐλέγξομεν ψευδεῖς ὄντας⁵⁾, ἀλλὰ τοιοῦτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχίσομεν ὥστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν. (λ'.) Οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲν συμβῆσεσθαι δεινότερον τῶν νῦν παρόντων, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα βουλευέσθαι καὶ πράξειν, ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς· ἂν δ' ἄρα ψευσθῶμεν τῶν ἐλπίδων καὶ παντα-

¹⁾ Οἱ δὲ περιορῶεν] ταδικάσωμεν τοὺς προγόνους ἄλλοι δὲ ἤθελον μᾶς παρ- ἡμῶν. βλέπει.

²⁾ Μεταγνοίην] Μετα- τοῦ σκέπτομαι. Δι' ὃ πρέπει γιγνώσκω, μεταβάλλω τὴν γνώ- νὰ σκεφθῆ τις, ἢ νὰ παρατη- μὴν, ἢ ἀπόφρασι. ρσῆν.

³⁾ Εἴτε καταγνοίημεν ⁵⁾ ὄντας] κατηγ. μτχ. ἐκ τῶν προγόνων] καὶ ἂν κα- τοῦ ἐλέγξομεν.

χόθεν ἐξειργώμεθα¹ καὶ μηδὲ τὴν πόλιν ἐτι δυνώμεθα διαφυλάττειν, χαλεπὰ μὲν ἐστίν, ἃ μέλλω λέγειν, ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παρρησιάσασθαι² περὶ αὐτῶν. Καὶ γὰρ ἐξαγγελθῆναι τοῖς Ἑλλησι καλλίω ταῦτ' ἐστὶ καὶ μάλλον ἀρμόττοντα τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν ὧν ἐνιοί τινες³ ὑμῖν συμβουλεύουσιν.

(λα΄.) Φημὶ γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γονέας τοὺς ἡμε- 73
τέρους αὐτῶν καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τοὺς μὲν εἰς Σικελίαν⁴, τοὺς δ' εἰς Κυρήνην⁵, τοὺς δ' εἰς τὴν ἡ-

¹) Ἄ ν δ' ἄ ρ α ψ ε υ σ θ ῶ -
μ ε ν ἐ ξ ε ι ρ γ ῶ μ ε θ α]
ἂ ν δ' ἴ σ ω ς ἀ π ο τ ῦ χ ω μ ε ν τ ῶ ν ἐ λ -
π ῖ δ ῶ ν, καὶ ἄ ρ' ὅ λ ω ν τ ῶ ν μ ε ρ ῶ ν
ἀ π ο κ ρ ο ῦ ῶ μ ε θ ε ς.

²) Π α ρ ρ η σ ι ἄ σ α σ θ α ι]
Π α ρ ρ η σ ι ἄ ζ ο μ α ι, μ ε σ. ἀ π ο θ ε τ.
Π ρ ἄ τ τ ω, κ ρ ῖ ν ω, ἢ ὀ μ ι λ ῶ ἀ φ ι -
ο π ρ ο σ ῶ π ω ς, π α ρ ρ η σ ι ἄ, ἐ λ ε υ -
θ ε ρ ῶ ς, θ α ρ ρ ο ῦ ν τ ω ς, Ξ ε ν. Κ υ ρ.
Π α ἰ δ. ἐ. γ'. 5, «Π ο λ λ ἄ ἐ π α ρ ρ η -
σ ι κ ἄ μ ε θ ε ς π ρ ὸ ς ἄ λ λ ἡ λ ο υ ς,»
μ ε τ ἄ θ ἄ ρ ρ ο υ ς καὶ ἐ λ ε υ θ ε ρ ῖ α ς (ὃ
ἐ σ τ ῖ ν, ἄ ν ε υ τ ῖ ν ὸ ς ε ὄ β ο ῦ) ὀ μ ι λ ῆ -
σ α μ ε ν, καὶ εἰ ς Ἄ γ η σ ῖ λ. ἰ ἄ. 5
«Τ ῶ ν π α ρ ρ η σ ι ἄ ζ ο μ ῆ ν ο ῦ ν ο ὔ δ ἔ ν α
ἤ χ θ ρ α ῖ ν ε ν,» ἀ φ' ὅ σ ο υ ς ὀ μ ι λ ο ῦ σ κ ν
π α ρ ρ η σ ι ἄ, φ α ν ε ρ ἄ, ἐ λ ε υ θ ε ρ ῶ ς,
κ α ν ἔ ν α δ ἔ ν ἤ χ θ ρ ε ῦ ε τ ο.

³) Ἐ ν ι ο ἰ ἵ τ ῖ ν ε ς] Ἐ ν ι ο ἰ τ ῖ -
ν ε ς ἐ σ τ ῖ ν ο ὔ δ ἔ ν ἕ τ ε ρ ο ν ἢ α ὔ τ ὸ τ ὸ,
Ἐ ν ι ο ἴ τ ῖ ν ε ς (τ ο ῦ, ο ἴ τ ῖ ν ε ς ἀ ν τ ῖ
τ ο ῦ ἀ π λ ο ῦ, ο ἴ, λ α μ β α ν ο μ ῆ ν ο υ,)
τ ο υ τ ἔ σ τ ῖ ν εἰ ς ἰ ν ο ἴ τ ῖ ν ε ς.

⁴) Σ ι κ ε λ ῖ α ν] Ο ἱ Σ π α ρ -
τ ῖ ἄ τ α ι καὶ ἐ ν γ ἔ ν ε ι ο ἴ Ἑ λ λ ἡ ν ε ς
ἔ σ χ ο ν σ υ ν ε χ ε ῖ ς σ χ ἔ σ ε ς π α ν τ ὸ ς
εἰ δ ο υ ς, ὡ ς γ ν ω σ τ ὸ ν ἄ λ λ ω ς τ ε
καὶ ἐ κ τ ῆ ς ἱ σ τ ο ρ ῖ α ς, μ ε τ ἄ τ ῆ ς
Σ ι κ ε λ ῖ α ς καὶ Ἰ τ α λ ῖ α ς, π ρ ὸ π ἄ ν -
τ ω ν τ ο ῦ μ ε σ η μ ἔ ρ ῖ ν ο ῦ μ ἔ ρ ο υ ς
α ὔ τ ῆ ς, ὅ π ε ρ ἐ κ α λ ε ῖ τ ο μ ε γ ἄ λ η
Ἑ λ λ ἄ ς.

⁵) Κ υ ρ ῆ ν η ν] Κ υ ρ ῆ ν η, π ὸ -
λ ῖ ς ἀ ρ χ α ῖ α καὶ π ε ρ ῖ φ η μ ο ς τ ῆ ς
Λ ι δ ῦ ς η ς, ἀ π ο ἰ κ ῖ α ἐ λ λ η ν ῖ κ ῆ, π α -
τ ῖ ς δ ἔ τ ο ῦ φ ι λ ο σ ὄ φ ο υ Ἄ ρ ι -
σ τ ῖ π π ο υ, μ α θ η τ ο ῦ τ ο ῦ Σ ω κ ρ ἄ -

πειρον¹, ἄσμενοι δ' αὐτοὺς ἅπαντες οὗτοι δέξονται καὶ
 χώρα πολλῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὸν βίον εὐπο-
 ρίαις², οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὧν εὖ πεπόνθασιν, οἱ
 δὲ κομιεῖσθαι³ προσδοκῶντες ὧν ἂν προὔπάρξωσιν, ὑπο-
 74 λειφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους⁴ κινδυ-
 νεύειν τῆς μὲν πόλεως ἀφῆσθαι καὶ τῶν ἄλλων κτη-
 μάτων, πλὴν ὅσ' ἂν οἰοί τ' ὤμεν ἀπενέγκασθαι⁵ μεθ'
 ἡμῶν αὐτῶν, καταλαβόντας δὲ χωρίον, ὅτι ἂν ἐχυρώ-
 τατον ἦ καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμφορώτατον, ἄγειν καὶ
 φέρειν⁶ τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-
 ταν, ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμετέρων ἀμφισβητοῦν-
 75 τες. Καὶ ταῦτ' ἂν τολμήσωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν,
 ὄψεσθε τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας ἰκετεύοντας καὶ δεομέ-

τους, τοῦ ποιητοῦ Καλλιμάχου,
 τοῦ γεωμέτρου Ἐρατοσθένους
 καὶ τοῦ φιλοσόφου Καρνεάδου.
 Ὀνομάζεται σήμερον Κυρέν,
 ἢ Γκρενάχ. Ἐκεῖτο 15 χιλιο-
 μετρα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, πρ'
 ἢ εἶχε λιμένα καλούμενον Ἀ-
 πολλωνίαν.

¹) Ἡπειρον] ἐν τῇ Ἀ-
 σιατικῇ Ἡπειρον.

²) Δέξονται καὶ χώρα
 πολλῇ. εὐπορίαις]
 Ὁ νοῦς, δέξονται χρηροῦντες
 χώραν πολλήν, εἷς τε οἴκησιν
 δηλαδὴ καὶ γεωργίαν, καὶ τὰς
 ἄλλας εὐπορίας τοῦ βίου.

³) Κομιεῖσθαι] Ἐνταῦθα
 ἐπαληθεύειν τὸ χάριν.

⁴) Ἀπενέγκασθαι] Ἀ-
 ποφέρω, σιμ. πέρνω τι καὶ
 φέρω μακράν, ἀποκτῶ, κερδαί-
 νω, μεταφέρω, φέρω τι ἀπὸ τό-
 που εἰς τόπον, παράγω, πληρό-
 νω ὡς φόρον, δίδω δασμῖν, κτλ.

⁵) Ἄγειν καὶ φέρειν]
 = ἀρπάζειν, λεηλατεῖν, αἰχμη-
 λωτίζειν ἀνθρώπους, κτήνη καὶ
 πᾶν κινήτὸν πρᾶγμα. Ἡρδ. 1, 88
 καὶ Πλουτρχ. Λουκλ. 31 «ἄγειν
 καὶ φέρειν χρήματα καὶ λείαν»
 τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ Βιργλ. Αἰν.
 Β', 373. «ἄγειν καὶ κείειν.»

νους ἡμῶν Μεσσήνην ἀπολαβεῖν καὶ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην.

(λβ'.) Ποῖα γὰρ ἄντων πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοιοῦτον πόλεμον ὑπομείνειεν, οἷον εἰκὸς γενέσθαι βουληθέντων ἡμῶν; τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν καὶ δείσειαν στρατόπεδον συνιστάμενον¹ τιαυτὰ μὲν διαπεπραγμένον, δικαίως τοῖς αἰτίαις τούτων ὠργισμένον, ἀπενενοημένως δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον, καὶ τῷ μὲν σχο- 76 λῆν ἄγειν καὶ μηδὲ περὶ ἐν ἄλλο διατρίβειν ἢ περ τὸν πόλεμον τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὠμοιωμένον, ταῖς δ' ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοιοῦτον, οἷον ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν συντάξειεν, ἔτι δὲ μηδεμιᾶ πολιτεία τεταγμένη χρώμενον ἀλλὰ θουραυλεῖν² καὶ πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον καὶ ῥαδίως μὲν ὄμορον οἷς ἂν βούληται γιγνόμενον, τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς τὸν πόλεμον συμφέροντας πατρίδας εἶναι νομίζον; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων μόνον 77 ῥηθέντων τούτων καὶ διασπαρέντων³ εἰς τοὺς Ἕλληνας

¹) Τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν . . . συνιστάμενον] Ποῖα δὲ δὲν ἤθελον μείνει ἐκστρατιτικοὶ καὶ δὲν ἤθελον φοβηθῆ στρατεύμα συναγέει.

²) Θουραυλεῖν] κυρίως μὲν τὸ ἔξω τοῦ εἴκου ἐν ὑπαίθρῳ καὶ πρὸ τῆς θύρας αὐλιζεσθαι, μεταφορικῶς δὲ, ἐπὶ πο-

λέμου, τὸ περιέρχεσθαι τὴν χώραν, καὶ μηδεμιᾶ πόλει ἐγκατετάχθαι· εἴη δ' ἂν πως καὶ τὸ γαλλιστὶ λεγόμενον bivouaquer.

³) Διασπαρέντων] Διασπείρω, μελ. ερῶ. Διαδίδω, διασκορπίζω, διασπείρω κατὰ μετρ. ἐκ τοῦ σπείρω, ὡς Ξενοφ. «Τὸν λόγον, τὴν φήμην.»

εἰς πολλήν ταραχήν καταστήσεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ἔτι δὲ μᾶλλον, ἦν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶμεν. Τίνα γὰρ οἰηθῶμεν αὐτοὺς γνώμην ἔξειν, ὅταν αὐτοὶ μὲν κακῶς πάσχωσιν, ἡμᾶς δὲ μηδὲν δύνωνται 78 ποιεῖν; καὶ τὰς μὲν αὐτῶν πόλεις ἴδωσιν εἰς πολιορκίαν καθεστηκυίας, τὴν δ' ἡμετέραν οὕτω διεσκευασμένην¹ ὥστε μηκέτι τῇ συμφορᾷ ταύτῃ περιπεσεῖν; ἔτι δὲ τὴν τῶν σωμάτων τροφήν ἡμῖν βραδίαν οὔσαν ἔκτε τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου γιγνομένων, αὐτοῖς δὲ χαλεπήν διὰ τὸ μὴ ταῦτόν εἶναι στρατόπεδόν τε τοιοῦτον διοικεῖν καὶ τοὺς ὄχλους τοὺς ἐν 79 ταῖς πόλεσι διατρέφειν; ὃ δὲ πάντων ἄλγιστον ἐκείνοις, ὅταν τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους² ἐν πολλαῖς εὐπορίαις πυθάνωνται γεγενημένους, τοὺς δ' αὐτῶν ὀρῶσι καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγκαίων ἐνδεδεῖς ὄντας, καὶ μηδ' ἐπικουρῆσαι³ δύνωνται τοῖς κακοῖς τούτοις, ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν τὴν χώραν τὰ σπέρματα προσαπολλύωσιν, ἀργὸν δὲ περιορῶντες⁴ μηδένα χρόνον ἀν-

1) Διεσκευασμένην Διασκευάζω· ἐτοιμάζω, διατάττω, ιευθετῶ, βάνω τι εἰς καλήν τάξιν.

2) Τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους] πρὸς τοὺς μικρῶ πρόσθεν §. 31. γονέας, παῖδας, καὶ γυναῖκας τὴν ἀναφορὰν ἔχει, οἱ πρὸς τοῖς ἐν Σικελίᾳ Κυ-

ρήνη τε καὶ ἠπειρῶ ἐν πάσαις ταῖς περὶ τὸν βίον εὐπορίαις δικάζειν ἔμελλον.

3) Ἐπικουρῆσαι] βοηθῆσαι.

4) Ἀργὸν δὲ περιορῶντες] ἔξυπ. ἡ μετχ. οὔσαν. Τοιαύτη ἔλλειψις τοῦ εἰμί παρατηρεῖται οὐχὶ σπανίως καὶ

ταρκεῖν οἰοί τ' ὤσιν. (λγ') 'Αλλὰ γὰρ' ἴσως ἀθροισθέν-80
 τες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι στρατόπεδον παρακολουθή-
 σουσι καὶ κωλύουσιν ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν αὐτούς¹.
 Καὶ τί ἂν εὐξαιμέθα μᾶλλον ἢ λαβεῖν πλησιάζοντας
 καὶ παρατεταγμένους καὶ περὶ τὰς αὐτὰς δυσχωρίας² ἡ-
 μῖν ἀντιστρατοπεδεύοντας ἀνθρώπους ἀτάκτους³ καὶ
 μιγάδας⁴ καὶ πολλοὺς ἄρχουσι χρωμένους; οὐδὲν γὰρ
 ἂν πολλῆς πραγματείας δεήσειεν, ἀλλὰ ταχέως ἂν αὐ-
 τοὺς ἐξανηγάσαιμεν ἐν τοῖς ἡμετέροις καιροῖς ἀλλὰ
 μὴ τοῖς αὐτῶν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

εἰς τὰ ῥήματα, τυγχάνω, δια-
 τελεῶ, διαγίγνομαι, ὀρῶ, περι-
 ορῶ, λαμβάνομαι, ἀποφαίνομαι,
 ἀποφαίνω συμβαίνω, καταλαμ-
 βάνω, εὐρίσκω καὶ ἔοικα. Γοργ.
 502 B. «εἰ δέ τι τυγχάνει ἀ-
 ληθές καὶ ὠφέλιμον» (ὄν). Ξεν.
 Ἄπμν. I. IV. 2. «ἀνυπόδυτός
 τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς» (ὄν)
 II. VIII. 6. «ἀνέγκλητον δια-
 γίγνεσθαι» (ὄντ)· καὶ ἐνταῦθα
 ἄργον δὲ περιορῶντες
 (οὐσαν τὴν χώραν). Ἄργον =
 ἀκαλλιέργητον.

1) Ἄλλὰ γὰρ] τὸ πλήρες
 ἔστιν· ἀλλὰ σφάλλομαι· ἴσως
 γὰρ ἀθροισθέντες. Ὁ Βόλτριος
 καλεῖ τοῦτο ἀνθυποφοράν.

2) Παρακολουθήσουσι
 καὶ... κακῶς ποιεῖν αὐ-

τούς] θέλουσιν ἀκολουθήσε
 ἡμᾶς κατὰ πόδας καὶ θέλουσι
 μᾶς ἐμποδίζει τοῦ νὰ τοὺς κκ-
 κοποιῶμεν.

3) Δυσχωρίας] Δυσχω-
 ρία, στενότης τόπου, ἤτοι δύσ-
 κολος ιδιότης καὶ θέσις ἐνὸς
 τόπου, κακὸς τόπος, κακοτοπιᾶ.

4) Ἀτάκτους] Ἄτακτος
 ἐντθ. ἐν. ὅστις δὲν εἶναι βαλμέ-
 νος εἰς τάξιν, εἰς ἀράδαν· ὅστις
 δὲν ἔχει στρατιωτικὴν τάξιν·
 εἶναι χωρὶς τακτικῆν.

5) Μιγάδας] Μιγάς, ἄδος,
 ὁ ἡ, = μειμιγμένος, ἀνκατωμέ-
 νος, συγκεχυμένος, ἀνευ ἐκλο-
 γῆς, Εὐριπ. ἀντίθ. τῷ λογάς,
 ἄδος, ὁ, ἡ = ἐκλεκτός, ἐκλε-
 λεγμένος, διαλεγμένος, κατ' ἐκ-
 λογὴν συναγμένος.

- 81 (λδ'.) 'Επιλίποι δ' ἄν τὸ λοιπὸν' μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς ἐσομένας λέγειν ἐπιχειρήσαιμεν. Ἐκεῖνο δ' οὖν πᾶσι φανερόν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων διενηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι τὴν πολιτείαν ὁμοίαν κατεστητάμεθα στρατοπέδῳ καλῶς διοικουμένῳ καὶ πειθαρχεῖν ἐθέλοντι τοῖς ἄρχουσιν. Ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο ποιήσωμεν, ὁ μιμησαμένοις ἡμῖν' συνήνεγκεν, οὐκ ἄδηλον, 82 ὅτι ῥαδίως τῶν πολεμίων ἐπικρατήσομεν. (λέ.) Ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς οἰκιστὰς ταυτησὶ τῆς πόλεως γενομένους, ἔτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον ἔχοντες, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν¹. Καλὸν οὖν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπταίκαμεν², πειραθῆναι τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀνα-

1) 'Επιλίποι δ' ἄν τὸ λοιπὸν] Δὲν εὐαταὶ δὲ νὰ ἐπιρ- κίση το ἐπίλοιπον.

2) Ἦν οὖν εἰλικρινὲς... ὁ μιμησαμένοις ἡμῖν κτλ.] ὁ νεῦς, μικρὸν ἀνωθεν ἀνολαβοῦσι, Τούτῳ δι- φέρομεν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν πολιτεία ὁμοί- ωτο στρατοπέδῳ, τουτέστιν ἐμι- μεῖτο, καὶ εἰρήνης οὔσης, στρα- τόπεδον καλῶς διοικούμενον. Ἐὖν οὖν νῦν πολεμοῦμενοι

ποιήσωμεν εἰλικρινῶς καὶ ἀλη- θῶς τοῦτο, οἷ ἡ μίμησις ἐν τοῖς πρόσθεν χρόοις ἡμᾶς ὠφέλησε καὶ πρέχειν τῶν ἄλλων Ἑλ- λήνων ἐποίησε, δηλον ὅτι νι- κήσωμεν τοὺς ἡμῖν πολεμοῦντας.

3) Ἐκράτησαν] Κρα- τέω, ὡ μετὰ γενικ. σημ. ἔχω κράτος, ἐξουσίαν, δύναμιν, κυ- ριότητᾳ ἐπὶ τι' ἐνεργῶ, ἐκτελεῶ καὶ ἐντεῦθεν δεσπόζω, κυριεύω, ἐξουσιάζω.

4) Προσεπταίκαμεν]

λαβεῖν, ἄς πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες. Πάντων δ' 83
 ἂν δεινότατον ποιήσαιμεν, εἰ συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκ-
 λιποῦσι τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευ-
 θερίας, ἡμεῖς μὴδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας
 ἀφίσθαι τῆς πόλεως τολμήσαιμεν, ἀλλὰ θέον' ἡμᾶς
 παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς ἄλλοις παρέχειν,
 μὴδὲ μιμήσασθαι τὰς ἐκείνων πράξεις ἐθελήσαιμεν.
 Ἔτι δὲ τούτου καταγελαστότερον², εἰ Φωκαεῖς³ μὲν, 84
 φεύγοντες τὴν βασιλείωσ τοῦ μεγάλου δεσποτεῖαν, ἐκ-
 λιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς Μασσαλίαν ἀπώκησαν, ἡμεῖς
 δ' εἰς τοσοῦτον μικροφυχίας ἔλθοιμεν, ὥστε τὰ προσ-
 τάγματα τούτων ὑπομείναιμεν, ὧν ἄρχοντες ἅπαντα
 τὸν χρόνον διατελέσαμεν. (λς'.) Χρῆ δὲ μὴ τὴν ἡμέ- 85
 ραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς⁴ διατρίβειν, ἐν ἣ δεήσει χω-
 ρίζειν τοὺς οἰκειοτάτους ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπ' ἐκεί-

Προσπταῖω, μέλ. αἰσω, πταῖω, ταγελαστότερον] ποιή-
 προσκόπτω' μεταφορ. σφάλλω, σαιμεν ἂν, ἀπὸ κοινοῦ, ἐκ τοῦ
 κίνω ἐν ἀμάρτημα' ἐξαιρετι- προηγησαμένου.
 κῶς ἐν πολέμῳ (ὡς ἐντχῦθα), ³) Φωκαεῖς] οἱ κάτοικοι
 ἀντὶ τοῦ νικῶμαι· «ναυ- τῆς Φωκίης, πόλεως χειμένης
 μαχίῃ προσπταῖται.» Ἡροδτ. ἐπὶ τῆς Ἴονικῆς παραλίας τῆς
 9,107, ἦτοι δυστυχήσαι· ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μετηνάστευσαν
 ναυμαχίᾳ Ἐπειδὴ προ- διὰ τὰ ἀποφύγωσι τὸν δεσποτι-
 σεπταίκαμεν=ἀροῦ ἠττή- σμῶν τοῦ Κύρου· τούτων ἀποι-
 θημεν. κία ἴδρυσε τὴν Μασσαλίαν ἐν

¹) Δέον] ἐνῶ πρέπει, ἐπει-
 δὴ πρέπει, ἢ ἔπρεπεν.

ἔτει 550 π. Χ.
⁴) Ψυχαῖς] ψυχῇ, ὁ νοῦς,

²) Ἔτι δ' ἠφροσύνησ καὶ ἐκείνων ἀπὸ τοῦ ἡστυποῦτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς
 ἐκείνων ἀπὸ τοῦ ἡστυποῦτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

- νους τοὺς χρόνους εὐθύς ἀφορᾶν, ἐν οἷς περιγενόμενοι¹ τῶν ἐχθρῶν ἀνορθώσομεν μὲν τὴν πόλιν, κομιούμεθα² δὲ τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν, ὅτι νῦν μὲν ἀδίκως δεδυστυχήκαμεν, τὸν δὲ παρελθόντα
- 86 χρόνον δικαίως τῶν ἄλλων πλέον ἔχειν ἤξειοῦμεν. Ἐχει δ' οὕτως. Ἐγὼ τούτους εἶρηκα τοὺς λόγους, οὐχ ὡς δέον ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν, οὐδ' ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνούσης ἐν τοῖς πράγμασι σωτηρίας, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμῶν προτρέψασθαι τὰς γνώμας, ὡς καὶ ταύτας τὰς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινότερας τούτων ὑπομενετέον³ ἡμῖν πρὶν ὑπὲρ Μεσσήνης ποιήσασθαι συνθήκας, οἷας κελεύουσιν ἡμᾶς.
- 87 (λζ'.) Οὐχ οὕτω δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑμᾶς παρεκάλουν⁴, εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐώρων ἐξ ὧν μὲν ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ βεβαίαν γενησομένην, ἐξ ὧν δ' ἔτι οἱ τινες συμβουλεύουσιν οὐ μόνον αἰσχροὺς ἐσομένην

¹) Ἐν οἷς περιγενόμενοι] καθ' οὗ, ἀφοῦ νικήσωμεν.

²) Κομιούμεθα] Κομίζω. Ἄπτ. κομιῶ, μέσ. κομιούμαι=φέρω τι εἰς ἐμυκτὴν, ἀπολαμβάνω, κερδαίνω ἢ ξανκκερδαίνω, ξανκποκτῶ τι, Ἀριστοτ. Ὅρν 552 «ὡς ζῆν» οὐκ ἄξιον ἡμῖν, εἰ μὴ κομιούμεθα παντὶ

τρόπῳ τὴν ἡμετέραν βουλεύειν,»
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου
 Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς
 καρπούμα, ἀπολαμβάνω ἀπὸ πόν.

τινες, Δημοσθ. «τῆς φιλανθρωπίας τοὺς καρποὺς κεκόμισθε.» Κομιούμεθα δὲ τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, =θέλομεν δ' ἀποκλύσει τοὺς συγγενεῖς μας.

³) Ὑπομενετέον] ῥημ. ἐπιθ. τοῦ ὑπομένω πρέπει νὰ ὑπομένη, νὰ προσμένη.

⁴) Παρεκάλουν] παρετρέπον, διήγειρον, προέτρεπον.

ἄλλ' οὐδὲ χρόνον οὐδένα παραμενοῦσαν. Ἦν γὰρ παρακατοικισώμεθα¹ τοὺς Εἰλωτας καὶ τὴν πόλιν ταύτην περιῖδωμεν αὐξήθεισαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν παραχαῖς καὶ κινδύνοις διατελοῦμεν ὄντες; ὥσθ' οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι λελήθασιν αὐτοὺς τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιοῦντες², τὸν δὲ πόλεμον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες. (λη'.) 88

Ἦδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην, ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν· οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι προστάττωσί τι παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνωνται³ καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερώσι, καὶ τού-

¹) Πα ρ α κ α τ ο ι κ ι σ ῶ -
μεθα] παρκατοικίζω, πλησίον
ἢ εἰς τὴν γειτονίαν τινὸς φέρω
ἄλλον τινὰ καὶ βάλλω νὰ κα-
τοικήσῃ. Πα ρ κ α τ ο ι κ ι σ ῶ -
μεθα τοὺς Εἰλωτας=νὰ
κατοικήσωσι παρ' ἡμῖν (πλησίον
μας, μαζὴ μας) οἱ Εἰλωτες.

²) Τ ἦ ν μ ἔ ν εἰ ρ ῆ ν η ν
ὀ λ ί γ α ς ἡ μ ἔ ρ α ς ἡ μ ῖ ν
π ο ι ο ῦ ν τ ε ς] Σημείωσα: τὸ
ἐνεργητικὸν ἐνταῦθα, ποιοῦν-
τες τὴν εἰρήνην, διαφέρον
τοῦ κατ' ἀρχὰς §. δ'. εἰρημένου
κατὰ μέσῃ διαθέσιν «ὡς χρῆ
Μεσσήνην ἀφέντας, ποιήσασθαι
τὴν εἰρήνην.» Εἰκότως ἐκεῖ μὲν

μονίους τὴν ἀναφορὰν ἔχει τὸ
ῥῆμα, ἑαυτοῖς τὴν εἰρήνην
ποιοῦντας· ἐνταῦθα δὲ ἕτερον
παρ' αὐτοὺς πρόσωπον εἰσὶν οἱ
σύμμαχοι οἱ ποιοῦντες αὐτοῖς
τὴν εἰρήνην. Τὸ δὲ, ὀλίγας
ἡμέρας, ἀντὶ τοῦ, ἐν ὀλίγαις
ἡμέραις, τῶν Ἀττικῶν εἶναι
φησιν ὁ Περσικιανὸς (Βιβλ. ΙΗ,
σελ. 1191), ἕτερον ἐκ μὴ σω-
ζομένου δράματος Ἀριστοφάνους
παρεχόμενος μαρτύριον. Ἀττι-
κίζει ἄρα καὶ ἡ συνθήκη, ἥνικα
λέγει, ὀλίγας ἡμέρας ἐ-
κράτησεν ἡ εἰρήνην.

³) Τ ἦ ς χ ῶ ρ α ς ἀ π ο τ ἔ -
μ ν ω ν τ α ι] Τὸ πλήρες, ἀπὸ
τῆς χώρας, ἡμῶν τῆν ἑλπίδων

τους μὲν κατοικίζωσιν εἰς ταύτην, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν ὄντων ἀποστερῶσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς εἰς ὀνειδῆ 89 καλίστῳσιν¹; ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ τούτων οὐ μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους οἶμαι προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν· πολὺ γὰρ κρείττον ἐν ταῖς δόξαις αἷς ἔχομεν τελευτῆσαι τὸν βίον μᾶλλον ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις, ἃς ληψόμεθα ποιήσαντες, ἃ προστάττουσιν ἡμῖν. "Ὀλωσ δ' εἰ δεῖ μὴδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, αἰρετώτερον² ἡμῖν ἐστὶν ἀναστάταις γενέσθαι μᾶλλον ἢ καταγελάστοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τηλικούτοις βεβιωκότας δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς "Ἐλλησιν, ἢ παντάπασιν ἀνηρῆσθαι³ μὴδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου⁴ ποιησαμένους.

90 (λθ'). "Ἀχρὴ διαλογισαμένους⁵ μὴ φιλοψυχεῖν⁶, μὴδ'

τοῖς· τὸ δὲ, ἐκυτοῖς, διὰ τὴν τοῦ ῥήματος μεσότητα.

1) Ἀλλὰ καὶ πρὸς... ὀνειδῆ καθίστῳσιν;] ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων κακῶν μᾶς ἐμβάλλουσι εἰς ἀτιμίαν. "Ὀνειδος = μέμψις, ἀτιμία, ὕβρις, ἀδοξία, αἰσχος, κτλ.

2) Αἰρετώτερον] προ- κριτότερον, ἐπιθυμητότερον.

3) Δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ... ἀνηρῆσθαι] πρέπει ἐν

ἐκ τῶν δύο, ἢ νὰ ἦναι πρῶτοι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἢ ὀλωσ; διόλου γὰρ καταστραφῶσι.

4) Καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου, κτλ.] ν' ἀποθάνωσιν ἐνδόξως.

5) "Ἀχρὴ διαλογισαμένους]. Ταῦτα πρέπει ἀφοῦ συλλογισθῶμεν.

6) Φιλοψυχεῖν] φιλοψυχέω = φιλοζώω, ἀγαπῶ τὴν ζωὴν, ἀγαπῶ γὰρ ζῆσω.

ἐπακολουθεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμαις, ὧν ἡγεῖσθαι πρότερον ἤξιοῦμεν, ἀλλ' αὐτοὺς σκεψαμένους¹ ἐλέσθαι μὴ τὸ τούτοις ῥᾶστον², ἀλλ' ὃ πρέπον ἔσται τῇ Λακεδαιμόνι καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἡμῖν. Περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν οὐχ ὁμοίως ἅπασι βουλευτέον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς ἕκαστοι τοῦ βίου ποιήσωσιν τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιδαυριοῖς³ μὲν οὖν καὶ Κορινθίοις καὶ Φλιασίοις⁴ οὐδὲν ἂν ἐπιπληῆξειεν, εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ περιποιῆσαι σφᾶς αὐτούς. Λακεδαιμόνιους δ' οὐχ οἷόν τ' ἔστιν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ἀλλ' ἂν μὴ προσῆ τὸ καλῶς τῷ σώζεσθαι, τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἔστιν.

¹) Σκεψαμένους] ὁ ἐνεστῶς σκοπέομαι, οὔμαι, παρατ. ἐσκοπέωμην, οὔμην καὶ πλέον οὐ τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους ἀναπληροῖ ἀπὸ τοῦ σκέπτομαι. Οἱ Ἄττικ. δὲν μεταχειρίζονται σχεδὸν ποτὲ τὸν ἐνεστ. σκέπτομαι, ἀλλ' ὡς ἐπιτοπολὺ τὸ, σκoπῶ ἢ σκoπoῦμαι· τούναντίον δὲ ἐν τῷ μέλλοντι ἔχουσι μόνον σκέψομαι, οὐδέποτε δὲ σκoπήσω ἢ σκoπήσομαι· ὡσαύτ. ἐσκεψάμην καὶ ἔσκεμμαι.

²) Ῥᾶστον] κατὰ συναίρ. ἐκ τοῦ ῥᾶστον, ἀνωμλ. ὑπερθ.

τοῦ ῥᾶδιον. Εὐκολώτατον, εὐχερέστατον.

³) Ἐπιδαυριοῖς] Ἐπιδαυριοί, οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπιδαύρου, πόλεως τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, περιφήμου διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

⁴) Φλιασίοις] Φλιασίοι, οἱ κάτοικοι τῆς Φλιοῦντος, μικρᾶς πόλεως τῆς Πελοποννήσου, κειμένης μεταξὺ Σικυῶνος καὶ Ἀργολίδος· ὠνομάσθη δὲ οὕτω ἐκ τοῦ Φλίαντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διονυσίου, ἐνὸς τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ τῆς Χθονοβόλης.

- Τοῖς γὰρ ἀρετῆς¹ ἀμφισβητοῦσιν ὑπὲρ οὐδενὸς οὕτω σπουδαστέον, ὡς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰσχρὸν φανῆναι πράτ-
 92 τοντας. Εἰσὶ δὲ τῶν πόλεων κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἥττον ἐν τοῖς τοιοῦτοις βουλευμασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. Τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ γιγνομένων τὸ πλεῖστον μέρος τῇ τύχῃ μέτεστι, τὸ δ' ἐνθάδε γνωστὸν αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖόν ἐστιν. "Ὡσθ' ὁμοίως ἡμῖν φιλονικητέον ἐστὶν ὑπὲρ τῶν ἐνθάδε ψηφισθησομένων ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγώνων.
- 93 (μ'.) Θαυμάζω δὲ ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης ἀποθνήσκειν ἐθελόντων, ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἐχόντων ὑπὲρ ἧς ὀτιοῦν πάσχειν ἄξιον ὥστε μὴ καταισχυῖναι² τὴν πόλιν, μηδὲ περιιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν, εἰς ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. Πολλῶν δὲ πραγμάτων ἡμῖν καὶ θειῶν ἐφεστώτων, ἃ δεῖ δια-
 94 φυγεῖν, ἐκεῖνο μάλιστα φυλακτέον³, ὅπως μηδὲν ἀνάδρως φανησόμεθα διαπραττόμενοι μηδὲ συγχωροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ τὸ δίκαιον. Αἰσχρὸν γὰρ τοὺς ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιοθέντας ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον

¹) Ἀρετῆς | ἀνδρίας.

μὲ ἐπέπληξε. Προξενῶ ἐντρο-

²) Καταισχυῖναι | Κατα-
 αισχύνω, ἐντροπιάζω, ἀτιμάζω,
 ὑβρίζω. Ὁμ. Ὀδ. Ω, 507

πὴν εἰς τινα. "Ὡστε μὴ κατ-
 αισχυῖναι τὴν πόλιν,
 ὥστε νὰ μὴ ἀτιμάσωμεν τὴν
 πόλιν.

«πατέρων γένος.» Πινδρ. Ὀλ.
 10, 10. «Ἄμδν κατήσχυνε
 βαθὺ χρέος,» μὲ ἔκαμε νὰ ἐν-
 τραπῶ διὰ τὸ μέγα χρέος μου,

³) Φυλακτέον | θετικ. ἐ-
 πίρρη. τοῦ, φυλάττω. Πρέπει
 νὰ φυλάττηται.

ποιούντας, καὶ τοσοῦτον ἀπολειφθῆναι τῶν προγόνων, ὥστε τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττειν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἡμᾶς δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον μὴ τολμᾶν διακινδυνεύειν.

(μά.) "Αξιὸν" δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὰς ἄλλας 95 αἰσχυνθῆναι πανηγύρεις¹, ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότερος ἦν καὶ θαυμαστότερος τῶν ἀθλητῶν τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων². Εἰς ἃς τίς ἂν ἔλθειν τολμήσειεν, ἀντὶ μὲν τοῦ τιμᾶσθαι καταφρονηθησόμενος,

1) "Αξιὸν | "Αξιός, ἰα, ον' ἔντιμος, ἄξιος τιμῆς. Πᾶν ὅ,τι ἔχει ἀξίαν καὶ τιμὴν, μάλιστα ἐπὶ ἠθικῆς σημ.σ. τῷ ἕκαστῳ ἀνήκον, ἀνάλογον ἢ προσήκον. «ἄξιόν σοι μέγα φρονεῖν» σοὶ πρέπει, σοὶ ἀρμόζει, ἔχεις δίκαιον νὰ μεγαλοφρονῆς. Ξεν. ἐν γένει, «ἄξιόν ἐστι,» εἶναι εὐλογον, ἀνάλογον, προσήκον, δίκαιον, δὲν εἶναι διὰ νὰ τὸ καταφρονήσῃ τις, εἶναι ἄξιον ὥστε νὰ κοπιᾶζωμεν καὶ νὰ ἀγωνιζώμεθα εἰς ἀπόκτησιν ἢ διατήρησιν του.

2) Πᾶσα πόλις τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἑορτάς, καθ' ἃς συνήρχοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ κάτοικοι αὐτῆς· τέσσαρες ἕμως μεγάλαι πανηγύρεις συνήρουν πάντας τοὺς

λαοὺς τῆς Ἑλλάδος, ἦτοι οἱ Πυθικοὶ ἢ οἱ τῶν Δελφῶν ἀγῶνες, οἱ Ἴσθμικοὶ ἢ τῆς Κορίνθου, οἱ τῆς Νεμεῆας καὶ οἱ Ὀλυμπιακοί· Πύθια, Ἴσθμια, Νεμεα, Ὀλύμπια.

3) Ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότερος... τὰς νίκας ἀναιρουμένων.] Μέχρι τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον θεωρηθῆ ὡς ἀήττητοι· χάρις εἰς τὴν διατάξεις τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας ἦσαν οἱ εὐρωστότεροι καὶ μᾶλλον ἐξησχημένοι ἐξ ὄλων τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐννοεῖται, ὅτι κατὰ τοὺς δημοσίους ἀγῶνας ἐν οἷς ἡ ἐπιδειξιότης καὶ ἡ δύναμις ἦσαν ἀσφαλίσματα τῆς νίκης, εἶχον ὑπερβάλει πάντας.

ἀντί δὲ τοῦ περιστάτος¹ ὑπὸ πάντων δι' ἀρετὴν εἶναι
 96 περιβλεπτος² ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακίᾳ γενησόμενος,
 ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὀψόμενος μὲν τοὺς οἰκέτας ἀπὸ τῆς
 χώρας ἧς οἱ πατέρες ἡμῖν κατέλιπον ἀπαρχάς³ καὶ
 θυσίας μείζους ἡμῶν ποιουμένους, ἀκουσόμενος δ' αὐ-
 τῶν τοιαύταις βλασφημίαις χρωμένων οἰαίς περ εἰκὸς
 τοὺς χαλεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων δεδουλευκότας, ἐξ
 ἴσου δὲ νῦν τὰς συνθήκας τοῖς δεσπότηταις πεποιημένους·
 ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν οὕτως ἂν ἀλγήσειεν, ὡς οὐδεὶς

¹) Π ε ρ ῖ σ τ α τ ο ς] Πέριξ
 τοῦ ὁποίου συνάξονται ἄνθρωποι
 ἕξαιρ. διὰ τὴν θεωρήσασιν ἢ
 θαυμάσασιν, ἀπὸ μικρόθεν πα-
 ρητηρούμενος «Θαυματοποιεῖται
 ὑπὸ τῶν ἀνόητων» περιστάτοι
 γενόμενοι » Ἰσοκράτ. περὶ Ἄν-
 τιδ., περὶ ἧς οἱ ἀνόητοι κύκλωφ
 ἴστανται θεώμενοι, περικυκλω-
 μέναι δηλ. ἀπὸ πλήθος ἀνόη-
 των ἀνθρώπων, περὶ ἧς ἴσταν-
 ται ὀλόγουρα οἱ ἀνόητοι τὰ βλέ-
 πωσιν.

²) Π ε ρ ῖ β λ ε π τ ο ς] ἐπὶ
 κακίᾳ ἐνταῦθα σημασία.

³) Ἀ π α ρ χ ά ς] Ἀπαρχή,
 ἢ πρὸς τοὺς θεοὺς γινόμενη
 προσφορὰ καὶ ἀφιέρωσις τῶν
 πρώτων καρπῶν· κάθε προσφορὰ

καὶ ἀφιέρωσις τῶν πρώτων καρ-
 πῶν· κάθε προσφορὰ, κάθε δῶ-
 ρον ἀπὸ πρωτοφαντὰ πράγματα,
 καὶ καθέλου, κάθε πρῶτον χά-
 ρισμα, φόροι συνιστάμενοι εἰς
 πρωτοφαντὰ πράγματα. Θκδ. στ.
 20. «Συρχκουσίσις δὲ καὶ ἀπὸ
 βαρβάρων τινῶν ἀπρχή εἰσφέ-
 ρεται,» φόρος, τὸ ἐτήσιον δόσι-
 μον, ἢ δεκατιά. Ξεν. Οἰκ. Ἐ'.
 «θεοῖς ἀπαρχὰς πρεπωδεστέρας
 παρέχει ἢ (γεωργίᾳ),» προσφορὰ,
 ἀφιέρωμα, τὸ ἐξείρετον καὶ θεῶ
 εἰς θυσίαν προσαγόμενον· ἀπαρ-
 χὰς καὶ θυσίας μείζους
 ἡμῶν ποιουμένους, προσ-
 φέρουσι προσφορὰς τῶν πρώτων
 καρπῶν καὶ θυσίας μεγαλειτέ-
 ρας ἡμῶν.

ἀν τῶν ζώντων διὰ λόγου δηλώσειεν. Ὑπὲρ ὧν χρή
βουλευέσθαι καὶ μὴ τότε ἀγανακτεῖν, ὅτ' οὐδὲν ἡμῖν ἔ-
σται πλέον, ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν, ὅπως μὴδὲν συμβήσε-
ται τοιοῦτον. Ὡς ἔστιν ἐν τῶν αἰσχροῦν πρότερον μὲν
μὴδὲ τὰς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας¹ ἀνέχεσθαι, νῦν
δὲ καὶ τὴν τῶν δούλων παρρησίαν² ὑπομένοντας φαίνε-
σθαι. Δόξομεν γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαζονεύε- 98
σθαι, καὶ τὴν μὲν φύσιν ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις εἶναι, ταῖς
δ' αὐθαδεῖαις καὶ ταῖς σεμνότησιν οὐκ ἀληθιναῖς ἀλλὰ
καταπεπλασμέναις χρῆσθαι. Μὴδὲν οὖν ἐνδῶμεν τοιοῦ-
τον τοῖς εἰλισμένοις ἡμᾶς κακολογεῖν, ἀλλὰ τοὺς λό-
γους αὐτῶν ἐξελέγξαι πειραθῶμεν, ὅμοιοι γενόμενοι
τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις³.

(μδ'.) Ἀναμνήσθητε δὲ τῶν ἐν Διπαίᾳ⁴ πρὸς Ἄρ- 99
κάδας ἀγωνισαμένων, οὓς φασιν ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος πα-

¹) Ἰσηγορίας] Ἰσηγο-
ρία, τὸ νᾶ ἔχη τις τὸ ἐλεύθε-
ρον, τὸ δίκαιον εἰς τὸ νᾶ ὀμιλῆ
ἴσα, ἐξίσου μὲ ἄλλον τινά.
σάμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔρ-
γοις» ἢ, «ὅμοιοι γενόμενοι
τοῖς προγόνοις.»

²) Παρρησίαν] Παρρη-
σία, ἐλευθερία εἰς τὸ λέγειν,
ἄδεια, θάρρος εἰς τὸ ἐλευθέρως
ὀμιλεῖν.

³) Ὅμοιοι γενόμενοι
τοῖς τῶν προγόνων ἔρ-
γοις] ἀντὶ τοῦ, «ὅμοια ἔργα-
⁴) Διπαίᾳ] Δίπαια, πόλις τῆς
τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τὸν ποτα-
μὸν Ἐλλίσωνα, περίφημος διὰ
τὴν μάχην, ἣτις συνεκροτήθη
μεταξὺ Ἀρκάδων καὶ Σπαρτια-
τῶν ὀδηγουμένων ὑπὸ Τισαμε-
νοῦ. Ὁ κάτοικος Διπαίου, ἕως.
Ἡροδ. 9,34.

ραταξάμενους¹ τρόπαιον² στήσαι πολλῶν μυριάδων,
καὶ τῶν τριακοσίων τῶν ἐν Θυρέαις³ ἅπαντας Ἀρ-
γείους μάχη νικησάντων, καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερ-
μοπύλας ἀπαντησάντων⁴, οἱ πρὸς ἑβδομήκοντα μυριά-
100 δας τῶν βαρβάρων συμβαλόντες οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠτ-
τήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐπερ
ἐτάχθησαν, τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχόντες ὥστε τοὺς
μετὰ τέχνης ἐγκωμιάζοντας μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαί-
101 νους ἐξιπῶσαι ταῖς ἐκείνων ἀρεταῖς. Ἀπάντων οὖν
τούτων ἀναμνησθέντες ἐρωμενέστερον ἀντιλαβώμεθα

¹) Ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδος παραταξάμενους]—ἀροῦ παρετάχθησαν ἐφ' ἐνὸς ζυγοῦ. Ἀσπίς σημ. ἔχει μόνον τὸ γνωστὸν ὄπλον, ἀλλὰ καὶ σῶμα στρατοῦ δι' ἀσπίδων ὀπλισμένον καὶ στοῖχον, ἢ ζυγόν.

²) Τρόπαιον] Νίκης σημεῖον, τὸ ὅποιον ἀνηγεῖρετο εἰς τὸν τόπον ἐνθα ἐνίκητο ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐτρέπετο εἰς φυγὴν, συνήθ. ἐκ τῶν λαφυραγωγηθέντων ἐχθρικῶν ὀπλων, ἀσπίδων, περικεφαλιαῶν κ.τ.τ. ἐγειρόμενον· ἐκαλεῖτο δὲ τρόπαιον, διὰ τὸ ἐπὶ τροπῇ τῶν ἐχθρῶν γεγενῆσθαι. Λατ. trophaeum.

³) Θυρέαις] Θυρέα καὶ Θυ-

ραία καὶ πληθ. Θυρέαι, πόλις ἐν Ἀργολίδι· τῆς Πελοποννήσου, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐπολέμησαν πολὺν χρόνον πρὸς ἀλλήλους οἱ Σπαρτιάται καὶ Ἀργεῖοι. Ἡρότ. 1,82. Ὁ κάτοικος Θυρεάτης.

⁴) Καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύλας ἀπαντησάντων] Γνωστὸν, ὅτι ὁ Λεωνίδα· μετὰ σώματος ἐκ χιλίων περίπου Λακεδαιμονίων, συνέσχευ ἐπὶ δύο ἡμέρας τὸν ἀγῶνα τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου, καὶ ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν περικυκλωθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἐπρόσμεινεν ἀκλόνητος, καὶ ἀπέθανε μετὰ τριακοσίων Σπαρτιατῶν καὶ μετὰ τῶν Θε-

τοῦ πολέμου¹ καὶ μὴ περιμένωμεν ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας ἰσσομένων, ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς αὐτὰς καὶ διαλύσαι πειραθῶμεν. Χρὴ δὲ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς φαίνεσθαι διαφέροντας· αἱ μὲν γὰρ εὐτυχίαι καὶ τοῖς 102 φκύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρύπτουσιν², αἱ δὲ δυσπραξίαι³ ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν, ὅποιοι τινες ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες· ἐν αἷς ἡμῖν ἐπιδεικτέον ἐστίν, εἴ τι τῶν ἄλλων ἄμεινον τεθράμμεθα καὶ πεπαιδευμέθα πρὸς ἀρετήν.

(μγ'.) Ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον ἐκ τῶν νῦν πα- 103 ρόντων συμβῆναί τι τῶν δεόντων ἡμῖν. Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πολλαὶ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγόνασιν, ἅς ἐν ἀρχῇ μὲν ἅπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφορὰς, καὶ τοῖς παθοῦσι συνηχθέσθησαν⁴, ὕστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἐγνώσαν μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενημένας. Καὶ τί δεῖ τὰ πόρρω λέγειν⁵; ἀλλὰ 104 καὶ νῦν τὰς πόλεις τὰς γε πρωτεύουσας, λέγω δὲ τὴν

σπίων, ὅσοι ἠθέλησαν νὰ μετάσχωσι τῆς τύχης του.

¹) Ἐρρωμενέστερον ἀντιλαβώμεθα τοῦ πολέμου] ἅς ἐπιχειρήσωμεν μὲ περισσότερον θάρρος τὸν πόλεμον.

²) Συγκρύπτουσιν] καλύπτουσιν.

³) Δυσπραξίαι] δυστυχίαι, ἀτυχίαι.

⁴) Καὶ τοῖς πικροῦσι συνηχθέσθησαν] καὶ συνελυπήθησαν μὲ τοὺς πικρόντας.

⁵) Καὶ τί δεῖ τὰ πόρρω λέγειν;] καὶ τίς ἡ ἀνάγκη ν' ἀναφέρω τὰ μεμακρυσμένης (παλιᾶς) ἐποχῆς;

Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, εὐροίμεν ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην ἐπίδοσιν¹ λαβούσας, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ προδυστυχῆσαι πάλιν αὐτὰς ἀνέλαβον, ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων καταστᾶσαν, τὴν δ' ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγενημένην, ὅσῃν οὐδεὶς πώποτ' ἔσσεσθαι προσεδόκησεν· αἱ γὰρ ἐπιφάνειαι² καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας
 105 ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων γίγνεσθαι φιλοῦσιν. Ὡν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι προσήκει, μήτε τῶν σωμάτων μήτε τῆς ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων ὧν ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους³. Ἦν γὰρ κατορθώσωμεν καὶ τὴν πόλιν εἰς τὰυτὰ καταστῆσαι δυναθῶμεν, ἐξ ὧν περ ἐκπέπτωκε, καὶ τῶν προγεγενημένων μᾶλλον θαυμασθησόμεθα, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν⁴ ἀνδραγαθίας⁵ καταλείψομεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους εὐλογεῖν⁶ ἡ-

1) Ἐπίδοσιν] ἀΐξισιν.

2) Ἐπιφάνειαι] ἐνθ. πρμαί, δόξαι, ἀξίαι, πολιτικὰ ἀξιώματα, δυνάμεις

3) Μήτε τῶν σωμάτων . . . ὧν ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους] χωρὶς νὰ φειδῶμεθα μήτε τὰ σώματα, μήτε τὴν ψυχὴν, μήτε τι τῶν ἄλλων, ὅσα ἔχομεν.

4) Ὑπερβολὴν] ὑπεροχὴν πᾶν τὸ ὑπὲρ μέτρον πρα-

τόμενον, λεγόμενον ἢ μεγαλυνόμενον, ὑπέρμετρον, ὑπερέχον, παραπολὺ, ἔκτακτον, Ἴσοκράτ. Βουστ. «Εἰς τοσαύτην δὲ ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἤκουσιν,» εἰς τόσῃν μεγάλῃν, ὑπὲρ τὸ μέτρον, εὐδαιμονίαν εἰθάνουσι.

5) Ἀνδραγαθίας] Ἀνδραγαθία, ἀνδρία, θάρρος, εὐτολμία. Ἡρδτ. ἀνδρία πρᾶξις, κατόρθωμα.

6) Εὐλογεῖν] = ἐπαινεῖν, ἐγκωμιάζειν, εὐφημεῖν.

μᾶς ἀπορεῖν ποιήσομεν, ὅτι τῶν πεπραγμένων ἡμῖν 106
 ἄξιον ἐροῦσιν. Δεῖ δὲ μὴδὲ τοῦτο λαμβάνειν ὑμᾶς, ὅτι
 πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ καὶ τοῖς γνωσθησομένοις
 ὑφ' ὑμῶν προσέχουσι τὸν νοῦν¹. Ὡσπερ οὖν ἐν κοινῷ
 θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων διδούς ἔλεγχον ἕκαστος ὑμῶν
 τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὕτω διακείσθω τὴν γνώμην.

(μδ'.) Ἔστι δ' ἀπλοῦν τὸ καλῶς βουλευσασθαι 107
 περὶ τούτων. Ἦν μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
 τῶν δικαίων, οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν
 ἐπίλοιπον χρόνον ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν· εἰ δὲ φο-
 βησόμεθα τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς κατα- 108
 στήσομεν ἡμᾶς αὐτούς. Παρακαλέσαντες οὖν ἀλλή-
 λους ἀποδῶμεν τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι², καὶ μὴ περι-
 δῶμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαιμόνα καὶ καταφρονηθεῖ-
 σαν, μὴδὲ ψευσθῆναι ποιήσωμεν τῶν ἐλπίδων τοὺς
 εὖνους ἡμῖν ὄντας, μὴδὲ περὶ πλείονος φανῶμεν ποιού-
 μενοι τὸ ζῆν τοῦ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμεῖν,

θυμηθέντες, ὅτι κάλλιον ἔστιν ἀντὶ θνητοῦ σώματος 109
 ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι³, καὶ ψυχῆς, ἣν
 οὐχ ἔχομεν ὀλίγων ἐτῶν, πρίασθαι τοιαύτην εὐκλειαν,
 ἣ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ ἡμῶν γενομένοις παρα-

¹) Ὅτι πάντες τῷ συλλόγῳ προσέχουσι τὸν νοῦν] ὅτι ὅλοι προσέχουσι τὸν νοῦν εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν ἀποφασισθησόμενα.

²) Ἀποδῶμεν τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι,] ἄς ἀποδώσωμεν τὸν μισθὸν τῆς τροφῆς εἰς τὴν πατρίδα.

³) Ἀντικαταλλάξασθαι] Ἀντικαταλλάσσω, (ἀλ-

μενεῖ, πολὺ μᾶλλον ἢ μικροῦ χρόνου γλιχομένους¹
 μεγάλαις αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς περιβάλειν. Ἐγού-
 110 μαι δ' οὕτως ἂν ὑμᾶς μάλιστα παροξυνθῆναι πρὸς τὸν
 πόλεμον, εἰ ταῖς διανοαῖς ὡσπερ παρεστῶτας ἴδοιτε
 τοὺς γονέας καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν,
 τοὺς μὲν² παρακελευομένους μὴ καταισχύναι τὸ τῆς
 Σπάρτης ὄνομα, μηδὲ τοὺς νόμους, ἐν οἷς ἐπαιδεύθημεν,
 μηδὲ τὰς μάχας τὰς ἐφ' αὐτῶν γενομένας, τοὺς δ'³
 ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν, ἣν οἱ πρόγονοι κατέλιπον,
 καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ἐν τοῖς Ἑλλησι καὶ τὴν ἡγε-
 μονίαν, ἣν περ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν
 πρὸς οὓς οὐδὲν ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀμφοτέροι⁴
 δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.

111 (μέ.) Οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ μακρολογεῖν πλὴν τοσοῦτον,
 ὡς πλείστων τῇ πόλει ταύτῃ πολέμων καὶ κινδύνων
 γεγενημένων οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἡμῶν
 ἔστησαν ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἡμε-

λάσσῳ) ἀλλάζω ἐν πρᾶγμα μὲ
 ἄλλο· καί τι ἀντί τινος· δι-
 δω τι διὰ νὰ ἀπολαύσω ἄλλο
 τίποτε δι' αὐτό.

1) Γλιχομένους] Γλί-
 χομαι, Ἄποθ. μόνον ἐν ἐνεστ.
 καὶ παρκτ. εὐχρηστον = Ἐπι-
 θυμῶ, ἀγωνίζομαι, ζητῶ, πά-

σχω νὰ ἀπολαύσω τι. Ἡροδοτ.
 Β', 10. «Γλίχομαι περὶ τῆς
 ἐλευθερίας.»

2) Τοὺς μὲν] τοὺς γονέας.

3) Τοὺς δὲ] τοὺς παῖδας.

4) Ὡς οὐκ ἀμφοτέροι]
 ὅτι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ (δηλ.
 γονεῖς καὶ παῖδες).

τέρας¹. "Ἔστι δὲ νοῦν ἔχόντων"² ἀνδρῶν, οἷσπερ ἂν ἐν ταῖς μάχαις ἡγεμόσι χρώμενοι κατορθῶσι, τούτοις καὶ περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων συμβουλεύουσι μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

¹) Ἡ γουμένου βασι- τοῦ Εὐρυσθένης καὶ τοῦ Προ-
λέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς κλέους. Εἰς τὸν Προκλήν ἀπο-
ἡμετέρας.] Οἱ δύο βασιλεῖς, δίδει τὴν καταγωγὴν τοῦ ὀ' Ἀρ-
οἷτινες ἐβασίλευον συγχρόνως χιδαμος.
ἐν Σπάρτῃ, κατήγοντο ἀπὸ τῆς
οἰκογενείας τῶν Ἡρακλειδῶν, ²) Νοῦν ἔχόντων | =
νευνεχῶν.
ἀλλ' ἀπὸ δύο διαφόρων κλάδων,

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1885—116.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γίγνεται γνωστὸν εἰς ἅπαντας τοὺς τε μαθητὰς
γυμνασίων τοῦ Κράτους, τοὺς φοιτητὰς τῆς φιλο-
σοφίας καὶ τοὺς ἐν γένει ἐνδιατρίβοντας εἰς τὴν τῶν ἀρχαίων
συγγραφέων ὅτι ἐν τοῖς ἡμετέροις καταστήμασιν ἐ-
σκονται πάντα σχεδὸν τὰ βοηθητικὰ βιβλία
κατανόησιν τῶν ἀρχαίων κειμένων, ἧτοι ΣΧΟΛΙΑ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ τῶν πλείστων Ἑλλήνων καὶ
συγγραφέων, τῶν μᾶλλον ἐν χρήσει καὶ ὑπὸ διδασκα-
λῆς τῆν σειράν τῶν βοηθητικῶν τούτων βιβλίων ἐλπί-
νὰ συμπληρώσωμεν λίαν προσεχῶς ἐκδίδοντες ὡς
τε τὰ κράτιστα ὑπὸ εἰδικῶν φιλολόγων ἐκπεπονη-
μέτα τῶν ἀναγκαίων ἐρμηνευτικῶν σχολίων καὶ ἀνε-
πιπλῶτων μεταφράσεων, δι' ὧν οὐ μόνον ἡ σπουδὴ τῆς
ἐυκολύνεται εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας κλα-
σικολογίας, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἄλλον καθίσταται πρὸς
ὁ πλοῦτος αὐτῆς.

Τιμᾶται δραχ. 2,50